

Stichting Stimuleringsfonds Creatieve Industrie
Financiële jaarverantwoording
2018

Inhoudsopgave

I. Bestuursverslag 2018	4
1. Terugblik 2018.....	5
1.1. Tussentijdse reflectie op het beleidsplan 2017-2020	5
1.2. Speerpuntenbeleid	7
1.3. Ontwikkeling van de organisatie	8
1.4. Samenwerking rijkscultuurfondsen	9
2. Financiën.....	12
2.1 Financiële ontwikkelingen en exploitatieresultaat.....	12
2.2 Apparaatskosten (APK).....	15
2.3 Risicobeheersing en reservevorming 2017-2020	15
3. Resultaten subsidies en programma's	17
3.1. Subsidieregelingen.....	17
3.2. Actieagenda Ruimtelijk Ontwerp.....	33
3.3. Ontwerpprogramma Erfgoed en Ruimte	35
4. Kwaliteitszorg	39
4.1 Governance Code Cultuur, Gedragscode Cultuurfondsen, AVG, Code Culturele Diversiteit en Fair Practice Code	39
4.2 Evaluatiesystematiek.....	40
4.3 Impact-meting	40
4.4 Onderzoek door fonds of in opdracht fonds voor beleid en gegevensverzameling...	41
4.5 Bezwaren.....	41
4.6 Wob	41
5. Zichtbaarheid	42
5.1 Open fonds	42
5.2 Bereik 2018	44
6. Organisatie	48
6.1 Raad van Toezicht	48
6.2 Bestuur.....	49
6.3 Interne besluitvorming	50
6.4 Wet normering topinkomens (WNT)	50
6.5 Personeelsbeleid.....	50

6.6 Diversiteit en het Stimuleringsfonds.....	51
6.7 Personeelsvertegenwoordiging (PVT)	51
6.8 Selectiecommissie	51
6.9 Adviseurs	51
Bijlagen bij bestuursverslag 2018	52
Kerngetallen 2018	52
Uitgebreide toelichting Internationaal Cultuurbeleid	55
Overzicht samenwerkingsverbanden en -regelingen fondsen	57
II. Jaarrekening 2018	59
Balans per 31 december 2018.....	59
Exploitatierekening over 2018	60
Toelichting behorende tot de jaarrekening 2018.....	61
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.....	87
III. Kwantitatief activiteitenoverzicht	88
A. Aantal ontvangen aanvragen en honoreringen in aantallen en bedragen	88
B. Vastgestelde en nog vast te stellen subsidies	92
C. Bezwaren.....	92
D. Georganiseerde activiteiten/bereik	93
E. Kwantitatieve gegevens projectsubsidies Internationaal Cultuurbeleid	97
Rapport van feitelijke bevindingen	110
IV. Eindverantwoording projectsubsidies	111

I. Bestuursverslag 2018

1. Terugblik 2018

Het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie draaide in 2018 op volle toeren en blijft onverdroten werken aan het verdiepen en versterken van de ontwerp kwaliteit binnen en vooral ook tussen de disciplines architectuur, vormgeving en digitale cultuur. Het Stimuleringsfonds kende in 2018 in acht subsidieregelingen, een aparte procedure voor ondersteuning van buitenlandse presentaties voor makers en een regeling in samenwerking met het Nederlands Filmfonds (Non-Fictie Transmediaregeling). Naast de deelregelingen en het flankerend beleid speelt het programmahuis (Programma Internationalisering Ontwerpsector, Actieagenda Ruimtelijk Ontwerp en het tijdelijke Ontwerpprogramma Erfgoed en Ruimte) een cruciale rol in het agenderende vermogen van het fonds. Bijna alle regelingen ontvingen meer aanvragen dan in 2017 en de programma's kenden vele open oproepen. In het kader van de vierjaarlijkse visitatie maakte de Design Innovation Group een stakeholderanalyse van het fonds, voerde Blauw Research een klantonderzoek uit en was er een uitgebreide zelfevaluatie van het fonds en van de Raad van Toezicht. Die onderzoeken waren inspirerend, constructief en leerzaam.

De visitatiecommissie oordeelt in haar rapport van 19 december 2018 positief over het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en stelt onder andere:

‘Het Stimuleringsfonds is een sterke, lerende organisatie met een krachtige directeur en een open bedrijfscultuur. Het fonds heeft een sterke positie bij de verschillende disciplines in de creatieve industrie, die in algemene zin positief zijn over het fonds. Het fonds is agenderend, open, toegankelijk en hanteert de menselijke maat bij aanvragen. De interne organisatie functioneert goed, met betrokken medewerkers. De verschillende regelingen en programma's worden regelmatig geëvalueerd. Het fonds heeft een heldere procedure voor het behandelen van de aanvragen.’

Die constatering van de visitatiecommissie is natuurlijk zeer verheugend en volgde kort na het langverwachte sectoradvies van de Raad voor Cultuur. De Raad voor Cultuur kwam tot zes aanbevelingen voor de ontwerpsectoren:

1. Versterk de infrastructuur.
2. Faciliteer en financier ontwerponderzoek.
3. Stimuleer de in- en doorstroom van startend talent.
4. Benut de potentie van de ontwerpsector bij de aanpak van maatschappelijke vraagstukken.
5. Zorg voor een beter beheer en behoud van het ontwerpergoed.
6. Bouw voort op internationalisering.

Het Stimuleringsfonds onderschrijft deze zes aanbevelingen voor de ontwerpsectoren en verbindt die met de speerpunten die het heeft geformuleerd in zijn beleidsplan 2017-2020.

In de tweede helft van 2018 is de instellingssubsidie aan het Stimuleringsfonds verhoogd ten behoeve van het intensiveren van de activiteiten op het gebied van talentontwikkeling, vernieuwing en internationalisering. De organisatie is daardoor in 2018 uitgebreid en er is in 2018 een nieuw organisatie- en formatieplan ingevoerd.

1.1. Tussentijdse reflectie op het beleidsplan 2017-2020

In het beleidskader 2017-2020 van de minister van OCW is benadrukt dat het Stimuleringsfonds een sectoroverschrijdende aanpak wordt verwacht die de samenwerking met private en publieke partijen in binnen- en buitenland opzoekt.

In het beleidsplan 2017-2020 zijn daarom de volgende speerpunten benoemd.

1. Cultuur binnen de creatieve industrie versterken.
2. Thematisch onderzoek in de sector verdiepen.
3. Internationale positie van de ontwerpsector uitbreiden.
4. Het fonds als lerende en inclusieve organisatie.

In de paragrafen hieronder is de tussenstand opgetekend van waar het fonds staat na de eerste twee jaar van de beleidsperiode met die speerpunten.

Waar de nadruk in de eerste beleidsperiode 2013-2016 van het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie heeft gelegen op de subsidieregelingen en de opzet, start en de uitvoering van het programmahuis, maakt het fonds momenteel een professionaliserings- en verdiepingsslag. Dat wordt goed zichtbaar in het programmahuis.

Vertrekpunt van de programma's van het Stimuleringsfonds is dat ontwerpkracht een belangrijke bijdrage kan leveren bij de aanpak van transitievraagstukken op het gebied van bijvoorbeeld water, klimaat, mobiliteit, migratie, verstedelijking, energie, zorg en onderwijs. Die opgaven zijn complex en gelaagd en vragen juist daarom om een multidisciplinaire en maatschappelijk inclusieve benadering. Ontwerpkracht kan daarin een grote rol spelen. Om te weten waar je naartoe wil, helpt het om te weten wat je zou kunnen willen. En om te weten wat je zou kunnen willen, helpt het om daar een beeld bij te zien. Dat is waar ontwerpers bij uitstek in uitblinken – en wat we ook wel 'ontwerpkracht' noemen. Als we die ontwerpkracht structureel en gestructureerd inzetten voor de transitievraagstukken komen we tot nieuwe en betere antwoorden voor de toekomst.

Het Stimuleringsfonds heeft de afgelopen jaren een duidelijke werkwijze ontwikkeld voor de inzet van ontwerpkracht bij maatschappelijke vraagstukken zoals de toekomst van de zorgomgeving en de toekomst van de scholenbouw. Die werkwijze ziet er grofweg in tien stappen als volgt uit:

1. Definieer de maatschappelijke opgave.
2. Betrek en definieer de positie van ontwerpkracht binnen die opgave.
3. Creëer een *community of practice* van makers, ontwerpers, opdrachtgevers, publiek en stakeholders.
4. Scherp de opgave aan en stel een *impact framework* vast met alle betrokkenen.
5. Voer via een open oproep (voor voorstellen) experimenten uit vanuit het perspectief van ontwerpkracht (makers hebben het initiatief).
6. Evalueer uitkomsten en vertaal dat naar een volgende open oproep..
7. Draai binnen de nieuwe open oproep perspectief en initiatief om naar opdrachtgeverschap.
8. Herdefinieer einddoel/effect/impact richting afronding van het programma(onderdeel).
9. Intensiveer communicatie en kennisdeling.
10. Afronding, evaluatie en eventuele opschaling van activiteiten via niet-culturele middelen.

Het instrument van het *impact framework* blijkt belangrijk geworden te zijn voor het maatschappelijk zichtbaar maken van de (beoogde) effecten van de opdracht die het fonds (en de ondersteunde projecten) uitvoert in het kader van onder andere de Actieagenda Ruimtelijk Ontwerp en het Programma Internationalisering Ontwerpsector. Deze *impact frameworks* helpen het fonds om in de tussentijdse evaluatie van de programma's (over de jaren 2017 en 2018) de resultaten duidingsvoller te presenteren.

Naast de programma's heeft het Stimuleringsfonds een belangrijke infrastructurele taak binnen de creatieve industrie. Het Stimuleringsfonds ondersteunt momenteel 18 instellingen meerjarig voor 3,4 miljoen euro per jaar, 26 eenjarige activiteitenprogramma's van instellingen voor in totaal € 1,4 miljoen en 26 festivals voor ongeveer € 700.000 per jaar. Die 70 instellingen tezamen vertegenwoordigen de huidige culturele infrastructuur voor de creatieve industrie met zowel publieke als ontwikkelings- en onderzoeksgerichte instellingen. De druk op de beschikbare middelen van het Stimuleringsfonds is binnen de dynamische en continu veranderende sector zeer groot.

Het fonds ziet dat enkele grote platforms met zowel een landelijke functie als een regionale inbedding een belangrijke (internationale) publieks- en ontwikkelfunctie hebben voor vormgeving, digitale cultuur en architectuur. Het gaat dan bijvoorbeeld om de Dutch Design Week (Eindhoven), State of Fashion (Arnhem), Waag (Amsterdam) en IABR (Rotterdam).

In het licht van de aanbevelingen van de Raad voor Cultuur is het Stimuleringsfonds van mening dat naast Het Nieuwe Instituut meerdere instellingen uit de culturele creatieve industrie met een vooraanstaande (internationale) publieks- en ontwikkelfunctie opgenomen dienen te worden in de Basisinfrastructuur (BIS) van de Raad voor Cultuur. Dit draagt bij aan de zichtbaarheid (begrip), de toegankelijkheid (bereik), de kwaliteit (professionele excellentie) en de verdere ontwikkeling (doorstroommogelijkheden nieuwe instellingen) van de creatieve industrie.

Door ruimte in de BIS te creëren voor enkele belangrijke instellingen uit de culturele creatieve industrie met een landelijke functie en met een regionale inbedding, kunnen die instellingen excelleren én wordt de BIS verbreed en versterkt. Bovendien ontstaat zo de broodnodige ruimte binnen de meerjarige regeling van het Stimuleringsfonds voor nieuwe platform- en ontwikkelinstellingen met meer diverse publieksdoelgroepen.

Internationale positie van de ontwerpsector

Het belang van internationalisering van de ontwerpsector wordt breed onderkend door onder andere de ministeries van OCW, BZ, BZK en EZ. Het Stimuleringsfonds ontvangt deze beleidsperiode € 1.000.000 per jaar van het ministerie van OCW en € 700.000 van het ministerie van BZ voor het internationaal cultuurbeleid. Op basis van de deze middelen voert het Stimuleringsfonds het Programma Internationalisering Ontwerpsector uit. De kwaliteit van de voorstellen binnen de Deelregeling Internationalisering blijft zich ontwikkelen. De aanvragers benoemen steeds beter de relatie tussen hun projecten en de relevantie van het onderwerp in het buitenland en voor de disciplines. Het valt op dat de verhouding van de disciplines die aanvragen en ondersteund worden beter in balans is. Zo vinden internationale projecten in de digitale cultuur beter hun weg te vinden naar de regeling en sluit de opzet van de aanvragen steeds beter aan bij de regeling. De aard van de projecten loopt uiteen: van een overzichtstentoonstelling tot individuele deelname aan een internationale manifestatie, van ontwerpend onderzoek tot spreker in een internationaal programma. Mede door deze regeling nemen Nederlandse makers en ontwerpers een sterke internationale positie in op het gebied van interdisciplinaire samenwerkingen.

Het Stimuleringsfonds voert binnen het beleidskader internationaal cultuurbeleid 2017-2020 en met financiering van het ministerie van Buitenlandse Zaken ook een vierjarig programma uit onder de titel 'Sustainable and Inclusive Cities through Design'. Centraal in het programma staan de rol en inzet van ontwerp(denken) in het bevragen en bieden van oplossingen voor snelle urbanisatie en de maatschappelijke thema's die hieraan gelieerd zijn. Cross-disciplinaire samenwerking wordt hierin gestimuleerd. De geografische focus van het programma ligt op de ring rond Europa, in de landen Turkije, Rusland, Egypte en Marokko. De eerste vier open oproepen leidden in het eerste kwartaal van 2018 tot 59 aanvragen en 16 subsidies aan nieuwe samenwerkingsvormen in de vier landen. Dat is een buitengewoon positief resultaat, omdat in deze landen weinig samenwerking met Nederland in de creatieve industrie bestond. Van de 16 gestarte projecten zijn inmiddels 11 projecten in de realisatiefase beland en er heeft zich een sterk en inclusief netwerk in de betreffende landen ontwikkeld. Middels het *impact framework* worden de resultaten van de ondersteuning in kaart gebracht.

1.2. Speerpuntenbeleid

Met de jaarverantwoording 2018 zijn we op de helft van de beleidsperiode 2017-2020 beland. Deze jaarverantwoording spitst zich veelal toe op de beleidsmatige context en de financiële resultaten van het fonds en gaat weinig inhoudelijk in op de individuele ontwerpers, collectieven, instellingen en festivals die samen het werkveld van het fonds definiëren. Juist die groep toont gezamenlijk de diversiteit, de originaliteit en de relevantie aan van de disciplines die het fonds bedient. Voor meer informatie over al deze projecten verwijzen we daarom nu alvast graag naar ons digitale jaarverslag 2018 op: https://stimuleringsfonds.nl/nl/het_fonds/organisatie/jaarverslag/. Hierin worden vijf bijzondere projecten en makers uit 2018 geportretteerd in korte films. In hoofdstuk 3 van deze jaarverantwoording worden de resultaten per deelregeling en per programma specifiek toegelicht en worden enkele voorbeeldprojecten uit 2018 genoemd. Hieronder wordt kort ingegaan op de cumulatieve cijfermatige resultaten.

In 2018 heeft het fonds 1.827 aanvragen in behandeling genomen. Dat zijn er bijna 150 meer dan in 2017. In 2018 zijn in totaal 674 aanvragen (519 in 2017) toegekend voor € 13.799.691. Het honoreringspercentage is daarmee 37%. Dat is 5% hoger dan in 2017. Dit is een positieve ontwikkeling, omdat het oude percentage van 32% als erg laag werd opgevat door het fonds en het veld. De stijging is deels te verklaren door de additionele middelen en deels doordat de adviescommissies positiever over de kwaliteit van de voorstellen oordelen. In onderdeel III van de jaarverantwoording zijn de kwantitatieve gegevens van alle aanvragen opgenomen.

Het hoger aantal aanvragen in 2018 wordt veroorzaakt doordat het fonds in het tweede jaar van deze beleidsperiode meer open oproepen uitzette dan in het eerste jaar en er nieuwe regelingen zijn ontworpen naar aanleiding van de intensivering. Het cumulatieve aantal aanvragen binnen de reguliere regelingen voor talentontwikkeling, activiteitenprogramma's, festivals, vormgeving, architectuur en digitale cultuur is in 2018 ten opzichte van 2017 zo goed als gelijk gebleven.

Elk van de in behandeling genomen aanvragen is in een van de zes onderstaande fondsdoelstellingen ingedeeld. Dat heeft onder de 674 toegekende aanvragen geleid tot een (afgeronde) procentuele verdeling per doelstelling. Het valt daarbij op dat er dit jaar meer aanvragen zijn gericht op de doelstelling talentontwikkeling en de doelstelling internationalisering. Dat kan te maken hebben met het feit dat het fonds in 2018 meer activiteiten en focus op deze twee doelstellingen heeft gelegd, mede als gevolg van de extra middelen die hiervoor beschikbaar zijn gesteld door het ministerie.

Doelstelling	% toegekende projecten
Bevorderen talentontwikkeling en artistieke kwaliteit	21%
Stimuleren onderzoek, analyse en reflectie	19%
Bevorderen van experimenten en cross-overs	18%
Bevorderen van de professionalisering van de ontwerppraktijk en opdrachtgeverschap	9%
Bevorderen van maatschappelijk engagement en publieksactiviteiten	6%
Versterken van de internationale positie van de ontwerpsectoren	26%
	100%

Het Stimuleringsfonds ontvangt voor de periode 2018-2020 extra middelen voor talentontwikkeling, experiment, vernieuwing en internationalisering van de minister van OCW. Dat is goed nieuws voor de creatieve industrie en betekent dat een aantal knelpunten binnen de sector (waaronder talentontwikkeling) kan worden verlicht.

Met de inhoudelijke uitwerking van die extra middelen is het Stimuleringsfonds in 2018 gestart. Zo is in het najaar de regeling 'Ruimte voor talent' gestart, die ontwerpers in staat stelt om samen met een partner een omgeving te creëren waarin wordt geëxperimenteerd. Ook werd de Open Oproep Talentontwikkeling in Internationale Context uitgezet. Met deze oproep geeft het Stimuleringsfonds ontwerpers en makers de kans hun praktijk internationaal te verdiepen en artistiek en professioneel te ontwikkelen door samen te werken met een buitenlandse partner.

Het Stimuleringsfonds zoekt naar nieuwe vormen van financiering en samenwerking met ook private partijen. Zo is eind 2018 de deelregeling 'Upstream: Music x Design' door de RvT goedgekeurd. Hierin zal het fonds experimenteren met nieuwe samenwerkingsvormen tussen de muzieksector en de ontwerpende sectoren. Tevens is het mogelijk dat naast subsidie ook leningen worden verstrekt binnen deze regeling.

1.3. Ontwikkeling van de organisatie

Het Stimuleringsfonds is een zelfstandig bestuursorgaan. Een jonge, open, lerende en inclusieve organisatie die sterk geworteld is in de creatieve industrie en intensief contact met de achterban heeft. Het fonds streeft naar diversiteit in team, activiteiten, partners en publieksbereik. Zo is in 2018 is gestart met een flankerend programma New Narratives, waarbinnen aan platform Metro54 een opdracht is verstrekt om andere en meer diverse doelgroepen op een nieuwe wijze bij het fonds te betrekken. In 2018 werd ook de eerste editie van 'Bring it on!' georganiseerd, een soort jaardag/open dag waarop het fonds laat zien waar het voor staat (presentatie jaarverslag en korte films) en wat de plannen zijn.

Op 1 januari 2018 telde het Stimuleringsfonds 22 medewerkers. Door extra toegezegde taken en middelen kon de personeelsomvang in 2018 worden vergroot en werden in 2018 drie extra stafmedewerkers aangenomen. Op 31 december 2018 bestond het personeelsbestand uit 27 medewerkers (9 mannen en 18 vrouwen).

In 2018 startte het fonds met het nieuwe organisatie- en formatieplan om slagvaardiger en efficiënter te opereren binnen de taakstelling en beleidskaders en daarmee te voldoen aan de maximale apparaatskosten die door het ministerie zijn vastgesteld voor de huidige beleidsperiode. Het leidde onder andere tot de instelling van een controllerfunctie en de introductie van programmaleiders binnen de organisatie. De nieuwe functie van controller draagt bij aan het ontwikkelen, richting geven en uitvoeren van het strategisch financieel beleid en de planning & control cyclus van het fonds. De controller zal vanaf 2019 tevens een belangrijke rol spelen bij een meer analytische benadering van de informatie en de data die het fonds ontvangt.

De deelregelingen van het fonds staan onder leiding van de coördinatoren; zij worden bijgestaan door stafmedewerkers die meestal op meerdere regelingen binnen het fonds en binnen de programma's werken. De drie grote complexe programma's (Programma Internationalisering Ontwerpsector, Programma Talentontwikkeling en de Actieagenda Ruimtelijk Ontwerp) zijn in handen van drie programmaleiders. Van hen wordt bij de uitvoering van de programma's een analytische, initiërende en verbindende rol tussen makers, bedrijven en instellingen verwacht.

In het kader van het nieuwe organisatie- en formatieplan is binnen het fonds een uitgebreid opleidingsplan geïntroduceerd en zijn competentieprofielen aan de verschillende functies gekoppeld. In 2018 is het aantal medewerkers dat gebruikmaakt van het opleidingsplan gestegen, al vergt het domein HR meer aandacht. De ambitie is dat iedereen in 2019 actief aan de slag is met het eigen ontwikkel- en opleidingsplan. Mede om het HR-beleid verder te professionaliseren zal in de eerste helft van 2019 een externe HR-adviseur aan het fonds worden verbonden. Niet alleen om de ontwikkeling van het team in de breedte te bevorderen, maar ook met het oog op de organisatorische aanpak van de intensivering van de activiteiten en de daarbij behorende visie op het personeelsbeleid. Ook in relatie tot het beleidsplan 2021-2024.

Eind 2018 is het de verwachting dat er in 2019 in ieder geval nog twee stafmedewerkers worden geworven (een junior stafmedewerker bij Talentontwikkeling en een algemeen stafmedewerker). Binnen bedrijfsvoering wordt een profiel beschreven voor een nieuwe medewerker ter ondersteuning van de invoering van het online aanvraagstelsel AIMS.

De Raad van Toezicht (RvT) vergaderde in 2018 vier keer en nam alle statutair te nemen beslissingen. Deze betroffen onder andere de goedkeuring van de jaarrekening 2017, het activiteitenplan 2019 en het jaarplan en begroting 2019. In februari 2018 vond onder moderatie van een extern begeleider de zelfevaluatie van de RvT plaats. Vooraf werden mogelijke besprekingspunten met de individuele RvT-leden en met de directeur-bestuurder geïnventariseerd en op basis daarvan werd de evaluatie georganiseerd. In april is de RvT ook bijeen geweest voor een strategiedag. Op de agenda stonden, mede in verband met de aankomende visitatie en de beoogde intensivering van de minister, de ambities en het beleid voor de komende jaren.

Omdat in 2019 de maximale benoemingstermijn van de huidige voorzitter Roelof Bleker en lid Endry van Velzen wordt bereikt, is de RvT in 2018 op zoek gegaan naar vervanging. Het Stimuleringsfonds heeft zich voor de werving en procedure hiervan laten bijstaan door cultureel adviseur Binoq Atana. Eind 2018 heeft de benoemingscommissie van de RvT Yasemin Tümer (1955) als beoogd voorzitter en Tom Frantzen (1971) als lid voorgedragen bij minister Van Engelshoven van OCW. Zij zijn inmiddels benoemd en starten per 1 april 2019.

1.4. Samenwerking rijkscultuurfondsen

‘De visitatiecommissie is van mening dat de cultuurfondsen goed tot uitstekend functioneren. De door de fondsen aangeleverde zelfevaluaties geven een helder inzicht in de wijze waarop de fondsen de aanbevelingen van de visitatie 2014 hebben opgepakt. Ook de bijgevoegde tevredenheidsonderzoeken, stakeholdersonderzoeken, beleidsplannen en jaarstukken geven een goed beeld van de strategie, het beleid en de resultaten van de fondsen. Tijdens de bezoeken aan de fondsen heeft de commissie met verschillende gesprekspartners in open gesprekken vrij van gedachten kunnen wisselen. Zij heeft professionele instellingen aangetroffen met betrokken medewerkers, gezichtsbepalende directeuren en competente raden van toezicht.’

Met deze conclusie opent het Rapport Visitatiecommissie Cultuurfondsen 2018. Het is voor de fondsen een prettige steun in de rug te weten dat zij ook in de ogen van hun belangrijkste stakeholders en volgens de kritische blik van de visitatiecommissie op een weloverwogen wijze vorm geven aan hun opdracht. Voor de fondsen is het, gezien het grote belang dat zij voor hun disciplines vertegenwoordigen, niet meer dan vanzelfsprekend dat zij professioneel, transparant en toegankelijk opereren en voortdurend reflecteren op wat beter kan.

Belang van integraal cultuurbeleid

De zes rijkscultuurfondsen, het Fonds voor Cultuurparticipatie, het Fonds Podiumkunsten, het Nederlands Filmfonds, Nederlands Letterenfonds, het Mondriaan Fonds en het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, zijn opgericht om de sturing op hoofdlijnen van het cultuurbeleid te versterken; zo ontlasten zij de minister van een gedetailleerde bemoeienis met (artistiek-)inhoudelijke beoordelingen en beslissingen. Daarmee is een groot deel van de rijksge subsidieerde kunst en cultuur bij de fondsen belegd, naast de instellingen in de Basisinfrastructuur (BIS), die rechtstreeks onder de verantwoordelijkheid vallen van het ministerie van OCW. In deze rolverdeling zijn de fondsen, vanuit hun inhoudelijke kennis en relatieve afstand tot de politiek en het cultuurbeleid, niet alleen deskundig uitvoerder maar ook belangrijk beleidsvoorbereider op hun disciplines.

Vanuit die laatste rol hebben de fondsen in 2018 veel inhoudelijke inbreng geleverd voor de voorbereiding van de nieuwe Cultuurnotaperiode 2021-2024; zowel richting Raad voor Cultuur bij het opstellen van de sectoradviezen als richting het ministerie bij onder andere de analyse van de regioprofielen die vijftien stedelijke regio's hebben opgesteld. Zo zien de

fondsen een duidelijke meerwaarde in een betere afstemming tussen het rijkscultuurbeleid, de regio en de lokale overheid en hebben ze een gezamenlijk visiedocument ingebracht over de manier waarop per discipline en vanuit bestuurlijke afstemming de regionale infrastructuur voor cultuur versterkt kan worden.

Maar ook bij het verder uitwerken van de Arbeidsmarktagenda waren de fondsen actief betrokken.

De fondsen vragen in dit kader aandacht voor de maatvoering in de veelheid van onderzoeken, een betere afstemming met de beleidscyclus en meer ruimte voor beleid op de lange termijn. Het veld is na jaren van teruggang en onzekerheid gebaat bij minder beleidsdrukte, en bij heldere, eenduidige analyses van de ontwikkelingen in de sector.

De fondsen signaleren daarnaast dat interventies op de uitvoering van regelingen door de politiek frequenter voorkomen dan voorheen. Het gaat dan bijvoorbeeld om incidentele investeringen via moties, mede ingegeven door lobby's van individuele organisaties of personen, zonder dat deze gestoeld zijn op een integrale analyse van de noden in de betreffende sector of in andere deelsectoren. Omdat de incidentele interventies vaak losstaan van een integrale afweging, is het borgen van (langetermijn)beleidsstabiliteit door de fondsen en hun autonomie daarmee lastiger geworden. De inrichting van het stelsel en de discussie daarover zijn bovendien nog altijd vooral geënt op de podiumkunsten en op het subsidiëren van instellingen. Sinds de invoering van de BIS is dat in zekere zin nog meer het geval dan voorheen, doordat het politieke gesprek zich regelmatig vernauwt tot datgene wat direct tot de verantwoordelijkheid van de minister wordt gerekend. Terwijl de rijkscultuurfondsen een integrale visie op alle sectoren een voorwaarde vinden om te kunnen blijven borgen dat de uitgangspunten van het beleid en de (infra)structuur ook goed aansluiten op de andere deelsectoren: film- en audiovisueel, letteren, beeldende kunst, cultureel erfgoed, creatieve industrie en cultuurparticipatie. Daar is een gesubsidieerde infrastructuur veel minder aanwezig en worden vooral projectmatige fondssubsidies verstrekt. Een belangrijk deel van de integrale rijksvisie is bij de cultuurfondsen belegd. Deze beschouwen het daarom als hun opdracht om de kennis over hun werkterreinen intensief te delen met onder meer het ministerie van OCW en de Raad voor Cultuur, met inachtneming van ieders positie. Tegen deze achtergrond hebben de fondsen de afgelopen jaren steviger de strategische samenwerking gezocht. Omdat er kansen lagen en om zo beter te kunnen borgen dat in aanloop naar 2021 de integrale blik op het kunst- en cultuurbeleid nadrukkelijker aanwezig is. Zij hebben onder andere gezamenlijk invulling gegeven aan de extra door de minister beschikbaar gestelde middelen voor talentontwikkeling, vernieuwing en internationalisering. En zij zijn het gesprek gestart met de vijftien stedelijke regio's over betere, mogelijk soms zelfs andere samenwerkingen en allianties die in de toekomst beter het belang van de regionale infrastructuur ondersteunen.

Ondersteunende functies

Al eerder maakten de fondsen melding van de door de bezuinigingen vrijwel verdwenen ondersteunende infrastructuur, met functies als ontwikkeling, debat, reflectie en onderzoek. De fondsen hebben daarin verantwoordelijkheid genomen en deze functies waar mogelijk 'ongevraagd' opgenomen in hun praktijk. Tegelijkertijd vormt dit een risico voor het uitvoeren van de kerntaak; de fondsen zijn ook zelf geconfronteerd met bezuinigingen en beperkt in hun apparaatskosten. Een advies hierover door de Raad voor Cultuur was voor 2018 aangekondigd, maar is niet verschenen. De fondsen benadrukken dat binnen een redelijke termijn de fondsen óf extra ruimte moeten krijgen om zowel de kerntaken als genoemde functies goed te kunnen blijven borgen óf een andere structurele oplossing moet worden geboden.

Uitwisseling en kennisdeling in de praktijk

Net als in voorgaande beleidsperiodes borgen de fondsen dat aanvragen die discipline-overstijgend en inhoudelijk interessant zijn voor een bijdrage in aanmerking komen. Voor aanvragers die opereren op het snijvlak van de werkterreinen van de fondsen stemmen de fondsen hun regelingen af en/of verwijzen zij naar elkaar door. Er zijn bovendien verschillende onderlinge samenwerkingsverbanden die de afgelopen periode verder vorm hebben gekregen. In sommige gevallen zijn hier ook private fondsen als partner bij betrokken. Het overzicht van samenwerkingsverbanden en -regelingen staat onder aan deze tekst.

In een steeds verder globaliserend speelveld geven de cultuurfondsen vorm aan een gezamenlijke ambitie met betrekking tot internationalisering met aandacht voor de specifieke kenmerken van de verschillende disciplines. De hiervoor geoormerkte ICB-middelen worden ingezet om de internationale positie van kunst en cultuur uit Nederland te stimuleren, te markeren en de internationale samenwerking te bevorderen. De fondsen pleiten ervoor de fasering van het internationale cultuurbeleid aan te laten sluiten op de beleidscyclus van het algemene cultuurbeleid en daarbij een financieel kader te borgen dat aansluit op de noodzakelijke inspanningen in alle disciplines.

Sprekend voorbeeld van de samenwerking tussen de fondsen in internationale context is 'Never grow up!', een veelzijdige en discipline-overstijgende manifestatie van Nederlandse jeugdkunsten in de Verenigde Staten, die eind 2018 is gepresenteerd en gedurende het hele jaar 2019 activiteiten kent. Voor deze presentatie werken het Nederlands consulaat in New York, het Nederlands Letterenfonds, het Nederlands Filmfonds, het Fonds Podiumkunsten en Dutch Culture samen. Maar de fondsen bieden bijvoorbeeld ook via open oproepen gezamenlijk een residency aan in het Van Doesburghuis in het Franse Meudon-Val-Fleury bij Parijs. Makers en bemiddelaars werkzaam in de disciplines beeldende kunst, creatieve industrie, podiumkunsten, letteren en film kunnen hiervoor een voorstel indienen bij het Mondriaan Fonds, dat als penvoerder fungeert.

In 2017 stelden de zes fondsen gezamenlijk één aanspreekpunt in voor cross-sectorale vragen, dat in 2018 werd gecontinueerd. Zowel projecten die meerdere cultuurgebieden combineren als projecten die een duidelijk maatschappelijke component hebben, kunnen bij het aanspreekpunt terecht voor advies. In nauwe samenwerking met een vertegenwoordiging vanuit elk fonds onderzoekt het aanspreekpunt voor (potentiële) aanvragers binnen de bestaande regelingen van de fondsen of er mogelijkheden zijn. Uit een inventarisatie onder potentiële aanvragers blijkt dat het aanspreekpunt wordt gewaardeerd: het heeft een drempelverlagende werking, het fungeert als eerste hulp bij aanvragen en het wordt als efficiënt gezien dat kennis van de zes fondsen samenkomt in één functionaris. De coördinator is een vervolg op het gezamenlijke onderzoeks- en stimuleringsprogramma The Art of Impact, dat de zes fondsen op verzoek van toenmalig minister van OCW Bussemaker tussen 2014 en eind 2016 uitvoerden, met als doel de relatie tussen kunst en de rest van de samenleving verder te verstevigen.

De fondsen zetten zich in voor een toekomstbestendige culturele en creatieve sector die de samenleving representeert, implementeren de Code Culturele Diversiteit en verwijzen hiernaar in beleidsplannen, jaarverslaglegging en communicatie. Samen met de Nationale Unesco Commissie droegen de cultuurfondsen in aanloop naar het Paradisodebat de urgentie van inclusiviteit uit. Elk fonds vertaalt de ambitie voor diversiteit naar zijn eigen werkpactijk en deelsector en stimuleert bewustwording en actie bij hun aanvragers. Gezamenlijk ondersteunen de fondsen het Actieplan Cultuur & Creatief Inclusief van de Federatie Cultuur. De &Award (voorheen Code Culturele Diversiteit Award), die in 2018 voor de tweede keer werd uitgereikt, maakt daar onderdeel van uit. Daarnaast komt het Fondsennetwerk Diversiteit een aantal keren per jaar bijeen om door het delen van kennis en ervaring meer slagkracht te bewerkstelligen. Aan dit netwerk nemen naast de publieke fondsen ook de private fondsen en het ministerie van OCW deel.

Collegiale samenwerking en uitwisseling

Om hun effectiviteit verder te vergroten hebben de fondsen ook op collegiaal niveau hun samenwerking geïntensiveerd. Er is structureel overleg van de directeuren over strategie en (beleids)ontwikkeling. Ook worden bijeenkomsten belegd ter kennisdeling en -versterking, zoals een sessie over effectmeting begin 2018. De fondsen handelen naar de Governance Code Cultuur; een afvaardiging van de directeuren is namens alle fondsen betrokken geweest bij de vernieuwing van de code door Cultuur+Ondernemen. De fondsen droegen tevens bij aan de publiciteit en verspreiding van de code onder hun aanvragers. De juristen van de fondsen hebben geregeld overleg. Controllers bespreken zaken die de financiën aangaan en stemmen begrotingsbeheer en verantwoording af. ICT-medewerkers vervangen elkaar bij afwezigheid en wisselen informatie uit. Er is periodiek overleg van communicatiemedewerkers voor kennisdeling op het gebied van communicatiebeleid, onder meer met potentiële aanvragers. De vijf personeelsvertegenwoordigingen en de ene ondernemingsraad wisselen onderling kennis uit. Daarnaast is er de Werkgroep Onderzoek Fondsen, die zich buigt over evaluaties en onderzoek en die samen met het ministerie van OCW optrekt. In het kader van de Europese privacywetgeving, de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) die mei 2018 in werking trad, benoemden de fondsen gezamenlijk een onafhankelijke functionaris gegevensbescherming (FG), die toezicht houdt op en adviseert over de naleving van de verordening. De fondsen constateren dat de inmiddels ontwikkelde overlegstructuur de benodigde houvast biedt voor het bewaken van de balans tussen samenwerking waar het kan en autonomie/maatwerk waar het moet.

2. Financiën

Het Stimuleringsfonds voert zijn werkzaamheden betreffende de subsidieverleningen uit op basis van het Subsidiereglement Stimuleringsfonds Creatieve Industrie. De bepalingen in het Subsidiereglement zijn van toepassing op het aanvragen, beoordelen, verlenen en vaststellen van een subsidie voor een project. Dit reglement geldt naast de Statuten en de Algemene wet bestuursrecht. In de aparte deelregelingen voor bijvoorbeeld architectuur of vormgeving stelt het Stimuleringsfonds nadere formele, financiële, kwalitatieve of kwantitatieve vereisten.

Daarnaast voert het Stimuleringsfonds een aantal programma's uit. In het kader van de doelstellingen van het (internationale) cultuurbeleid heeft het fonds een opdracht van de ministeries van OCW en Buitenlandse Zaken om de positie van Nederlands ontwerp internationaal te versterken en te verbreden. Binnen de Actieagenda Ruimtelijk Ontwerp in opdracht van de ministeries van OCW en BZK voert het fonds een aantal programma's uit om ontwerpkracht in te zetten bij maatschappelijke vraagstukken. Tot slot heeft het fonds in 2017 en 2018 het Ontwerpprogramma Erfgoed en Ruimte in opdracht van de ministeries van OCW, BZK en in samenwerking met de RCE uitgevoerd.

Het Stimuleringsfonds wordt financieel gevoed door verschillende ministeries. Dat maakt de positie van het Stimuleringsfonds bijzonder, omdat het in de uitvoering laveert tussen verschillende beleidscontexten waarbij de basis altijd de culturele creatieve waarde van de ontwerpsector is.

Naast de vierjarige instellingssubsidie (2017-2020) uit de cultuurbegroting van in totaal ruim € 54 miljoen heeft het fonds in deze beleidsperiode voor meer dan € 14 miljoen aan projectsubsidies toegewezen gekregen van drie verschillende ministeries (OCW, BuZa en BZK). De verdeling is daarmee nu als volgt:

✦ Ministerie van OCW instellingssubsidie	€ 54.538.845 (78%)
✦ Ministerie van OCW projectsubsidies	€ 10.130.750 (15%)
✦ Ministerie van BuZa	€ 2.917.000 (4%)
✦ Ministerie van BZK	€ 1.400.000 (2%)

2.1 Financiële ontwikkelingen en exploitatieresultaat

In de tweede helft van 2018 is een aantal intensiveringen ingezet vanuit het ministerie van OCW. De instellingssubsidie is met € 3,1 miljoen verhoogd ten behoeve van het intensiveren van de activiteiten op het gebied van talentontwikkeling en vernieuwing (€ 2,2 miljoen) en naar aanleiding van de loon- en prijsbijstelling voor de jaren 2018-2020 (€ 0,9 miljoen). Daarnaast heeft het ministerie van OCW de projectsubsidie Internationaal Cultuurbeleid (Doelstelling 1) voor de periode 2018-2020 verhoogd met € 1,2 miljoen en heeft het ministerie van Buitenlandse Zaken een eenmalige aanvulling gedaan van € 117.000 op de projectsubsidie Internationaal Cultuurbeleid (Doelstelling 2). Hiermee zijn de middelen beschikbaar voor de activiteiten van het fonds voor de beleidsperiode 2017-2020 met € 4,3 miljoen toegenomen. In 2019 zal vanuit het ministerie van OCW opnieuw een intensivering worden gedaan ter versterking van de creatieve industrie. In 2018 is de inhoudelijke uitwerking van de intensiveringen gestart en zijn nieuwe subsidieregelingen ontworpen en meer open oproepen uitgezet. De loon- en prijsbijstelling is ingezet om de rondebudgetten van 2018 van de basisregelingen en activiteitenprogramma's te verhogen.

Exploitatieresultaat

Bovengenoemde ontwikkelingen vertalen zich als volgt in de exploitatie van 2018:

		Realisatie	Begroting	Realisatie
		2018	2018	2017
Lager vastgestelde subsidies		61.777	-	92.268
Ingetrokken subsidies		99.972	-	41.152
Subsidie OCW		15.412.366	17.035.698	21.151.133
Overige subsidies/bijdragen		1.693.006	1.636.000	649.221
TOTALE BATEN		17.267.121	18.671.698	21.933.774
Apparaatskosten		2.045.220	1.954.741	1.893.041
Programma's en projecten		4.874.311	5.608.386	2.298.324
Verleende subsidies		10.380.920	10.906.323	17.528.875
Overige activiteitenlasten		340.962	644.000	200.716
TOTALE LASTEN		17.641.413	19.113.450	21.920.956
Rentebaten/-lasten		-35	-	34
EXPLOITATIERESULTAAT		-374.327	-441.752	12.852
EFFECTIEVE RESULTAAT		61.742	0	92.302

Exploitatieresultaat

Het exploitatieresultaat 2018 is € 374.327 negatief. Het daadwerkelijk saldo van subsidiebatens/bijdragen en lasten (effectieve resultaat) over het boekjaar 2018 is echter € 61.742 positief. Dit bestaat uit:

-35	Rentelasten 2018
61.777	Lager vastgestelde subsidies 2018
61.742	Effectieve resultaat 2018
-436.070	Onttrekking bestemmingsreserve
-374.327	Exploitatieresultaat 2018

Het verschil van € 436.070 negatief betreft de lasten voor de programma's Talentontwikkeling Creatieve Industrie 2015-2016 en 2017-2020. Dit bedrag is gefinancierd uit de bestemmingsreserve. Daarom is in de exploitatierekening geen (subsidie)bate verwerkt voor deze lasten.

Het ministerie van OCW heeft aan het resterende saldo in het bestemmingsfonds OCW 2013-2016 een bestemming gegeven voor de periode 2017-2020. Jaarlijks dient het fonds een bedrag van € 189.000 te onttrekken uit het bestemmingsfonds OCW voor financiering van het tijdelijke programma Talentontwikkeling Creatieve Industrie 2017-2020. De termijn van de projectsubsidie Talentontwikkeling Creatieve Industrie 2015-2016 is verlengd tot en met 31 december 2018. Deze middelen zijn ook opgenomen in de bestemmingsreserve. Op basis van de realisatie is in 2018 in totaal € 436.070 uit deze bestemmingsreserves aangewend.

Lager vastgestelde subsidies/Ingetrokken subsidies

In 2018 zijn de baten uit lager vastgestelde subsidies slechts € 61.777 (2017: € 92.268). Deze baten worden toegevoegd aan de algemene reserve. De baten uit ingetrokken subsidies blijven beschikbaar voor te verlenen subsidies.

Subsidie OCW

De gerealiseerde subsidiebijdrage van OCW bedraagt in 2018 in totaal € 15,4 miljoen (2017: € 21,2 miljoen). In 2017 waren de totale lasten hoger vanwege de subsidieverlening vanuit de Deelregeling Meerjarige programma's.

Overige subsidies/bijdragen

De overige bijdragen zijn in 2018 toegenomen ten opzichte van 2017. Dit betreft voornamelijk de gerealiseerde subsidiebijdrage van het ministerie van Buitenlandse Zaken m.b.t. de programma's Internationalisering Ontwerpsector (2018: € 933.685; 2017: € 61.634) en van het project Deelname internationale manifestaties (2018: € 125.000; 2017: € 0).

Apparaatskosten

Naar aanleiding van de extra taken en middelen is het personeelsbestand in 2018 uitgebreid. Bovendien is de nieuwe functie van controller opgenomen in het formatieplan. Als gevolg daarvan zijn de personele lasten toegenomen in 2018. De materiële lasten zijn toegenomen door o.a. implementatiekosten van het nieuwe subsidiemanagementsysteem, de onderzoeken ter voorbereiding van de visitatie, werving van de nieuwe RvT-leden en de samenwerking met de NTR in de productie van de televisieserie *Voor de Vorm*. Door bovendien vanaf 2018 de doorbelastingssystematiek van de apparaatskosten aan de programma's en projectsubsidies beter aan te sluiten op de tijdsbesteding van het personeel aan subsidiehuis en respectievelijk programmahuis, is een beter inzicht in de verdeling van de apparaatskosten.

Programma's en projecten

De activiteiten voor de programma's Internationalisering Ontwerpsector en Actieagenda Ruimtelijk Ontwerp zijn pas in de loop van 2017 gestart, na verkenning en onderzoek. In 2018 hebben de activiteiten inclusief verschillende open oproepen in het volledige jaar plaatsgevonden. Dit verklaart de stijging.

Verleende subsidies

De verleende subsidies vanuit de drie basisregelingen en de Deelregeling Talentontwikkeling is met € 0,6 miljoen toegenomen als gevolg van de extra toegezegde middelen. De subsidies verleend aan culturele instellingen zijn in 2018 afgenomen ten opzichte van het voorgaand boekjaar. In 2017 is de subsidieverlening aan de meerjarige instellingen (twee- en vierjarige subsidies) van € 10,8 miljoen conform de verantwoordingsrichtlijnen volledig ten laste van het boekjaar gekomen. In 2018 is uitsluitend tweejarige subsidies verleend aan instellingen (€ 2,4 miljoen). Hierdoor is het op basis van de cijfers alleen niet mogelijk een goede vergelijking te maken van de activiteiten binnen deze regeling. Van belang om te vermelden is dat de loon- en prijsbijstelling die het Stimuleringsfonds heeft ontvangen, is doorberekend naar de meerjarige instellingen. De meerjarige instellingen hebben om die reden een eenmalige aanvulling van in totaal € 0,4 miljoen ontvangen.

Overige activiteitenlasten

2017 was een opstartjaar voor de flankerende activiteiten rondom de subsidieregelingen. In 2018 heeft het flankerend programma meer uitwerking gekregen. Daarnaast zijn vier discipline-overstijgende projecten opgezet: Interieur & Interdisciplinariteit, Mode & Duurzaamheid, New Narratives, Werkplaatsen. Daarvan is het project Interieur & Interdisciplinariteit in 2018 volledig afgerond. De uitvoering van de overige projecten krijgt in 2019 vervolg en de budgetten zullen volledig worden benut.

Financiële positie

Het totaal aan vlottende activa per 31-12-2018 is € 35,3 miljoen. Daarvan is € 32,6 miljoen de vordering op OCW in het kader van de toegezegde instellings- en projectsubsidies, € 1,4 miljoen de vordering op BuZa, € 0,7 miljoen vordering op BZK en € 7,8 miljoen liquide middelen die zijn ondergebracht bij schatkistbankieren van ministerie van Financiën. De kortlopende verplichtingen van het fonds zijn totaal € 20,1 miljoen. De current ratio is 1,7. Het fonds is voldoende in staat om de kortlopende verplichtingen te voldoen.

Het totale vreemd vermogen is € 42 miljoen. Daarvan is € 10,4 miljoen verplichtingen aan subsidieontvangers en is € 31 miljoen nog te besteden aan (project)subsidies en apparaatskosten in 2019 en 2020. € 0,6 miljoen betreft overige kortlopende verplichtingen.

Het eigen vermogen per 31-12-2018 is € 1,2 miljoen. Daarvan is € 0,4 miljoen bestemd voor de voorwaardelijke vordering op OCW en is € 0,6 miljoen door OCW geormerkt voor het Programma Talentontwikkeling Creatieve Industrie. Dat betekent dat slechts € 0,6 miljoen vrij besteedbaar vermogen is ter dekking van de bedrijfsvoeringsrisico's (1,2% van het gem. jaaromzet OCW; het normpercentage is 5%). In de risicoparaagraaf wordt hier verder op ingegaan.

Verloop van het eigen vermogen is:

Stand per 1 januari 2018	€ 1.611.877
Dotatie lager vastgestelde subsidies aan algemene reserve	€ 61.777
Dotatie rentebaten/-lasten aan bestemmingsfonds OCW	€ -35
Ottrekking bestemmingsreserve	
Talentontwikkeling Creatieve Industrie	€ -436.070
Stand per 31 december 2018	€ 1.237.550

2.2 Apparaatskosten (APK)

Het ministerie van OCW publiceerde eind november 2017 het *Handboek verantwoording subsidies cultuurfondsen 2017-2020* (hierna: Handboek). Dit is twee jaar nadat de meerjarenbegroting voor deze beleidsperiode van het fonds was opgesteld. Aanvankelijk had het fonds met OCW overeenstemming dat de kosten voor de externe adviseurs die het fonds adviseren over aanvragen buiten de APK vallen. Dit is in het Handboek teruggedraaid, waardoor de kosten (ongeveer € 350.000 per jaar) van deze externe adviseurs binnen de apparaatskosten vallen. Het fonds heeft het ministerie van OCW geïnformeerd dat de apparaatskosten hierdoor over de gehele beleidsperiode hoger zullen uitvallen dan het vastgestelde normpercentage van 15,26%. OCW heeft met de brief d.d. 3 augustus 2017 hiervan kennisgenomen en gemeld dat het fonds hiermee voldaan heeft aan de meldingsplicht en dat het een eventuele overschrijding zal moeten toelichten.

Daarnaast stelt het Handboek dat apparaatskosten die betrekking hebben op de uitvoering van programma's en projectsubsidies waarvoor een separate beschikking is ontvangen, binnen de apparaatskosten van de betreffende projectsubsidie/het betreffende programma verantwoord dienen te worden. Dit is bij het fonds het geval voor de programma's binnen de Actieagenda Ruimtelijk Ontwerp, het Ontwerpprogramma Erfgoed en Ruimte en het Programma Internationalisering. Deze apparaatskosten hebben dus geen invloed op de APK van de instellingssubsidie OCW en het normpercentage van 15,26%.

Voor 2018 zijn de totale apparaatskosten met betrekking tot de instellingssubsidies € 2.045.220. De gemiddelde jaarbijdrage van OCW met betrekking tot de instellingssubsidie is in 2018: € 13.634.711. Het apparaatskostenpercentage komt daarmee uit op 15%, en valt nog binnen de norm van 15,26%. Gezien de uitbreiding van het personeelsbestand, ten behoeve van de intensiveringen en een meer strategische planning & control cyclus, is de verwachting dat in 2019 en 2020 wel een overschrijding van de norm zich zal voordoen.

2.3 Risicobeheersing en reservevorming 2017-2020

Het Stimuleringsfonds werkt met een specifiek risicobeheersings- en controlesysteem. Het systeem is gebaseerd op functiescheiding en op dubbele controles op aangegane verplichtingen, bestedingen en betalingen. Het fonds werkt met een risicoanalyse voor de algemene reserve. Het Handboek AO/IC beschrijft uitvoerig de dagelijkse werkwijze met betrekking tot subsidieaanvragen, adviescommissies, bezwaren en klachten, interne en publieke evaluaties, inkoop, betalingen, financiële administratie, P&O en bestuur. Per proces zijn verantwoordelijkheden en bevoegdheden per functie vastgelegd.

Er zijn door het fonds twee belangrijke risico's aangemerkt. Het grootste en meest reële risico heeft betrekking op het alsnog toekennen van aanvragen na bezwaar binnen de regeling voor meerjarige ondersteuning. De eerstvolgende ronde heeft betrekking op de volgende beleidsperiode en wordt in mei 2020 geopend. Op dat moment heeft het Stimuleringsfonds nog niet de instellingssubsidie van OCW ontvangen voor de periode 2021-2024. Toekenningen zijn dus onder de voorwaarde van het verkrijgen van voldoende middelen. Eventuele gehonoreerde bezwaren zullen waar mogelijk uit de resterende middelen van de desbetreffende regeling voor dat boekjaar gesubsidieerd worden. Indien dit niet mogelijk is, moet dit gehonoreerde bezwaar uit de algemene reserve gefinancierd worden. Als de algemene reserve onvoldoende is, zal het gehonoreerde bezwaar ten laste komen van het resterende budget van deze beleidsperiode.

Het tweede eerder geformuleerde risico in de risicoanalyse is de veiligheid van ICT en privacy. In 2018 is de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) van toepassing. Het fonds voldoet aan de regelgeving. Daarnaast worden overeenkomsten van opdracht opgesteld met zelfstandige ondernemers en worden verwerkersovereenkomsten afgesloten met organisaties. Dit risico lijkt daarmee afdoende te zijn afgedekt.

In 2018 en 2019 worden de ICT-infrastructuur en het administratiesysteem vervangen met als doel de werkprocessen te integreren en toekomstbestendig te zijn in data- en informatieveiligheid.

Overige belangrijkste aspecten die het fonds binnen de beheersingskaders hanteert:

- Governance: de verschillende codes en de herziene reglementen RvT en bestuur.
- Transparantie: jaarverantwoording wordt integraal gepubliceerd op de website. Periodiek worden financiële rapportages opgesteld.
- Intern risicobeheer: eenmaal per jaar vindt een actualisatie plaats van de AO/IC en de risicoanalyse. Functiescheiding en het vier-ogenprincipe zijn onderdeel van het dagelijks praktijk. Monitoren van kortlopende verplichtingen met name tijdige afronding van subsidieverstrekingen (binnen 3 maanden na einddatum project en binnen een maximumperiode van 2 jaar).
- Er vindt regelmatig afstemming plaats tussen de auditcommissie en het bestuur.
- Aanbevelingen van de externe accountant tijdens controles worden geïmplementeerd in het werkproces.
- ICT en veiligheid: *awareness*, FG, digitalisering en een nieuw administratiesysteem.
- Aanpassing Interne procedure en processen bezwaarschriftencommissie.
- Wet en regelgeving; meldprocedure integriteit.
- Het fonds heeft een Protocol vertrouwenspersoon en een Regeling integriteitsmeldingen.

De algemene reserve van het fonds bedraagt op 31 december 2018 € 662.076. Volgens de Auditdienst Rijk is een norm van 5% van de jaaromzet als buffer voldoende om bedrijfsvoeringsrisico's op te vangen. Het fonds streeft daarom naar een opbouw tot een algemene reserve van € 1.100.000 in 2020 om onvoorziene financiële risico's te kunnen opvangen. Door de lager vastgestelde subsidies aan de algemene reserve toe te voegen, wordt het tekort aangevuld.

De lagere vaststellingen van 2018 bedragen ca. € 62.000. Wanneer deze lijn wordt doorgetrokken tot en met 2020, resulteert dat (zonder onttrekkingen tot die tijd) tot de onderstaande algemene reserve:

	2018	2019	2020
Start	€ 598.032	€ 662.076	€ 724.076
Toevoeging	€ 61.777	€ 62.000	€ 62.000
Totaal	€ 662.076	€ 724.076	€ 786.076

Dat is minder dan de 5%-norm. Het ministerie van OCW erkent dit knelpunt en heeft met de brief d.d. 1-8-2017 ermee ingestemd ook de ingetrokken subsidies toe te voegen totdat de algemene reserve het streefniveau bereikt. Echter, volgens het Handboek uit november 2017 worden ingetrokken subsidies aangemerkt als subsidies die herbested dienen te worden. Hiermee loopt het fonds het risico niet de door de ADR genoemde 5%-norm te realiseren.

Het fonds is ook in 2018 met OCW in overleg gegaan hoe het normpercentage van 5% wel gehaald kan worden en hoe bij aanwending van de algemene reserve het peil weer zo spoedig mogelijk op het normpercentage kan komen. Momenteel is er nog geen oplossing. Het fonds ziet mogelijkheden om de niet-aangewende middelen vanuit de loon- en prijsbijstelling toe te voegen aan de algemene reserve tot het 5%-niveau. Het fonds zal in 2019 een formeel voorstel hiervoor indienen bij OCW.

3. Resultaten subsidies en programma's

Het Stimuleringsfonds kent een combinatie van het subsidiehuis en het programmahuis. Het subsidiehuis geeft uitvoering aan het cultuurbeleid, zoals omschreven is in het beleidskader. Hiervoor ontvangt het Stimuleringsfonds in de periode 2017-2020 een instellingssubsidie van € 54.538.845. In het programmahuis zijn alle werkvormen opgenomen die voortkomen uit aanvullende en/of tussentijdse beleidsinitiatieven vanuit OCW, BuZa en BZK. Subsidie- en programmahuis vullen elkaar aan. Naast de instellingssubsidie ontvangt het Stimuleringsfonds deze beleidsperiode in totaal € 10.705.750 voor de uitvoering van onder andere de programma's en projecten op het gebied van internationalisering van de ontwerpsector, de Actieagenda Ruimtelijk Ontwerp en het Ontwerpprogramma Erfgoed en Ruimte.

Dit hoofdstuk zet alle financieringsonderdelen van het fonds op een rij. Alle toekenningen van 2018 zijn online beschikbaar op stimuleringsfonds.nl/toekenningen.

3.1. Subsidieregelingen

Het fonds heeft negen subsidieregelingen, die hun formele en juridische basis hebben in het Subsidiereglement van het Stimuleringsfonds. In de deelregelingen zijn de missie en doelstellingen van het Stimuleringsfonds verwerkt, zoals deze omschreven zijn in het door OCW opgestelde beleidskader. Aanvragers kunnen aangeven welke doelstellingen ze nastreven met hun project. De weging van de zwaarte van de doelstellingen in de beoordeling van aanvragen ligt bij de adviescommissies. Deze betrekken in hun beoordeling tevens: doel, opzet, financiën en communicatiestrategie.

Binnen de context van verschillende deelregelingen kunnen open oproepen worden uitgeschreven, bijvoorbeeld voor deelname aan (internationale) evenementen, onderzoek naar een specifieke opgave of participatie in een specifiek programma van het fonds. De open oproepen zijn een effectief middel gebleken in het adresseren van urgente vraagstukken en het kwalitatief programmeren van de sector op internationale manifestaties.

3.1.1. Basisregelingen voor Architectuur, Vormgeving en Digitale cultuur

I. Architectuur

Aantal aanvragen : 167 voor € 3.325.282 (177 aanvragen in 2017)

Verleend : 72 voor € 1.121.590

Open Oproep Venetië #3

Aantal aanvragen : 5 voor € 12.350

Verleend : 3 voor € 7.350

Interieur en Interdisciplinariteit

Aantal aanvragen : 23 voor € 412.628

Verleend : 4 voor € 80.000

De focus van het architectuurteam lag in 2018 vooral op het uitvoeren van de subsidieregeling, daarnaast was de aandacht van het fonds gericht op twee grote flankerende activiteiten, namelijk het versterken van de Nederlandse aanwezigheid op de Architectuur Biënnale in Venetië en het versterken van de interieurdiscipline door het als integraal onderdeel van de architectuurdiscipline te positioneren. In voorgaande jaren was namelijk gebleken dat dit vakgebied op het grensvlak van architectuur en vormgeving bij beide regelingen aansluiting miste.

Binnen de subsidieregeling zijn in 2018 wat minder aanvragen ingediend dan in 2017: 167 tegen 177. Hoewel dit er nog altijd meer zijn dan in de twee jaren daarvoor (resp. 142 en 159 aanvragen) wordt de opgaande lijn van het aantal aanvragen per jaar doorbroken. Het vermoeden bestaat dat dit samenhangt met het aantrekken van de economie, waardoor veel architecten en stedenbouwers zich weer meer op de dagelijkse bouwpraktijk zijn gaan richten. Van de 167 aanvragen die in 2018 in de regeling werden ingediend, zijn er 72 ondersteund, waarvan 28 met een startsubsidie (39% t.o.v. 26% in 2017). Daarmee bedraagt het gemiddeld toegekende bedrag € 15.500. Wanneer je echter rekening houdt met de beperkte bijdrage aan het relatief hoge aantal startsubsidies, dan komt het gemiddeld toegekende bedrag van de overige 44 aanvragen uit op € 20.750 en dit is vergelijkbaar met de gemiddelde bijdrage in 2017. De totale begroting van alle ondersteunde projecten samen bedraagt met ruim € 4,5 miljoen echter ca. € 1 miljoen meer dan in 2017.

Voor de architectuurregeling is het opvallend dat het merendeel van de aanvragen wordt ingediend met de doelstelling onderzoek, analyse en reflectie (56%). Daarna volgen het stimuleren van cross-overs en experimenten (17%), het

bevorderen van maatschappelijk engagement en het stimuleren van publieksactiviteiten (15%), het professionaliseren van de ontwerppraktijk en het bevorderen van voorbeeldig opdrachtgeverschap (5%) en de doelstellingen talentontwikkeling (2%) en internationalisering (2%) maken de lijst compleet.

Thematische tendensen

Dit jaar kwamen globaal de volgende thema's naar voren:

- Toekomst van wonen en werken
- Duurzame inclusieve stedenbouw
- Inzicht in stadsontwikkelingsprocessen
- Rol platteland in discussie over verstedelijking
- Reflectie op ontwikkeling architectuurpraktijk
- Stimuleren vakinhoudelijk debat
- Cross-overs met journalistiek onderzoek
- Onderzoeken en ontsluiten van bijzondere archieven
- Reflectie op vernieuwende planningsinstrumenten
- Technologische ontwikkelingen in de stedenbouw
- Creëren maatschappelijk bewustzijn
- Materiaalinnovaties

De architectuurdiscipline laat hiermee zien een volwassen vakgebied te zijn, waarin via onderzoek en analyse veel nieuwe kennis wordt ontwikkeld, maar ook op actuele ontwikkelingen binnen het vakgebied wordt gereflecteerd met het doel daar nieuwe inzichten uit te destilleren en via debat kennis over uit te wisselen.

In 2018 was er binnen de Deelregeling Architectuur sprake van een onderbesteding ten opzichte van het beschikbaar gestelde budget. Dit werd veroorzaakt door de lichte afname in het aantal ingediende aanvragen. Maar daardoor konden alle projecten met een positief advies ook daadwerkelijk worden toegekend en is het niet nodig geweest om op basis van prioritering toe te kennen.

Flankerend

Het flankerend programma van de Deelregeling Architectuur stond in 2018 in het teken van samenwerking, zowel intern als extern. In dat kader werden twee grote projecten uitgevoerd; één in het kader van de Architectuur Biënnale Venetië en één ter versterking van de interieurdiscipline. Aan het einde van het jaar kwam daar echter nog een extra activiteit bij, mede omdat een externe partij (ROAM Foundation) in reactie op een aangekondigd debat een tegengeluid in het debat wilde laten horen, dat door het Stimuleringsfonds werd ondersteund.

Architectuur Biënnale Venetië

In voorbereiding op de 16e editie van de Architectuur Biënnale Venetië, van 26 mei t/m 25 november 2018, werd in 2017 een succesvolle samenwerking met het HNI opgezet. De resultaten daarvan werden op 24 en 25 mei 2018 tijdens de 'preview days' duidelijk zichtbaar en in de daaropvolgende periode met het internationale architectuurveld gedeeld. In het kader van deze biënnale, met het thema 'FREESPACE', zijn door het fonds in totaal drie open oproepen uitgeschreven, waarvan de eerste twee in 2017 en de laatste in 2018.

De eerste, in samenwerking met het HNI, had betrekking op het publieke parallelprogramma van het Nederlandse paviljoen. De vijf geselecteerde projecten waren bedoeld om het debat over het thema 'WORK, BODY, LEISURE' van curator Marina Otero Verzier ook buiten de muren van het Rietveldpaviljoen te voeren, maar zij ontwierp een slim tentoonstellingsconcept waardoor ze ook daarin konden worden opgenomen. Vier kregen een plek in de oranje lockerroom en één kreeg een aparte ruimte. Bovendien werd voor het project *The Port and the Fall of Icarus* op de kade van de Riva dei Sette Martiri een publiek toegankelijke installatie gerealiseerd over havensteden en de relatie tussen hun inwoners en slimme, geautomatiseerde logistieke infrastructuren. In december 2018 werd de tentoonstelling 'WORK, BODY, LEISURE' in haar geheel naar Nederland verplaatst, waar ze nog tot 10 maart 2019 in het HNI te zien was.

De tweede en derde open oproep hadden allebei betrekking op het thema 'FREESPACE' van de hoofdcuratoren van deze 16e editie, Yvonne Farrell en Shelley McNamara. Met de tweede oproep werden twee projecten ondersteund die door hen waren geselecteerd om een inhoudelijke bijdrage te leveren aan de programmering van de centrale tentoonstellingslocaties in de Giardini en de Arsenale. De derde oproep was gericht op het ondersteunen van Nederlandse ontwerpers en onderzoekers die door andere partijen waren uitgenodigd hun projecten op relevante plekken in Venetië te presenteren. Drie projecten kwamen hiervoor in aanmerking.

Interieur en Interdisciplinariteit

In 2018 heeft het Stimuleringsfonds de ambitie uitgesproken aandacht voor interieur over een langere periode te willen stimuleren. Dit onderwerp bevindt zich op het grensvlak van de disciplines architectuur en vormgeving, maar binnen beide vakgebieden is hier beperkt aandacht voor, wat wij terugzien in een geringe vraag vanuit het veld. Om dit onderwerp te agenderen en aan te geven dat het fonds voor dergelijke aanvragen openstaat, stelden wij ons ten doel om in 2018 via een open oproep subsidie in te zetten ter ondersteuning van voorbeeldstellende onderzoeksprojecten die vanuit een integrale ontwerpbenadering van het interieur vertrekken. Niet langer interieur als laatste schakel in het proces, maar ontwerpen van binnen naar buiten.

Ter voorbereiding op de open oproep die door team Architectuur en Vormgeving gezamenlijk was uitgeschreven, werd tijdens de eerste editie van 'Bring it on!' een besloten expertmeeting georganiseerd om de opgave scherp te stellen en de formulering van de uitvraag helder te krijgen. Bij de open oproep konden subsidieaanvragen voor projecten tot maximaal € 20.000 worden ingediend. Het leverde een aardig aantal inzendingen op, waarvan het merendeel door nieuwe aanvragers met een sterke ontwerpsignatuur werd ingediend. Uiteindelijk werden vier relevante onderzoeksprojecten geselecteerd. Gezien de grote belangstelling, zowel voor als na de deadline van deze open oproep, zal in 2019 nogmaals een open oproep interieur worden uitgeschreven.

Uitgelicht

Vijf uitgelichte aanvragen vertegenwoordigen projecttypen die in schaal uiteenlopen van interieur tot stedenbouw en die qua vorm verschillen. De laatste twee zijn onderdeel van een langere door het fonds ondersteunde keten.

Smart City-Scan Amsterdam – Fabrications

Een onderzoek naar technologie en big data in relatie tot stedenbouw.

Independent School for the City – Crimson, ZUS, De Dépendance

Het stimuleren van een internationaal vakinhoudelijk debat.

Weelde van de Eenvoud – Lectura Cultura

Een publicatie en een reflectie op de waarde van architectuur/interieur: hoe Gerrit Rietveld met zijn opdrachtgevers omging en de invloed van de opdrachtgevers op Rietveld's ontwerpen

Gewoon Goed – Valiz

Een publicatie, een vervolg op onderzoek door Happel Cornelisse naar coöperatieve woonvormen (vanuit Open Oproep Sleutelen aan de Huisvestingsopgave).

De gebouwde omgeving in een blokkendoos – Gratwanderung/Melanie van der Hoorn

De laatste in een driedelige reeks van projecten over representatie in het maakproces van architectuur. Na strips en korte films focust dit project op de ontwikkeling van het spel als interactief communicatiemiddel in de architectuur en stedenbouw.

II. Vormgeving

Aantal aanvragen	: 289 voor € 4.398.965	(259 aanvragen in 2017)
Verleend	: 102 voor € 1.268.279	(64 voor € 1.032.233 in 2017)

Open Oproep Residency Arita

Aantal aanvragen	: 24 voor € 229.000	(43 aanvragen in 2017)
Verleend	: 2 voor € 20.000	

Open Oproep Professionalisering Ontwerppraktijk #3

Aantal aanvragen	: 18 voor € 132.295	(17 aanvragen in 2017)
Verleend	: 7 voor € 49.875	

De open opzet van de Deelregeling Vormgeving biedt ruimte voor uiteenlopende projecten van diverse partijen. Ontwerpers, collectieven, platforms en instellingen weten de regeling goed te vinden. Net zoals voorgaande jaren wordt de regeling sterk overvraagd. Het extra budget dat in de loop van 2018 vrijkwam, gaf lucht en bood kansen voor meer projecten. Met name zijn er extra startsubsidies en subsidies voor kleinschalige projecten verstrekt, waarmee voor een relatief klein bedrag aan ontwerpers en makers vrije ruimte wordt geboden voor onderzoek en experiment, zoals de

intentie was van de intensivering die de minister uitzette. De adviescommissie is verzocht de aanvragen die gericht waren op deze doelstellingen prioriteit te geven. In de gehonoreerde aanvragen is dat goed terug te zien.

Het gemiddelde gehonoreerde bedrag ligt lager dan voorgaande jaren. Meer aanvragers vroegen een relatief kleiner bedrag aan om hun werk en praktijk te ontwikkelen. Ten opzichte van voorgaande jaren zijn er weinig projecten met een subsidiebedrag van > € 30.000 euro terug te vinden. Zowel de aanvragers als de commissie lijken steeds meer te beseffen dat het budget voor de regeling wordt overvraagd en worden daarmee steeds scherper op de begrotingen en op de motivatie voor een subsidieaanvraag. De vormgevers gebruiken subsidies vooral om zichzelf vrij te spelen voor verdieping en experiment, waarvoor in de reguliere ontwerppraktijk doorgaans weinig gelegenheid is. Ook de adviescommissie wijst op het belang voor het veld om de regeling toegankelijk te houden voor alle spelers en voor onderzoek en experiment. Ondanks de stijging in het aantal gehonoreerde aanvragen hebben toch vier aanvragen met een positief advies geen subsidie toegekend gekregen, omdat het aantal positieve adviezen het beschikbare budget overschreed.

Opvallend is het grote aantal gehonoreerde aanvragen voor illustratieprojecten. Illustratoren weten de weg naar het fonds inmiddels goed te vinden. Enkele activiteiten van het fonds in de afgelopen jaren, zoals de Open Oproep Illustratie in 2016, hebben daaraan bijgedragen. Onder de gehonoreerde aanvragen zijn projecten terug te vinden van gerenommeerde illustratoren die zich willen toeleggen op verdieping en experiment en projecten van een aantal jonge illustratoren om te starten met hun eerste grote project. Ook voor deze beeldmakers geldt de behoefte om tijd te kunnen reserveren voor onderzoek en experiment. Er is daarom vaak vraag naar financiering van tijdsinvestering. De regeling biedt hier mogelijkheden voor.

Het fonds hecht veel waarde aan het blijven creëren van vrije ruimte voor vormgevers, maar met de grote hoeveelheden aanvragen en de diversiteit in disciplines en projectvormen is het noodzakelijk om een duidelijk kader te schetsen waar een aanvraag zich op moet richten. Dit valt bijvoorbeeld te illustreren aan de hand van projectaanvragen op het gebied van (duurzame) materiaalontwikkeling. Nieuwe biobased materialen en hergebruik van bestaande materialen zoals plastics zijn een populair onderzoeksonderwerp. De commissie onderscheidt enerzijds onderzoeksprojecten die in experiment blijven hangen en waarin visie op functie of toepassing ontbreekt. Anderzijds ziet ze projecten waarin de gewenste resultaten en toepassingen zijn geformuleerd, maar ontbreekt een uitgewerkt onderzoeksplan en een heldere visie op hoe aanpak en beoogde resultaten op elkaar aansluiten. Daarnaast stelt de commissie soms kritische vragen over de duurzaamheid van het bewerken van bestaande materialen en de ontwikkeling van nieuwe materialen. Duurzaamheid wordt vaak vermeld als doelstelling, maar in de omschreven stappen voor materiaalontwikkeling is dat niet noodzakelijkerwijs het geval. Hoewel het fonds dus met de regeling inzet op experiment en vrije ruimte, vereist dat ook een scherpe formulering van de regeling en aanvraagprocedure, zodat duidelijk is wat wordt verwacht.

Open Oproep Residency Arita

De oproep voor een residency-periode in keramiekregio Arita in Japan is voor de vierde keer uitgezet, in samenwerking met het Mondriaan Fonds. De werkperiode biedt de ruimte om onderzoek te doen op artistiek en technisch gebied. Deze keer leverde de selectie twee ontwerpers die niet in de eerste plaats keramiekspecialisten zijn. Sieraadontwerper Dinie Besems zal er werken aan de ontwikkeling van glazuren, kleuren en decoratie voor porseleinen kralen als onderdeel van haar project 'The Bead Factory'. Illustrator Viktor Hachmang zal samenwerken met traditionele, Japanse handschilders om zich de techniek eigen te maken.

Open Oproep Professionalisering Ontwerppraktijk #4

Zeven ontwerpstudio's met een bewezen en voorbeeldstellende praktijk en portfolio gaan aan de slag met een subsidie voor verdere ontwikkeling en professionalisering. Deze studio's wisten hun toekomstvisies en de beoogde strategie als logische vervolgstap sterk te omschrijven en te onderbouwen. Met deze voorstellen verwacht het fonds dat de aanvragers erin zullen slagen hun artistieke praktijken te verdiepen en te verduurzamen.

Mode en Duurzaamheid

In 2018 zette het fonds een opdracht uit aan drie modeplatforms. In Nederland is veel modetalent aanwezig en het fonds signaleert dat veel van deze talentvolle ontwerpers actief op zoek zijn naar nieuwe en meer duurzame manieren van werken als alternatieven voor de huidige vervuilende mode-industrie. Nieuwe ideeën en initiatieven zijn er genoeg, maar uit projectaanvragen bleek dat veel ontwerpers het moeilijk vinden om zich aan elkaar te verbinden en om initiatieven door te ontwikkelen. Het fonds heeft in kaart gebracht welke spelers actief zijn en tegen welke knelpunten ontwerpers aanlopen. Met een gezamenlijke opdracht aan FASHIONCLASH, M-ODE en State of Fashion zet het fonds deze drie partijen aan het werk om een ontwikkelingstraject op te zetten voor Nederlandse modeontwerpers die zich op duurzame

wijze ontwikkelen en professionaliseren. In 2019 zal de opdracht resulteren in een aantal (publieks)activiteiten namens de platforms.

Uitgelicht

Millennium Ginseng Project – Studio Ku

De commissie was verrast door het eigenzinnige oeuvre en intrigerende voorstel van Studio Ku. In het voorstel, dat de traditionele Chinese geneeskunst als uitgangspunt neemt, zag ze de uiteenlopende kwaliteiten van deze studio terugkomen. Met het project 'Millennium Ginseng Project' wil Studio Ku een futuristische agricultureel systeem ontwikkelen dat het mogelijk maakt om ginseng te cultiveren onder extreme omstandigheden en betreft daarbij experts uit verschillende domeinen. Onderdeel van het project betreft de ontwikkeling van een futuristisch scenario dat het kweken van ginseng op de maan onderzoekt. Het project heeft als doel om bedreigde plantensoorten zoals wilde ginseng te beschermen en het verdwijnende Aziatische medisch erfgoed te behouden. Ook wil Studio Ku met dit project een nieuwe interdisciplinaire onderzoeksmethode ontwikkelen dat ontwerp met wetenschap verbindt.

Sundaymorning@ekwc

Ter gelegenheid van het vijftigjarige bestaan nodigt Sundaymorning@ekwc designhistoricus en -criticus Glenn Adamson uit om te reflecteren op de geschiedenis en de kwaliteiten van de werkcentrum. Vijftig werken die in de afgelopen vijftig jaar daar zijn gemaakt, heeft hij geselecteerd en op schaal laten reproduceren in ongeglazuurd, wit porselein. De reproducties zijn tot stand gekomen met gebruik van hedendaagse (digitale) technieken. Adamson verbindt met de reproducties verschillende aspecten van spanningen tussen vakmanschap, techniek, experiment, mislukking, innovatie en ontwerp kwaliteit. De witte 'ghosts' vormen een reflectie op een halve eeuw geschiedenis van het maken, het experimenteren en het innoveren met keramiek. Daarnaast is ook het lange werkproces achter de totstandkoming van de werken te zien aan de hand van beelden, schetsen en prototypes. De tentoonstelling is van 2 maart t/m 19 mei 2019 te zien in het Design Museum Den Bosch.

3D kledingproductie met nieuwe biobased materialen – Karin Vlug en Aniela Hoitink

De adviescommissie spreekt van een urgent en relevant onderzoek van Karin Vlug en Aniela Hoitink (NEFFA), die samenwerken aan een interdisciplinair research-through-design-project waarvoor Karin Vlug een 3D productiemethode ontwikkelt voor biologisch afbreekbaar textiel dat NEFFA ontwikkelt uit onder andere bioplastic, ramievezels, boombast algen, kristallen en mycelium. Deze nieuwe materialen en productiemethoden bieden nieuwe ontwerpmogelijkheden, zoals naadloze ontwerpen en een grote vormvrijheid. In het onderzoek ontwikkelt Vlug een aantal mallen die bekleed worden met biobased materialen om kledingstukken van diverse stofkwaliteiten te maken. Daarnaast organiseert zij werksessies met mallenbouwers, producenten en ontwerpers om te reflecteren op resultaten, ontwerpregels en productiemethodes. De commissie benadrukt het belang van de rol van modeontwerpers in de ontwikkeling naar een meer duurzame mode-industrie, die de artistieke en esthetische uitwerking en aspecten zoals beleving en 'embodiment' integreren in de onderzoeken.

III. Digitale cultuur

Aantal aanvragen : 237 voor € 3.900.107 (225 aanvragen in 2017)

Verleend : 66 voor € 956.671

Open Oproep Literatuur op het Scherm (begroot en beschikt als voorschot aan Letterenfonds in 2017, maar uitgevoerd in 2018)

Aantal aanvragen : 13 voor € 162.500

Verleend : 3 voor € 37.500

Binnen de Deelregeling Digitale cultuur staat het openbreken van bestaande technologieën en processen en het op een open manier ontwikkelen van nieuwe technologie en toepassingen voorop. Van daaruit worden ontwerpmethodieken en principes toegepast in uiteenlopende terreinen, variërend van gaming, storytelling en muziek tot biotechnologie, architectuur en zorg.

Het aantal aanvragen in de Deelregeling Digitale cultuur nam ten opzichte van 2017 wederom iets toe tot 237. Het beschikbare budget werd hiermee vier keer overvraagd. Dit leidde tot scherpe keuzes van de commissie en de noodzaak tot prioritering onder de positief beoordeelde aanvragen. Als gevolg hiervan zijn zestien positief beoordeelde projecten niet ondersteund.

De adviescommissie functioneert goed. De regeling ontving in 2018, ondanks het hoge percentage afwijzingen, geen enkel bezwaar. Wel blijft met de jaarlijkse in- en uitstroom van adviseurs en de ontwikkelingen in het veld de vraag over de afbakening van de regeling opkomen. De commissieleden, voorzitter en staf hechten veel waarde aan de open formulering van de regeling. De continue evaluatie van de regeling die zodoende plaatsvindt, wordt als belangrijk gezien en houdt alle betrokkenen scherp.

Kijkend naar de ondersteunde projecten valt op dat de gamesector in 2018 de aansluiting met de regeling lijkt te hebben gevonden. In 2017 en 2018 is na het sluiten van het Gamefonds veel energie gestoken in het informeren van de gamesector over de mogelijkheden van de Deelregeling Digitale cultuur. Dit heeft mede geleid tot de ondersteuning van zes game-gerelateerde projecten in 2018 voor een totaal bedrag van € 166.535. Omdat festivals en organisaties inmiddels hun aanvragen doen in aparte regelingen binnen het fonds, heeft de Deelregeling Digitale cultuur zich nu echt ontwikkeld tot een op makers gerichte regeling. Het overgrote deel van de aanvragen betreft projecten van individuele makers of kleine samenwerkingsverbanden en collectieven. Steeds vaker wordt er gebruikgemaakt van de mogelijkheid om een startsubsidie aan te vragen.

Vanuit het flankerend budget is in samenwerking met het Nederlands Letterenfonds begin 2018 een open oproep uitgezet voor een nieuwe editie van het gezamenlijke programma 'Literatuur op het Scherm'. Dit heeft geleid tot de ondersteuning van drie teams van schrijvers, vormgevers en programmeurs die werken aan digitale literaire projecten. De presentatie van deze projecten is gepland voor april 2019. Verder is er door de staf een inhoudelijke bijeenkomst georganiseerd met experts en commissieleden over de betekenis en mogelijke toepassingen van blockchain-technologie binnen de ontwerpsector. Tot slot heeft er een verkennend onderzoek plaatsgevonden met experts uit het Nederlandse digitale cultuurveld en vertegenwoordigers van internationale posten naar mogelijke participatie vanuit het fonds in internationale manifestaties voor 2019.

Uitgelicht

Next Space Rebels – Floris Kaayk

Het speculatieve storytelling-project 'Next Space Rebels' van Floris Kaayk bevindt zich op het snijvlak van gaming, kunst, hacker- en DIY-raket communities. De game vertelt het verhaal over de fictieve hackersgroep Next Space Rebels die een wereldwijde community oproept om zelf raketten te bouwen en te lanceren, zodat zij met hun eigen satellieten een onafhankelijk internet kunnen oprichten. Het project is in die zin een activistisch statement over de democratisering van de ruimte en de huidige status van het internet. Kaayk zet in de game-ontwikkeling in op een hoge mate van digitaal realisme, waardoor het onderscheid tussen fictie en werkelijkheid voor het publiek onduidelijk wordt. Het (online) zenden van verhaalelementen, participatie van het publiek, maatschappelijke discussie, het spelelement en de koppeling aan massa-entertainment maakt dat het verhaal ook buiten de game een eigen leven zal gaan leiden.

iRD_2018 Target for Resolution Disputes – Rosa Menkman

Kunstenaar en onderzoeker Rosa Menkman ontving een startsubsidie voor het project 'iRD_2018 Target for Resolution Disputes'. Menkman richt zich in haar werk en onderzoek op zogenaamde 'noise artifacts', ofwel ruis, verstoringen in analoge en digitale media. Deze objecten onthullen de achterliggende principes van standaardisering in formats, compressie en resolutie. Vanuit deze kennis ontwerpt Menkman nieuwe, speculatieve toepassingen. Het project 'iRD_2018 Target for Resolution Disputes' is een land-art werk geïnspireerd op het USAF-51 resolution target, een tweedimensionaal optisch object in de Mojavewoestijn (VS) dat vanaf de jaren '50 wordt gebruikt voor de kalibratie van luchtfotografie. De startfase wordt benut om nader (veld)onderzoek te doen. Menkman beoogt uiteindelijk een nieuw kalibratieobject in de woestijn te maken – dat vervolgens zal worden geïndexeerd door Google Earth – waaruit haar artistieke en kritische visie spreekt ten aanzien van beeldcompressie.

Bernband – Tom van den Boogaart

Game-ontwikkelaar Tom van den Boogaart ontvangt een projectsubsidie in voor de verdere ontwikkeling van de sci-fi pixelartgame Bernband. In de game verkent de speler een futuristische stad. De focus ligt hierbij op het ontdekken van nieuwe locaties, vreemde karakters en interacties met objecten in de stad. De speler beweegt zich door de game vanuit eerste persoonsperspectief. Behalve het verkennen van de wereld is er geen concreet doel in de game. Het eindresultaat van de projectfase is een afgewerkt prototype waarmee Bernband gepitcht kan worden bij publishers om de game te kunnen afmaken.

3.1.2. Interdisciplinaire regelingen

I. Talentontwikkeling

Aantal aanvragen : 265 voor € 1.461.000 (273 aanvragen in 2017)

Verleend : 81 voor € 725.000 (1e fase 53 subsidies van € 1.000, 2e fase 28 subsidies van € 24.000)

Het stimuleren van talent is een van de speerpunten van het beleid van het ministerie van OCW. Het Stimuleringsfonds geeft hier onder andere invulling aan met het uitvoeren van de Deelregeling Talentontwikkeling. Het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie ondersteunt jaarlijks een selectie talentvolle ontwerpers en makers, tot vier jaar na afstuderen, in de professionalisering en ontwikkeling van hun (artistieke) praktijk. In 2018-2019 bestaat de selectie uit 28 ontwerpers en makers. Geselecteerden ontvangen € 25.000, waarvan een deel vrij te besteden is voor de eigen ontwikkeling, een deel voor het ontwikkelen van kennis op het gebied van praktijkontwikkeling en een deel voor presentatiedoelinden. Hiernaast biedt het fonds een (beknopt) programma aan, bestaande uit een reeks bijeenkomsten en een gezamenlijke presentatie.

De 28 positief beoordeelde aanvragen zijn te categoriseren in de volgende subdisciplines, al overstijgen veel praktijken de grenzen van deze disciplines:

architectuur (2), digitale cultuur (5), grafische vormgeving (4), mode (4), productvormgeving (7), social design (1), illustratie (1), scenografie (1), interdisciplinair (3).

Van de 28 hebben 16 een bachelortitel en 12 een mastertitel. Deze zijn afkomstig van de volgende academies: Design Academy (10), TU Delft (2), ArtEZ (3), KABK (3), Piet Zwart Institute (1), Sandberg Instituut (1), LUCA School of Arts (1), Universiteit van Amsterdam (1), Gerrit Rietveld Academie (4), Academie Minerva Groningen (1), AHK (1).

Het fonds krijgt overwegend minder aanvragen van oud-studenten van academies en TU's die zich bevinden in de regio's Limburg, Midden- en Oost-Nederland (met uitzondering van Arnhem) en Noord-Nederland. Tijdens de evaluatie kwam naar voren dat dit mogelijk te wijten is aan het gebrek aan voorbeelden en bekendheid. Het afgelopen jaar heeft het fonds daarom voorlichting ('Get a Grant Event') gegeven aan de HKU (Utrecht), MAFAD (Maastricht) en geeft het begin 2019 voorlichting bij AIR (Architectuurinstituut Rotterdam).

In de deelregelingen hanteren we de voorwaarde dat een aanvrager afgestudeerd moet zijn aan een ontwerpopleiding. Dit werpt voor een aantal doelgroepen een drempel op. Zo hecht de adviescommissie waarde aan het ondersteunen van goede bemiddelaars, curatoren en ontwerpcritici, omdat de commissie debat en reflectie binnen de creatieve industrie wil bevorderen. Daarnaast wordt de ontwerppraktijk steeds meer interdisciplinair. In sommige gevallen hebben ontwerpers zelfs een 'Fine Arts'-diploma. Ook hiervan zegt de commissie dat de meest veelbelovende praktijken zich vaak bewegen op de grensvlakken tussen de disciplines. Het fonds staat open voor aanvragen vanuit deze doelgroepen, hoewel het fonds dit niet actief communiceert. In 2019 vraagt het fonds aanvragers die zich bevinden op de grensvlakken zich te positioneren binnen de creatieve industrie.

In 2017 trok de adviescommissie de conclusie dat de beroepspraktijk van architecten en aanverwante disciplines mogelijk minder goed aansluit bij de voorwaarden van de deelregeling. Het Stimuleringsfonds heeft hier in 2018 onderzoek naar gedaan door gesprekken te voeren met het veld en het Architectenregister. Dit leidt ertoe dat in 2019 de aanvraagprocedure voor architecten wordt verruimd.

Voorts signaleert het Stimuleringsfonds dat ontwerpers al vroeg in hun carrière beginnen met samenwerken en een collectief opstarten. In 2018 zijn er aan de HKU (mode), Rietveld Academie (architectuur) en St.Joost (beeldende kunst) zelfs collectieven gezamenlijk afgestudeerd. Ook ten opzichte van aanvragen van collectieven hanteert het Stimuleringsfonds een open houding. Echter, voor deze groepen geldt dat ze slechts één beurs ontvangen van € 25.000, wat voor grotere collectieven (>2 personen) betekent dat ze minder middelen hebben voor (artistieke) ontwikkeling. Het fonds blijft deze trend aandachtig volgen.

Veel aanvragers binnen de deelregeling zijn voor hun studie naar Nederland gekomen en een aantal hiervan vestigt zich in Nederland. Hierdoor zijn invloeden van andere (niet-westerse) culturen zichtbaar in een aanzienlijk deel van de portfolio's. In de ogen van het Stimuleringsfonds ligt er een verbeterpotentieel in het bereiken van aanvragers die langer in Nederland wonen en een niet-westerse achtergrond hebben. Om aanvragen vanuit deze doelgroep te bevorderen, wil het Fonds in 2019 hiervoor een scout aanstellen.

Platform Talent

In 2018 is het Stimuleringsfonds gestart met de ontwikkeling van een digitale database waarin de praktijken van 174 ondersteunde ontwerptalenten uit de periode 2013-2019 worden ontsloten. Hiermee beoogt het fonds onder andere toekomstige aanvragers een duidelijker beeld te geven van de regeling en het veld te laten zien wie de afgelopen jaren zijn ondersteund. Het platform is gelanceerd tijdens de Dutch Design Week 2018 met een serie *one-minute films* en een event getiteld 'Growing Pains'. Voor de inhoudelijke programmering en productie heeft het Stimuleringsfonds samengewerkt met The Hmm.

II. Talentontwikkeling Creatieve Industrie (OCW)

Open Oproep Fresh Perspectives

Aantal aanvragen : 39 voor € 1.174.564 (52 aanvragen in 2017)

Verleend : 14 voor € 317.030

In december 2014 verleende OCW aan het fonds een projectsubsidie (€ 378.000) ten behoeve van Talentontwikkeling Creatieve Industrie. Deze subsidie is in 2018 verlengd met een tweede termijn tot 31 december 2018. Daarbij heeft het fonds aanvullende middelen gekregen, waardoor het programma gericht op talent binnen een interdisciplinair werkveld tot 2020 wordt gecontinueerd. Met deze middelen is in 2017 voor het eerst een open oproep uitgezet onder de noemer Fresh Perspectives. De oproep stelt ontwerpers en makers in staat om met nieuwe perspectieven te komen voor (maatschappelijke) vraagstukken in samenwerking met andere sectoren en domeinen. Het project beoogt een impuls te geven aan talentontwikkeling, cross-overs, professionalisering van de creatieve industrie en voorbeeldig opdrachtgeverschap. In 2018 zijn vier projecten ondersteund voor een tweede fase en heeft een nieuwe ronde plaatsgevonden, waarin vijf projecten zijn ondersteund.

Voor het Stimuleringsfonds is deze oproep een goede oefening om nieuw terrein te verkennen. Aandachtspunt binnen de regeling is de relatie tussen ontwerper en samenwerkingspartner uit het onderwijs, wetenschap of hieraan gelieerde instellingen. In sommige projecten is de wijze van samenwerking niet helemaal scherp, waardoor het soms onduidelijk is hoe de samenwerking afwijkt van een reguliere opdrachtsituatie. Het Stimuleringsfonds vindt het echter van belang om dit risico te nemen. Deze oproep brengt voorstellen met zich mee die starten waar het fonds doorgaans ophoudt te financieren, en is een manier om andere wijzen van samenwerking, doorontwikkeling en opschaling te stimuleren. Dit is relevant voor het veld en verstevigt de positie van de ontwerpers die het fonds bedient.

Het fonds stelt in de tweede fase de voorwaarde van een samenwerkingsovereenkomst, waarin niet alleen de wijze van samenwerking is vastgelegd, maar ook afspraken over bijvoorbeeld auteur- en eigenaarschap. Dit om de (autonome) positie van de ontwerper binnen samenwerkingen met veelal private partijen te waarborgen. De adviescommissie adviseerde het fonds om ook een afsluitend moment of concrete eindpresentatie/moment van kennisdeling als voorwaarde op te nemen. Dit om de zichtbaarheid van het aandeel van de ontwerper te borgen en auteurschap te claimen. Voor het ontwerpveld zijn deze voorbeelden of best practices van groot belang. In 2019 wordt de open oproep Fresh Perspectives dan ook voortgezet.

Naast Fresh Perspectives is er een opdracht gegeven voor het project Sandberg@Mediapark. De masterclass is gericht op het ontwikkelen van innovatieve vormen van storytelling. Experiment, vrije ruimte en het proces staan centraal. Dit gebeurt door gevestigde talenten uit verschillende disciplines en domeinen in projectteams bij elkaar te brengen. In het project werd in 2018 samengewerkt met het Sandberg Instituut, Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid, NPO, VPRO, NTR en BNNVARA. Deze partijen vormen eveneens de redactieraad die de longlist van deelnemers samenstelt en een (inhoudelijke) bijdrage levert aan de programmering. Het thema van 2018 was 'Technologie als religie'. Sprekers waren onder anderen Simone Niquille, Tobias Revell en vertegenwoordigers van de verschillende omroepen. De (concept-)projecten zijn in mei gepresenteerd, waarna in juni een sessie plaatsvond met de omroepen en fondsen waarbij zij konden adviseren over doorontwikkeling en financiering. De masterclass geeft ontwerpers de kans om een netwerk te verrijken met makers uit de media, waaronder journalisten en programmamakers. Ook voor de mediamakers geldt dat zij hun grenzen verleggen. Uit de evaluatie blijkt dat de deelnemers van de masterclass positief terugkijken op het traject. Vooral de vrijblijvende mogelijkheid om samen met een maker uit een andere discipline of domein in een bepaald onderwerp te mogen duiken, werd als uniek en zeer waardevol ervaren. Zeven van de acht concepten worden momenteel doorontwikkeld. In 2019 wordt de ondersteuning van de masterclass in ieder geval nog één keer voortgezet. In mei 2019 vindt een evaluatie plaats met diverse stakeholders over de huidige opzet en toekomst van de masterclass.

III. Talentontwikkeling en Werkplaatsen (OCW)

Open Oproep Ruimte voor Talent

Aantal aanvragen : 37 voor € 925.000

Verleend : 8 voor € 192.500

In 2018 verleende OCW extra middelen aan het Stimuleringsfonds, specifiek voor talentontwikkelingen en werkplaatsen binnen de creatieve industrie. Met deze intensivering is het fonds in 2018 gestart met de Open Oproep Ruimte voor Talent. De regeling wil makers stimuleren en ondersteunen om een nieuwe stap in hun ontwikkeling te zetten, door een bijzondere samenwerking aan te gaan met een werkplaats of een lab. Hiermee richt de oproep zich op verschillende doelgroepen: makers en organisatie. Ook geeft het meer gevorderde talenten ruimte om te experimenteren. Het fonds ziet werkplaatsen en labs als knooppunten binnen de creatieve industrie waar praktijk, onderzoek en experiment samenkomen. Bekende voorbeelden hiervan zijn BioArt Laboratories of V2_Lab for the Unstable Media, maar er valt evengoed te denken aan een gelegenheidssamenwerking met een team van wetenschappers, een ziekenhuis of een tv-producent die innovatie nastreeft. Zo kan een brug worden geslagen tussen onderzoek en 'design thinking' en kunnen nieuwe, onconventionele materialen of ideeën voor de toekomst ontstaan. De oproep is bedoeld voor jonge of gevestigde ontwerpers, vormgevers, digitale makers en architecten. Het doel is waardevolle connecties te leggen tussen het ontwerpveld en maatschappelijke professionals, naast de artistieke en professionele ontwikkeling van de deelnemende makers. De maximale bijdrage per project is € 25.000, waarvan € 15.000 gereserveerd is voor de maker en € 10.000 voor de faciliteiten en kennis van de samenwerkingspartner. Het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie stelt in totaal € 200.000 beschikbaar voor deze oproep. Het voornemen is om in 2019 en 2020 deze oproep te herhalen en uit te breiden.

De adviescommissie geeft aan dat zij veel meerwaarde ziet voor het veld in de opzet en doelstelling van deze oproep. Ze stelt dat er een goede 'bandbreedte' aan projecten en mogelijke samenwerkingen is ingediend in de eerste oproep, wat in haar ogen het belang van een regeling als deze onderschrijft. De commissie vindt de kwaliteit van de voorstellen over het algemeen van goed niveau, met een aantal uitschieters in zowel positieve als negatieve zin. Het merendeel van de aanvragen is afkomstig uit de disciplines vormgeving en digitale cultuur. Ongeveer 20% van de aanvragen is afkomstig uit de discipline architectuur en aanverwante disciplines, zoals landschaps- en interieurarchitectuur.

Gezamenlijk geven de acht in 2018 ondersteunde projecten een divers overzicht van de mogelijkheden die een lab, werkplaats of praktijkomgeving kan bieden voor de ontwikkeling en verdieping van de praktijk van een maker. De makers staan op verschillende punten in hun carrière en zijn werkzaam in verschillende disciplines, variërend van AI tot food design. Ook de vorm van de samenwerkingen en de domeinen waar de expertise ligt van de partners is gevarieerd. Zo wordt er samengewerkt met industriële partners, alsook culturele instellingen of universiteiten.

NWO en Stimuleringsfonds (bijeenkomst)

Ontwerpers stellen relevante vragen over de betekenis en impact van maatschappelijke ontwikkelingen en nieuwe technologieën. Ze bieden niet alleen scenario's die tot nadenken stemmen over ethische of sociale implicaties, maar dagen ook uit tot nieuwe innovatieve oplossingen. Vrije ruimte, creativiteit en experiment zijn essentieel voor ontwerpend onderzoek. Hiermee volgt ontwerpend onderzoek een andere opzet en structuur dan de methoden die gebruikt worden in de wetenschap. Het fonds constateert dat deze twee vormen van onderzoek elkaar zelden of te laat in het proces ontmoeten. Terwijl verbindingen tussen ontwerp en wetenschap niet alleen beide sectoren verrijkt, maar ook kan bijdragen aan de uiteindelijke maatschappelijke impact van een onderzoekstraject.

In 2018 en 2019 verkennen NWO en het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie de mogelijkheid om in aansluiting op het wetenschappelijk onderzoek dat via NWO wordt gefinancierd, ontwerpend onderzoek op het terrein van big data en gezondheid met middelen van het fonds te stimuleren. Doel is onderzoekers en ontwerpers op het terrein van big data en gezondheidsonderzoek gezamenlijk ieder vanuit hun eigen expertise onderzoek te laten uitvoeren, en om ontwerpers, binnen de context van de onderzoeksgroepen ondersteund door NWO, nieuwe onderzoeksmethoden te laten introduceren. In 2018 heeft een eerste bijeenkomst plaatsgevonden tijdens de Dutch Design Week in het kader van de open oproep die het fonds in 2019 van plan is uit te zetten.

IV. Programma Internationalisering Ontwerpsector; Deelregeling Internationalisering Doelstelling 1 (OCW en BuZa)

Aantal aanvragen : 84 (108 aanvragen in 2017) voor € 2.343.500

Verleend : 38 voor € 769.404

Open Oproep Salone del Mobile Milaan 2019 (uit intensiveringen)

Aantal aanvragen : 29 voor € 239.315

Verleend : 11 voor € 70.769

Open Oproep Internationale Context

Aantal aanvragen : 16 voor € 303.547

Verleend : 4 voor € 87.500

Voucherprocedure

Aantal aanvragen : 105 voor € 116.527 (87 aanvragen in 2017)

Verleend : 75 voor € 99.645

Binnen de Deelregeling Internationalisering wordt de internationale ontwerppraktijk van Nederlandse ontwerpers gestimuleerd in het aangaan van langdurige relaties, het tonen van het onderscheidend vermogen en het verbreden van het werkterrein. Voorwaarde voor subsidiëring is dat er sprake is van een buitenlandse vraag. Het type ontvangen aanvragen is divers, van ontwerpend onderzoek tot tentoonstelling, van festival tot uitwisselingstraject. Het is een interdisciplinaire regeling die openstaat voor internationale projecten binnen de verschillende disciplines. Dit leidt tot verschillende projectvormen, samenwerkingen en doelgroepen. De drie disciplines zijn alle vertegenwoordigd, waarvan vormgeving het sterkst. In 2018 is binnen de regeling 76,65% van de gehonoreerde middelen naar projecten in de focus- en maatwerklanden gegaan.

We zien in het afgelopen jaar de volgende tendensen. Een aantal aanvragers heeft reeds een langlopende relatie in het betreffende land waar ze een project voor indienen. Het feit dat buitenlandse partijen Nederlandse makers uitnodigen is een sterke uitingsvorm van een buitenlandse vraag. Het fonds let hierbij op de motivatie van de Nederlandse maker en de beoogde (duurzame) relatie die kan worden opgebouwd. Terugkerende thema's zijn: ambachten en hedendaags ontwerp, social design, sieraadontwerp, dekolonisatie/koloniaal verleden in relatie tot ontwerp (van de publieke ruimte), interculturele dialoog, grenzen en migratie, gender/identiteit/representatie vanuit alle disciplines, VR, AI, nieuwe materialen en hergebruik, landenpresentaties/solopresentaties/groepspresentaties, grootstedelijke vraagstukken zoals huisvesting en publieke ruimte.

De Open Oproep Talentontwikkeling Internationale Context wordt mogelijk gemaakt door het aanvullende budget dat minister Van Engelshoven in 2018 beschikbaar heeft gesteld om internationalisering en talentontwikkeling in de creatieve industrie verder te stimuleren. De oproep richt zich op toptalent binnen de creatieve industrie dat een bijzondere samenwerking aangaat met een buitenlandse partner met een uitstekende reputatie. De samenwerking kan uiteenlopende vormen aannemen, zoals een presentatie, residentie, onderzoek of productontwikkeling. Het doel is om ontwerpers te ondersteunen in hun (verdere) profilering en positionering in het buitenland.

De eerste ronde leverde een beperkt aantal voorstellen op, waarvan een groot aantal van minder goede kwaliteit. Het fonds constateert dat internationale projecten met een partner een lange aanlooptijd kennen. Continuïteit en het op tijd publiceren van de open oproep zijn daarom essentieel. Daarbij merkt het fonds op dat de term 'toptalent' niet resoneert in het veld. Ook ontwerpers die aan het begin van hun carrière staan en een minder uitvoerig portfolio hebben, kunnen onderscheidende projecten opzetten in het buitenland. De adviescommissie vindt het van belang om de regeling ook voor deze ontwerpers toegankelijk te maken.

De voucherprocedure is een verkorte procedure die het voor makers en ontwerpers op korte termijn mogelijk maakt deel te nemen aan internationale podia. In 2018 is de procedure geoptimaliseerd door een effectiever aanvraagformulier dat het meesturen van een projectplan overbodig maakt. Het aantal aanvragen is in 2018 gestegen ten opzichte van 2017. Ook deze middelen worden sinds 2018 gefinancierd uit de intensiveringen internationaal die de minister aan het Stimuleringsfonds beschikbaar heeft gesteld.

Anders dan in de regeling waar langdurige relaties en tijdsintensieve projecten worden opgezet en aangevraagd, biedt de voucherprocedure inzicht in het internationale discours en hoe Nederlandse ontwerpers hierin zijn gepositioneerd. Tevens vormen de bezoeken van de ondersteunde Nederlandse ontwerpers een belangrijk element in de reflectie op hun praktijk en verrijkt het hun internationale netwerk, zo blijkt uit de verslagleggingen.

Binnen het flankerend beleid initieert en verkent het fonds (experimentele) podia, versterkt het fonds internationale relaties en ontsluit het een lokaal netwerk. Doelstelling blijft een sterke cultuursector te stimuleren die in kwaliteit groeit door internationale uitwisseling en (duurzame) samenwerking. Vanuit die rol verkent het fonds de Chicago Architecture Biennial om de positionering van de Nederlandse architectuurdiscipline te kunnen versterken. Een aantal activiteiten is in

2018 gecontinueerd: deelname aan de Gamescom in Keulen, SXSW in Austin, de Salone del Mobile in Milaan en de European Game Showcase tijdens de Game Developers Conference in Los Angeles.

In 2018 is € 70.000 aan Doelstelling 1 (DS1)-middelen uit de deelregeling naar flankerend budget getild. Dit geeft het programma Internationalisering de mogelijkheid om, binnen focus- en maatwerklanden, in te spelen op actuele vragen en ondersteuningsbehoeftes die bijdragen aan de doelstellingen, maar die niet gemakkelijk binnen de regeling kunnen worden aangevraagd. Dit gold in 2018 bijvoorbeeld voor de ondersteuning van de International Fashion Showcase in Londen en de Prague Quadrennial.

Uitgelicht

Public Structures Rotterdam, New York, Medellín – ZUS

Het ontwerp bureau ZUS [Zones Urbaines Sensibles] neemt deel aan de expositie 'Polis: towards a political reconstruction of the city' in Museo de Antioquia in Medellín, Colombia. Ze voeren een ontwerpend onderzoek uit, getiteld 'The Naked Museum', en stellen de vraag of de vorm en structuur van een museum niet radicaal anders zou moeten zijn dan een gesloten doos met een genereuze entree. De casus is het Museo de Antioquia zelf. Gekeken wordt naar hoe de uitbreiding van het museum onderdeel kan zijn van de transformatie van de wijk. Het onderzoek en de tentoonstelling vormen de basis om gesprekken te voeren met lokale bestuurders, met als doel dit plan te realiseren. 'The Naked Museum' is onderdeel van drie ontwerpvoorstellen voor drie verschillende steden, waarin ZUS politieke kwesties op beeldende wijze aan de kaak stelt: versplintering (Luchtsingel, Rotterdam), onbetaalbaarheid (House for the Homeless, New York) en segregatie (The Naked Museum, Medellín). Om deze onderwerpen concreet te maken voor het publiek bouwt ZUS drie grote maquettes van elk project (schaal 1:100 en 1:50) met foto's, video en literatuur. De tentoonstelling is van 20 oktober 2018 tot 27 januari 2019.

Triple Parade Biennale for Contemporary Jewellery, Dutch selection, Shanghai – Morgane de Klerk

De Triple Parade, de internationale biënnale voor hedendaagse sieraden in Shanghai, presenteert een selectie van Nederlandse ontwerpers in het HOW Design Center. Ontwerper en curator van deze Nederlandse inzending, Morgane de Klerk, zal haar eigen werk tonen en dat van zeven andere ontwerpers: Benedikt Fischer, Lucy Sarneel, Jing He, Robert Smit, Beppe Kessler, Nina Sajet en Hansel Tai. In het kader van het thema van de biënnale 'Dialogue across the Past, the Present and the Future' onderzoeken de ontwerpers de verhouding tussen het verleden, het heden en de toekomst van het sieradenontwerp. De selectie bestaat uit totaal dertig stuks die een dialoog tot stand brengen tussen de sterke conceptuele en technische kwaliteiten van het hedendaagse Nederlandse sieradenontwerp en ambacht en tradities. Op deze manier beogen de ontwerpers de relatie te illustreren tussen het mensgemaakte en de natuur. De vierde editie van de biënnale start op 19 oktober 2018 en duurt tot 6 januari 2019.

International Fashion Showcase, Londen – Duran Lantink (opdracht)

In het Verenigd Koninkrijk is vraag naar Nederlands modetalent voor deelname aan de International Fashion Showcase (IFS) in Londen. Dit programma van acht maanden is opgezet door de British Council, British Fashion Council, London College of Fashion en Somerset House. De Nederlandse ambassade in Londen heeft het Stimuleringsfonds hierop attent gemaakt en aangegeven welke kansen zij hierin zien. Na een aantal selectierondes is Duran Lantink gekozen. Binnen het traject is ook coaching geboden op het gebied van businessmodellen. De opzet, de lokale partners en het (internationale) netwerk dat wordt ontsloten via de Showcase hebben een belangrijke impuls gegeven aan de internationale praktijk van Duran Lantink. Nog voordat de uiteindelijke installatie in Somerset House tijdens de London Fashion Week is gepresenteerd, heeft het warenhuis Liberty interesse getoond in het overnemen van de installatie en heeft het internationale modeplatform SHOWstudio interesse in het maken van een documentaire over Duran Lantink. Met het project 'Straight from the Sale Bins' bevaagt Lantink de permanente status van uitverkoop in de mode-industrie. Als alternatief ontwikkelt hij een methode van upcycling, herbestemmen en collagetechnieken. Hiervoor werkt hij samen met high-fashion boutiques en creëert hij een nieuwe en unieke collectie van de overbodige voorraad.

V. Programma Internationalisering Ontwerpsector; Doelstelling 2 (BuZa en OCW)

Open Oproep Turkije, Rusland, Egypte, Marokko #1 (eerste fase)

Aantal aanvragen : 57 voor € 958.848

Verleend : 16 voor € 741.485

Open Oproep Turkije, Rusland, Egypte, Marokko #1 (vervolgfase)

Aantal aanvragen : 16 voor € 840.635

Verleend : 10 voor € 509.915

Opdrachten : i.h.k.v. African Crossroads Summit in Marrakesh, Marokko
Verleend : 5 voor € 73.277

Het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie voert binnen het beleidskader internationaal cultuurbeleid 2017-2020 en met financiering van het ministerie van Buitenlandse Zaken een vierjarig programma uit onder de titel 'Sustainable and Inclusive Cities through Design'. Centraal in het programma staan de rol en inzet van ontwerp(denken) in het bevragen en bieden van oplossingen voor snelle urbanisatie en de maatschappelijke thema's die hieraan gelieerd zijn. Cross-disciplinaire samenwerking wordt hierin gestimuleerd. De geografische focus van het programma ligt op de ring rond Europa, in de landen Turkije, Rusland, Egypte en Marokko.

In 2018 heeft het programma een vlucht genomen en initieerde het fonds verschillende activiteiten. Hiermee bouwt en versterkt het fonds binnen het programma de netwerken en (kennis)uitwisseling tussen Nederland en de vier landen binnen de ontwerpdisciplines en andere relevante domeinen. Onderdeel hiervan is het *impact framework* van het programma waarin 'joint-learning' centraal staat.

Begin 2018 is de eerste serie open oproepen uitgezet. Voor de verspreiding hiervan en om coalitievorming te stimuleren organiseerde het fonds in totaal vier meet-ups (één per land). Vier sprekers uit elk van de vier landen deelden op uitnodiging hun inzichten over grootstedelijke vraagstukken en de impact die cultuur kan hebben. De goede opkomst, mogelijkheden tot netwerken en het aantal aanvragen dat het fonds heeft ontvangen (57 in totaal) bewijzen dat een dergelijke aanpak relevant en effectief is.

Uit de 57 ingediende voorstellen naar aanleiding van de eerste serie open oproepen zijn 16 projecten geselecteerd en ondersteund voor een startfase waarin de teams de coalitie versterken, co-financiering organiseren en de inhoud en methodiek van het project uitwerken. In het najaar van 2018 zijn voor de tweede fase 10 projecten ondersteund.

Wederkerigheid is een van doelstellingen van het programma en de ondersteunde projecten. In de activiteiten van het fonds wordt hier onder meer vorm aan gegeven door publieke bijeenkomsten en expert meetings op locatie in de betreffende landen. In 2018 is in september een meet-up tijdens de 4e Istanbul Design Biennial georganiseerd. Hierin deelden de teams in Istanbul hun ervaring in het kader van het *impact framework* en lanceerde het fonds Open Oproep Turkije, Rusland, Egypte, Marokko #2.

Het fonds is een samenwerking aangegaan met Hivos in de inhoudelijke programmering van African Crossroads Summit, de eerste editie van een jaarlijkse conferentie. In 2018 werd deze in Marrakech, Marokko, gehouden en heeft het fonds een aantal ondersteunde projecten in Marokko en Egypte uit de eerste oproep een opdracht verstrekt voor een presentatie. Tevens heeft het fonds deelgenomen aan een rondetafelgesprek over inclusieve steden en samenlevingen vanuit het perspectief van ontwerp en is Open Oproep #2 ter plekke gelanceerd voor lokale Marokkaanse en Egyptische partijen. De netwerken van het Stimuleringsfonds en Hivos vullen elkaar aan en de samenwerking bleek waardevol en verrijkend.

Gedurende het programma werkt het fonds op onderdelen samen met de posten om zodoende de krachten te bundelen en elkaars netwerken te ontsluiten. Bij de organisatie van bijeenkomsten in het betreffende land trekt het fonds als samenwerkingspartner op met de post. Daarnaast wint het fonds informatie in over de reputatie van lokale samenwerkingspartners voor de behandeling van de aanvragen. Het fonds biedt op regelmatige basis inhoudelijke input aan de posten gerelateerd aan het Nederlandse veld van ontwerpers, makers en instellingen en de aanpak van trajecten.

Begin december 2018 organiseerde het fonds een meet-up gericht op de tweede serie open oproepen. Hierbij is het netwerk verdiept door middel van een interactief diner op uitnodiging. Internationale gasten uit de vier landen en sleutelfiguren in het Nederlandse veld waren hierbij aanwezig. Tevens heeft het Stimuleringsfonds met Het Nieuwe Instituut samengewerkt om een bezoekersprogramma samen te stellen voor de internationale gasten. De focus van de tweede open oproep is meer gericht op projecten en samenwerkingen in de velden van vormgeving en digitale cultuur.

Het Stimuleringsfonds wil impact beter en langduriger binnen programmalijnen managen en heeft daartoe met het bureau Avance een *impact framework* voor het Doelstelling 2 programma opgesteld. In 2017 is een programmalogica ontwikkeld, er is een leercyclus opgesteld en er zijn indicatoren en leervragen gedefinieerd. In 2018 heeft het fonds een start gemaakt met het ophalen van de eerste resultaten van de 16 ondersteunde projecten. De leervragen vanuit deze reflectie op fase 1 zijn verwerkt in een specifieke leidraad voor het opstellen van een projectplan voor de vervolgfase. Er zijn tevens teambijeenkomsten en meet-ups in Nederland en de vier landen georganiseerd in het kader van kennisdeling

en community building. De activiteiten en ondersteunde projecten worden via verschillende communicatiekanalen gedeeld.

Uitgelicht

New Urban Media Centre in Yekaterinburg, Rusland

Architectenbureau SVESMI (NL) werkt samen met de Municipal Association of Libraries (MAL), de cultuurafdeling van de gemeente Yekaterinburg en bureau The July 16 aan een nieuw type maatschappelijk centrum in de stad Yekaterinburg, Rusland. Het project bouwt voort op de fysieke structuur van gemeentelijke bibliotheken uit het socialistische welvaartssysteem, die tot op heden een sterke maatschappelijke rol en reputatie hebben. Het team stelt dat dit netwerk van bibliotheken toe is aan vernieuwing om beter aan te sluiten op de hedendaagse maatschappij. In de vervolgfase van het project transformeert SVESMI een van deze bibliotheken tot een prototype waarin ontwerp, nieuwe technologie en culturele programmering worden ingezet om een nieuwe openbare plek te creëren. Parallel aan het ontwikkelen van een ruimtelijk ontwerp vindt een culturele programmering plaats waarin sprekers van Nederlandse bibliotheken (Koninklijke Bibliotheek Den Haag, Centrale Bibliotheek Utrecht en Centrale Bibliotheek Alkmaar) en Russische culturele centra (Yeltsin Centre, Museum of the History of Ekaterinburg en Strelka Institute) met elkaar in gesprek gaan en ervaringen delen. Het team bundelt alle bevindingen gedurende het project in een handleiding voor transformatie. Resultaten worden gepresenteerd tijdens een Nederlands-Russisch symposium rondom de pilot. Doel is naast de culturele programmering en een nieuwe boekencollectie ook daadwerkelijk de ruimtelijke interventies te realiseren. De financierende en uitvoerende partner hierin is de gemeente Yekaterinburg.

El Labana Gardens, Egypte

Bureau LADA (NL), Lala Studio (EG) en CILAS (EG) zetten Labbanah Gardens op in de historische wijk El Labbanah in islamitisch Caïro. Het project bestaat uit een serie van vier ruimtelijke interventies, gekoppeld aan cultureel programma over sociale ecologie, energieproductie en levend erfgoed. Voor de vervolgfase zijn de interventies, de culturele programmering en samenwerkingen uitgewerkt. De installaties manifesteren zich als: Lala's herb garden, Star gazing platform, Hidden garden en Energy garden. Lokale voedselketens, magie inzetten voor weerbaarheid, beplanting voor biodiversiteit en alternatieve energieproductie zijn thema's die het team onderzoekt en verkent met verschillende experts. De installaties en de programmering vinden plaats in een historisch gebouw, op de binnenplaats, het dak en op een vacant perceel centraal gelegen in de wijk. Mogelijk gemaakt door vastgoedeigenaar Ali Labib, die een inclusieve ontwikkeling van de wijk ambieert van binnenuit. Al doende onderzoekt het team welke (nieuwe) vormen van publieke ruimte en publiek leven mogelijk zijn en hoe deze onderdeel kunnen zijn van de herontwikkeling van de wijk. Voor een kennisuitwisseling op het gebied van levend erfgoed vindt kennisdeling met de Oude Kerk in Amsterdam plaats door onder meer een werkbezoek. Aan het project zijn verschillende experts en organisaties betrokken zoals Megawra Collective (May al-Ibrashy), de Oude Kerk Amsterdam (Jacqueline Grandjean en Richard Pelgrim), German University, Caïro (Holger Gladys), Urban Greens Egypt (Abdullah Tawfik), KarmSolar (Ahmed Zahran) en Waag– Make (Nelly Voorhuis en Lucas Evers).

VI. Programma Internationalisering Ontwerpsector; bijdrage BuZa DGBEB

Open Oproep SXSW

Aantal aanvragen : 4 voor € 239.315

Verleend : 2 voor € 35.000

In de periode 1 oktober 2017 tot en met 31 december 2018 bood het Stimuleringsfonds met een subsidie van BuZa DGBEB de mogelijkheid voor ondersteuning van de internationale positie van het Nederlands ontwerp bij de internationale manifestaties SXSW 2018 (Austin, Texas) en de Salone del Mobile 2018 (Milaan).

In een separate verantwoording is het fonds uitgebreid ingegaan op de gehanteerde methodiek (open oproepen, flankerende activiteiten, evaluatie en impact) en beschrijft het welke projecten en presentaties op de twee manifestaties zijn ondersteund. Deze twee open oproepen boden makers in de creatieve industrie ondersteuning in de vorm van deelname aan SXSW 2018 en de Salone del Mobile 2018 en sloten daarmee aan op de doelstelling van het ministerie van Buitenlandse Zaken om kennisuitwisseling tussen makers in de creatieve industrie te stimuleren en internationale samenwerkingsverbanden aan te gaan. De open oproep voor de Salone is in de jaarrekening 2017 opgenomen. In 2018 zijn voor SXSW twee aanvragen ondersteund. Nu de ondersteunde projecten en het flankerende programma zijn afgerond, kan de door BuZa DGBEB verleende subsidie worden vastgesteld op € 125.000.

3.1.3. Regelingen gericht op activiteiten van culturele instellingen

I. Tweejarige Activiteitenprogramma's Creatieve Industrie

Aantal aanvragen	: 15 voor € 4.756.580
Verleend	: 8 voor € 2.283.000

De Deelregeling Tweejarige Activiteitenprogramma's richt zich op instellingen in de creatieve industrie die op (inter)nationaal niveau gedurende twee (of vier jaar) een samenhangend programma van activiteiten uitvoeren. De besluitvorming over de eerste ronde voor subsidiëring in 2017-2020 vond plaats in 2016. Hierin zijn zes instellingen ondersteund met een tweejarig programma en negen instellingen met een vierjarig activiteitenprogramma. De Deelregeling Tweejarige Activiteitenprogramma's beoogt, tezamen met de Deelregeling Eenjarige Activiteitenprogramma's en de Deelregeling Festivals, de culturele infrastructuur te versterken en te stimuleren.

Aan acht instellingen binnen de creatieve industrie is in 2018 door het Stimuleringsfonds een tweejarige subsidie toegekend. Daarmee komt het aantal instellingen dat het Stimuleringsfonds meerjarig ondersteunt in de periode 2019-2020 op 17. De geselecteerde instellingen zijn toonaangevend binnen de creatieve industrie en van groot belang voor de ontwikkeling van de culturele infrastructuur in Nederland. Deze acht instellingen ontvangen tezamen ruim € 2,2 miljoen voor hun programmering in 2019-2020.

STRP en Baltan Laboratories worden vanaf 2019 voor het eerst voor een meerjarig programma door het Stimuleringsfonds ondersteund. Beide organisaties hebben eerder toekenningen ontvangen via de Deelregeling Digitale cultuur, via de Deelregeling Festivals of via de Deelregeling Activiteitenprogramma's. Opmerkelijk is dat in de ronde van 2018 de discipline architectuur ondervertegenwoordigd was. Dit is mede te wijten aan het feit dat de gevestigde instellingen zoals IABR, Bureau Europa en Archiprix al ondersteund zijn voor een vierjarig programma (2017-2020). Ook op het gebied van vormgeving zijn weinig aanvragen ingediend. Op het gebied van digitale cultuur ziet de commissie wel een infrastructuur betreffende bio arts/art science/robotics en audiovisueel/muziek, maar ze mist een vertegenwoordiging van netart/networks.

De Activiteitenprogramma's 2019/2020 onderzoeken nieuwe vraagstukken en werkwijzen om zo nieuwe inzichten te verwerven. Cross-overs worden gelegd tussen de creatieve industrie, wetenschappelijk onderzoek en maatschappelijke opgaven. Daarbij spelen nationale en internationale samenwerkingspartners uit overheid, kunst- en cultuursector, onderwijs en bedrijfsleven een essentiële rol. Ook weten diverse instellingen via hun programma's talentontwikkeling en artistieke kwaliteit te stimuleren. Zo worden zowel gearriveerde als jonge makers bij de opzet en uitvoering van de programma's betrokken.

In mei organiseerde het fonds een bijeenkomst rondom door de EU gefinancierde onderzoekstrajecten. Het fonds ging met diverse instellingen in gesprek over de mogelijkheden (en knelpunten) betreffende EU-trajecten. Doel van de bijeenkomst was kennisuitwisseling en het gezamenlijk inventariseren van de mogelijkheden om culturele organisaties te ondersteunen binnen de Europese trajecten.

Uitgelicht

Mediamatic is een belangrijke culturele broedplaats in Amsterdam en heeft een unieke positie in het ontwerpveld. De instelling bevordert met diverse projecten onderzoek naar en de ontwikkeling van nieuwe kunstvormen op het vlak van natuur, biologie, duurzaamheid en het menselijk lichaam. Mediamatic weet interessante makers op het gebied van biotechnologie en voedselproductie aan zich te binden door hun ruimte en middelen ter beschikking te stellen. Playgrounds speelt een belangrijke, mediërende rol tussen makers en de industrie. Het platform onderscheidt zich van andere organisaties doordat het zich niet alleen richt op autonome producties, maar ook verbindingen laat zien tussen commercieel, toegepast werk en autonoom werk en tussen de wereld van het bewegend beeld en andere disciplines, waaronder illustratie, journalistiek en grafisch ontwerp. De organisatie richt zich blijvend op verschillende disciplines en de grensvlakken hiertussen.

STEIM bekleedt een onderscheidende positie binnen de culturele infrastructuur. Als netwerklab vervult het een essentiële rol voor digitale (geluidskunst)makers. Met het programma 2019 – 2020 draagt STEIM specifiek bij aan het bevorderen van experimenten en cross-overs. Zo experimenteert STEIM in samenwerking met verschillende partners met de rol van geluid en muziek in de zorg. Ook onderzoekt het mogelijkheden voor vernieuwing binnen het onderwijs.

II. Eenjarige Activiteitenprogramma's Creatieve Industrie

Aantal aanvragen	: 49 voor € 2.629.043 (43 aanvragen in 2017)
Verleend	: 29 voor € 1.497.521

Het fonds beoogt met de Deelregeling Activiteitenprogramma's een culturele infrastructuur te versterken en te stimuleren die de laag vormt tussen enerzijds makers en anderzijds instellingen met een jaarprogramma. Daarbij zijn de ontwikkeling van het inhoudelijk programma, de agenderende kwaliteit voor het ontwerpveld en de platformfunctie van groot belang. Binnen de regeling worden tevens innovatieve werkmethode en professionalisering van de instelling gestimuleerd. Het aantal aanvragen blijft redelijk gelijk ten opzichte van de voorgaande jaren. En zijn een aantal instellingen voor het eerst gehonoreerd voor een jaarprogramma die eerder ondersteund werden binnen de basisregelingen. Er zijn twee nieuwkomers binnen de regeling, waaronder het platform Warehouse. De organisatie richt zich op alternatieve, kritische modepraktijken door onder andere tentoonstellingen, debatten, performances, publicaties en podcasts te ontwikkelen. Het is het enige platform dat zich middels het jaarprogramma specifiek richt op de discipline mode. Daarmee is het van bijzondere toegevoegde waarde voor de infrastructuur. Reflectie op huidige ontwikkelingen binnen de disciplines is in meerdere programma's een belangrijk aandachtspunt. De extra middelen die het ministerie van OCW voor ontwerpkritiek beschikbaar heeft gesteld, zijn onder diverse programma's verdeeld.

Binnen de Deelregeling Activiteitenprogramma's worden de meeste aanvragen ingediend onder de doelstellingen 'onderzoek, analyse & reflectie', 'experimenten & cross-overs' en 'maatschappelijk engagement & publieksactiviteiten'.

Uitgelicht

Diversiteit en inclusiviteit binnen de programma's is van groot belang. Deze thematiek komt nog weinig aan bod in de jaarprogramma's van 2018. Een aantal gehonoreerde voorstellen op dit gebied is wel noemenswaardig.

Zo richt het platform New Emergences zich via zijn programma Amplifying Voices op het vraagstuk van diversiteit en ondergerepresenteerde stemmen binnen het terrein van de elektronische muziek en geluidskunst. Ook zijn programmaonderdelen van het voorstel van Hackers & Designers interessant, zoals de Feminist Intersectional Search, opgezet in samenwerking met Read-in, Openbare Bibliotheek Amsterdam en Atria Kennisinstituut voor Emancipatie en Vrouwengeschiedenis, over het dominante westerse denkkader in zoekresultaten. PrintRoom richt zich in het jaarprogramma 2019 onder andere op niet-westerse praktijken: artists' publishing is volgens het platform op dit moment nog een dominant westers systeem, ondanks de groeiende participatie en radicaal vernieuwende bijdragen van niet-westerse makers. Nog steeds bestaan artists' book fairs en gespecialiseerde winkels/project spaces voornamelijk in West-Europa en Noord-Amerika, hoewel in Azië en Zuid-Amerika belangrijke spelers actief zijn. Hoe kan het perspectief van het veld breder en inclusiever worden en kan er worden geleerd van DIY-productie- en presentatievormen van niet-westerse artistieke 'publishers'?

Flankerend

In het jaarplan 2018 is besloten dat het Stimuleringsfonds in zijn flankerend beleid een aantal thema's aansnijdt in de vorm van grotere trajecten. In het kader van het betrekken van andere netwerken, methoden en perspectieven die ondervetegenwoordigd zijn in het gangbare instrumentarium van het fonds is een pilottraject opgezet dat bijdraagt aan de actuele thematiek omtrent inclusiviteit en meerstemmigheid. Hiervoor werkt het fonds samen met Metro54, een integrale partij die op unieke wijze externe makers (*grassroots*, subculturen en gevestigde instellingen) aan zich weet te verbinden. Het traject heeft de vorm van een jaarprogramma, gecoreerd en geleid door Metro54, waarbij sprake is van een samenwerking met het fonds in onder meer een gezamenlijke open oproep. In 2019 zullen dit programma en de open oproep worden uitgezet. Met het jaarprogramma RE-SEARCH:RE-MIX wil Metro54 vanuit verschillende disciplines reflecteren op culturele toe-eigening en de zere plekken, boosheid, frictie en ongemak die hiermee gepaard gaan onderzoeken, bekritisseren en zichtbaar maken. Dit jaarprogramma beoogt een experimenteel, collectief en levendig onderzoek en lab te vormen met remix als onderzoeksmethodiek.

III. Festivals

Aantal aanvragen : 49 voor € 1.234.466 (61 aanvragen in 2017)
 Verleend : 26 voor € 687.274
 Dutch Design Foundation: verleend € 400.000

Festivals nemen een bijzondere positie in binnen de creatieve industrie. Door de mengvorm van optredens, presentaties, workshops en debatten geven ze in een kort tijdsbestek inzicht in de nieuwste ontwikkelingen. Ze functioneren in de creatieve industrie als een effectieve schakel, tussen de makers, ontwerpers, kunstenaars, wetenschappers, instellingen en publiek.

De Deelregeling Festivals ondersteunt de opzet en uitvoering van festivals op het gebied van de creatieve industrie die in Nederland plaatsvinden. Daarbij beoogt de regeling met name de ontwikkeling van festivals te stimuleren. Een agenderende programmering, de platformfunctie en een vooruitstrevende visie van de organisatie is van belang. Vanaf 2018 is het mogelijk bij de Deelregeling Festivals een startsubsidie aan te vragen, zodat een aanvrager een pilot kan uitvoeren, samenwerkingen kan opzetten en diverse financieringsbronnen kan onderzoeken.

De Deelregeling Festivals ontvangt met name aanvragen vanuit de discipline digitale cultuur. De aanvragen worden door zowel zeer kleinschalige initiatieven als door grote festivalorganisaties ingediend. Er wordt vaak voor specifieke programmaonderdelen aangevraagd die van specifieke waarde zijn voor het ontwerpveld. Evenals vorig jaar is aan 25 festivals een subsidie verleend. De commissie heeft minder toegekend dan het beschikbare budget. Dit was grotendeels te wijten aan de timing van de aanvraagronde, die niet synchroon liepen met evenementen in het veld. De planning van de rondes is daarom voor 2019 aangepast en het resterende bedrag wordt toegevoegd aan het budget voor 2019. In 2019 vinden drie aanvraagronde plaats, dit komt beter tegemoet aan de behoeften in het veld.

De Dutch Design Foundation ontving van het fonds op aanwijzing van OCW een jaarbijdrage van € 400.000 voor de periode 2017-2020. Deze bijdrage wordt dus ook in de jaren 2019 en 2020 gecontinueerd. Het fonds monitort en beoordeelt de bijdrage aan de Dutch Design Foundation louter procedureel en niet inhoudelijk, omdat het een aanwijzing van OCW betreft.

In november 2018 organiseerden het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, VSBfonds en Fonds 21 een bijeenkomst voor festivals in de creatieve industrie, kunst & technologie en digitale cultuur. De fondsen lichtten hun beleid toe en hoe dit zich verhoudt tot de festivals. Twee gastsprekers, Johan Gijsen (Le Guess Who?) en Viktorien van Hulst (Theaterfestival Boulevard) presenteerden hun publieksgerichte en inclusieve aanpak. Tijdens rondetafel sessies gingen de fondsen en de festivals met elkaar in gesprek. In 2019 zal een vervolg worden gegeven aan de bijeenkomst.

Uitgelicht

Er zijn twee startsubsidies gehonoreerd die specifieke aandacht besteden aan culturele diversiteit. Het betreft het voorstel van Stichting Mouflon (startsubsidie voor de tweede editie festival Other Futures) dat zich onder meer richt op het denken vanuit verschillende culturen over de relatie human–nonhuman. Other Futures vindt het betrekken van een vertegenwoordiging van mensen van verschillende culturen, gender en ‘walks of life’ vanzelfsprekend. De stichting werkt met diverse internationale partners samen, waaronder Centro de la Imagen, Mexico City, PUBLICS, Helsinki, , Plurality University, Parijs.

Het initiatief Get Me heeft een startsubsidie voor het festival New Radicalism ontvangen. De organisatie initieert een nieuw festival in Rotterdam gericht op thema's als representatie, identificatie en vervreemding. De programmering dient een dwarsdoorsnede van radicale nieuwe geluiden uit het Midden-Oosten en Noord-Afrika (MENA) en hun diaspora te representeren. Get Me zal tijdens de startfase op zoek gaan naar samenwerkingspartners zoals Al Arte (België), Mille World (Frankrijk) en the Edge of Arabia (Engeland).

3.1.4. Non-Fictie Transmediaregeling i.s.m. Filmfonds

Aantal aanvragen : 64 voor € 2.584.116 (67 aanvragen in 2017)
Verleend : 11 voor € 504.784

Het Stimuleringsfonds voert samen met het Filmfonds de Non-Fictie Transmediaregeling uit. De fondsen zijn gelijkwaardige partners en dragen jaarlijks elk € 250.000 bij. Het budget van het Stimuleringsfonds is afkomstig uit de Deelregeling Digitale cultuur. Het Stimuleringsfonds treedt op als penvoerder.

Het aantal aanvragen in de Non-Fictie Transmediaregeling was met 64 bijna gelijk aan het jaar ervoor. De druk op de regeling bleef onverminderd groot, wat is terug te zien in een toekenningspercentage van minder dan 20%. De adviescommissie heeft als gevolg daarvan moeten prioriteren onder de positief beoordeelde voorstellen, waardoor drie voorstellen omwille van budgettaire redenen zijn afgewezen. Desondanks is in 2018 een aantal sterke projecten van start gegaan met een bijdrage uit de regeling. In totaal zijn vijf ontwikkelingsaanvragen gehonoreerd en zes realiseringaanvragen voor een bedrag van in totaal € 504.784.

De regeling blijft zich inhoudelijk ontwikkelen waarbij ruimte is voor een breed spectrum van projectvormen. Deze variëren van geanimeerde VR-producties tot mobile stories en campagne-achtige projectvormen. Wat de projecten gemeen hebben, is een grote mate van experiment met betrekking tot de (vertel)vorm en de wijze waarop inhoud wordt

overgedragen. Eveneens interessant om te vermelden is de mate van culturele diversiteit onder de aanvragers. De regeling lijkt te voorzien in een behoefte van (sub)culturen en communities om een verhaal naar buiten te brengen buiten de geijkte traditionele mediaplatforms om.

2018 is het laatste jaar dat de regeling in deze vorm is uitgevoerd. De structurele overvraging van de regeling, veranderingen in het medialandschap en ontwikkelingen in het veld maakten een grondige herziening van de regeling noodzakelijk. Hiervoor is ruimte gevonden door aanspraak te maken op de intensiveringsmiddelen die het ministerie voor de periode 2019-2021 beschikbaar heeft gesteld. Vanaf 2019 zal de regeling verdergaan onder een nieuwe naam en zal het penvoerderschap bij het Filmfonds komen te liggen. De rol van secretaris – en daarmee het inhoudelijk aanspreekpunt voor het veld – blijft belegd bij het Stimuleringsfonds. De samenwerking tussen de fondsen blijft in financieel opzicht op basis van gelijkwaardigheid.

Uitgelicht

#VerlorenJongensZullenWinnen – Studio Isaura San

Polina Medvedeva en Isaura Sanwirjatmo ontvangen een realiseringssubsidie voor het project

#VerlorenJongensZullenWinnen. In een tijd van toenemende polarisering en (negatieve) beeldvorming ten aanzien van jongeren met een biculturele achtergrond benaderen de makers nieuwe media als vorm van tegencultuur, als platform voor verzet. Waar traditionele media te maken hebben met afnemend bereik, organiseert een nieuwe generatie beeldmakers zich via online kanalen. Gewapend met hun telefoon schoppen ze aan tegen bestaande machtsstructuren. *#VerlorenJongensZullenWinnen* krijgt vorm in een non-lineaire transmediale structuur, bestaande uit een essayistische documentaire, podcasts, portretten en fysieke manifestaties en workshops. De makers hebben zichzelf ten doel gesteld de kracht en omvang te laten zien van het werk van een nieuwe generatie makers.

Another Dream (VR) – Ado Ato Pictures

Ado Ato Pictures ontvangt een realiseringssubsidie voor het project 'Another Dream (VR)'. De titel van het project verwijst naar het gedicht *Half a Life* van de Libanese dichter Khalil Gibran, en staat voor de mensen die onder druk van bijvoorbeeld een politiek of religieus systeem gedwongen zijn slechts een half leven te kunnen leven. In het project wordt gekeken naar de LGBT+-gemeenschap in Egypte en het proces van asielaanvragen in Europa. De XR-versie vormt een aanvulling op de korte geanimeerde documentaire die in 2017 werd uitgebracht. In de XR-versie volgt de kijker een Egyptisch lesbisch stel, Ruki en Reem, in hun zoektocht naar acceptatie in Nederland, door de ogen van hun hond Tuti. Daarnaast wordt een interactief boek geproduceerd waarin de 'oral histories' zijn samengebracht die de basis hebben gevormd voor de film en de XR-ervaring.

SheherazadeNow – Lighthouse Reports

Producent Lighthouse Reports ontvangt een realiseringssubsidie voor het project met als werktitel 'SheherazadeNow'. Het project gaat over de positie van vrouwen in Iran die te maken hebben met huiselijk geweld. Het ontbreekt aan wetgeving waarop ze zich kunnen beroepen en er zijn slechts weinig instanties waar de vrouwen naartoe kunnen. Met het project wordt verslag gedaan van een collectieve poging hier verandering in te brengen. De makers, producent Ludo Hekman, regisseur Mina Keshavarz en co-producer Mehrnoush Alia, ontwerpen in aanvulling op een lineaire documentaire een interactief magazine dat begint met het verhaal van Scheherazade uit *1001 nacht* en geleidelijk over gaat in een urgent en actueel verhaal.

3.2. Actieagenda Ruimtelijk Ontwerp

De Actieagenda Ruimtelijk Ontwerp wordt gefinancierd door het ministerie van OCW en het ministerie van BZK en kent een aantal leadpartners, waaronder het Stimuleringsfonds. Kern van de Actieagenda Ruimtelijk Ontwerp 2017-2020 is het versterken van de maatschappelijke positie en kwaliteit van ontwerp op regionaal en lokaal niveau in Nederland. Het Stimuleringsfonds is bij twee programma's betrokken, het Stimuleringsprogramma Innovatieve Vormen Opdrachtgeverschap en het Stimuleringsprogramma Zorg en Onderwijs. In deze jaarverantwoording is een beknopte versie te lezen van alle activiteiten die het fonds heeft ontplooid. Er is over de eerste twee jaar van de Actieagenda (2017-2018) een uitgebreide tussentijdse evaluatie geschreven met een compleet overzicht.

1. Stimuleringsprogramma Innovatieve Vormen Opdrachtgeverschap (OCW en BZK)

Het Stimuleringsprogramma Innovatieve Vormen Opdrachtgeverschap (IVO) betreft een gezamenlijke opdracht van de ministeries van OCW en BZK binnen de Actieagenda aan het Stimuleringsfonds. IVO speelt in op de veranderingen in de rollen en positie van overheden en andere partijen bij het beheer en de ontwikkeling van de leefomgeving. Het stimuleringsprogramma is gericht op lokale en regionale overheden, bedrijven, maatschappelijke organisaties en (collectieven van) burgers die samen met ontwerpers aan de slag willen met opgaven in de fysieke leefomgeving. Het

programma ondersteunt nieuwe samenwerkingsvormen en resulteert in voorbeelden die andere opdrachtgevers inspireren om nieuwe werkvormen toe te passen of zelf te ontwikkelen. Zo draagt het stimuleringsprogramma bij aan de vernieuwing van het publiek opdrachtgeverschap.

In 2018 voerde het Stimuleringsfonds de volgende activiteiten uit: Open Oproep Stadslabs, proeftuinen voor vernieuwing; Open Oproep Anders werken aan stad, dorp en land; kennisdeling (met o.a. het Stadslab Manifest); Sociale Top 2018.

Begin 2018 werden vanuit de Open Oproep Stadslabs – proeftuinen voor vernieuwing veertien stadslabs ondersteund, daarmee telt het kennisnetwerk van ondersteunde stadslabs door het Stimuleringsfonds nu 51 stadslabs. In oktober 2018 schreef het fonds de Open Oproep Anders werken aan dorp, stad en land uit. De open oproep richtte zich dit keer niet op nieuwe stadmakersinitiatieven, maar specifiek op het lokale bestuur. De oproep biedt de mogelijkheid aan gemeenten om onder begeleiding van ervaren stadmakers hun lokale netwerk uit te breiden en ze samen met hun lokale partners én met ontwerpers aan de slag te gaan met actuele ruimtelijke en maatschappelijke opgaven in hun eigen gemeente. Achttien gemeenten werden geselecteerd voor deelname.

Voor het Stimuleringsfonds is het opbouwen van een lerend kennisnetwerk (community of practice) rondom de nieuwe vormen van opdrachtgeverschap een belangrijke doelstelling van het programma. Met een Stadslab Manifest vertaalde het Stimuleringsfonds lessen uit de stadslabpraktijk naar concrete aanbevelingen voor de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). Daarnaast organiseerde het fonds diverse activiteiten voor het bevorderen van kennisuitwisseling tussen de stadslabs.

Het ministerie van BZK en de VNG organiseerden op 11 juni in Utrecht de Sociale Top. Circa 700 deelnemers gingen in groepen met elkaar in gesprek over actuele thema's en dilemma's. Onder de deelnemers bevonden zich beleidsmakers, maatschappelijke instellingen, wetenschappers, ondernemers, vrijwilligers én ontwerpers. Het Stimuleringsfonds werkte samen met het ministerie van BZK en de VNG in het betrekken van de ontwerpsector bij deze bijeenkomst.

Kerncijfers

Aantal aanvragen : 67 voor € 1.610.559

Verleend : 14 voor € 342.275

Open Oproep Anders Werken aan stad, dorp en land

Aantal aanvragen : 22

Verleend : 18 (toekenning in deze fase zonder subsidie)

II. Stimuleringsprogramma Zorg en Onderwijs (OCW)

Door ingrijpende veranderingen en ontwikkelingen in de zorg- en onderwijssector, veranderen de condities voor het opdrachtgeverschap van zorg- en onderwijsinstellingen richting ontwerpers. Het Stimuleringsprogramma Zorg en Onderwijs speelt in op deze ontwikkeling en draagt bij aan de bevordering van kwaliteit voor de omgevingen waarin zorg en onderwijs worden verleend. Het Stimuleringsfonds ondersteunt ontwerpend onderzoek waarbinnen opdrachtgevers en stakeholders worden geïnspireerd en aangezet tot innovatie en inzet van ontwerpkracht. Daarnaast voert het fonds een flankerend programma uit gericht op kennisdeling en versterking van het lerend netwerk van betrokkenen.

Onderwijs

Onder de noemer Leeromgeving van de toekomst (LVDT) stimuleert het Stimuleringsfonds samenwerkingsverbanden tussen ontwerpers en mbo-instellingen. Binnen de projecten staat een integrale aanpak van onderwijsvisie en onderwijshuisvesting centraal. De projecten worden uitgevoerd door multidisciplinaire ontwerpteams in nauwe samenwerking met de scholen, en vinden waar mogelijk plaats in de alledaagse realiteit. Het LVDT-traject kent vier thematische leerlijnen:

1. de interdisciplinaire leeromgeving
2. flexibiliteit van de leeromgeving
3. de creatieve werkplaats als leeromgeving
4. de online/offline leeromgeving

Het fonds schreef in 2018 twee open oproepen uit, waarbij in totaal 8 projecten zijn geselecteerd. Daarnaast gaf het

Stimuleringsfonds in 2017 en 2018 vier ontwerpteams opdracht voor aanvullend onderzoek. Daarmee zijn er op dit moment in totaal 12 projecten in uitvoering binnen het LVDT-traject.

Door onderlinge kennisdeling bouwt het Stimuleringsfonds tevens aan een lerend netwerk op het snijvlak van onderwijsvernieuwing en onderwijshuisvesting en onderlinge kennisdeling. Het organiseerde daarvoor in 2018 onder andere het symposium Leeromgeving van de toekomst 2018, en een internationale expertmeeting op de Istanbul Design Biennial 2018: A School of Schools.

Zorg

Met de Open Oproep Designing a Community of Care nodigde het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie een diverse groep van opdrachtgevers in de zorg uit om gezamenlijk én met ontwerpers te werken aan nieuwe denkrichtingen, strategische visies of ontwerpvoorstellen voor gezonde, vitale en inclusieve wijken. In 2018 gingen daarmee in totaal 13 nieuwe ontwerpend-onderzoeksprojecten in uitvoering. Het Stimuleringsfonds organiseerde ter lancering van de open oproep een manifestatie op 17 mei 2018. Een gezamenlijke start van de projecten maakte onderdeel uit van de Embassy of Health op de Dutch Design Week in Eindhoven.

Om de impact van de trajecten binnen het programma te versterken, bouwt het Stimuleringsfonds aan een 'learning community' die zich bezighoudt met de ruimtelijke aspecten van de transitieopgaven in de zorg, en stimuleert het de kennisdeling van onderzoekresultaten aan een breder publiek op een groot aantal publieke bijeenkomsten.

De concrete resultaten van het zorgprogramma reiken – net als de resultaten van het onderwijsprogramma – verder dan prototypes en ruimtelijke interventies. Ontwerpers laten ook zien hoe je co-creatie kunt realiseren met stakeholders, hoe je met elkaar vragen kunt aanscherpen of herdefiniëren en hoe je ideeën kunt visualiseren. Resultaten variëren van prototypes tot strategische visies, nieuwe samenwerkingsvormen of nieuwe perspectieven op de uitdagingen waar de zorginstellingen mee kampen. De impact van de projecten op het opdrachtgeverschap binnen de zorg is – potentieel – dan ook groot.

Kerncijfers

Activiteiten : € 300.453

Open Oproep Flexibiliteit van de leeromgeving (eerste fase)

Aantal aanvragen : 13 voor € 254.121

Verleend : 4 voor € 79.950

Open Oproep Flexibiliteit van de leeromgeving (vervolgfase)

Aantal aanvragen : 5 voor € 149.960

Verleend : 5 voor € 149.960

Open Oproep De interdisciplinaire leeromgeving (eerste fase)

Aantal aanvragen : 17 voor € 129.500

Verleend : 8 voor € 62.400

Open Oproep De interdisciplinaire leeromgeving (vervolgfase)

Aantal aanvragen : 3 voor € 120.000

Verleend : 3 voor € 120.000

Open Oproep Designing a Community of Care (eerste fase)

Aantal aanvragen : 55 voor € 538.800

Verleend : 11 voor € 109.945

3.3. Ontwerpprogramma Erfgoed en Ruimte

In de periode 2018-2019 heeft het Stimuleringsfonds in opdracht van het ministerie van OCW/BZK en in samenwerking met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) het tijdelijke Ontwerpprogramma Erfgoed en Ruimte uitgevoerd. Dit programma was onderdeel van het overkoepelende Visie Erfgoed en Ruimte (VER)-programma 'Kiezen voor karakter' van de RCE en bracht expertise van ontwerpers en erfgoedprofessionals samen rondom actuele ruimtelijke vraagstukken op het gebied van klimaatverandering.

Klimaatverandering vormt de komende decennia zonder twijfel een van de grootste en meest complexe uitdagingen waarvoor de mensheid zich gesteld ziet. Om hier in Nederland een antwoord op te formuleren zullen wij enerzijds onze CO₂-uitstoot drastisch moeten terugdringen, onder andere door onze energievraag te beperken en op duurzame energiebronnen over te stappen, maar wij zullen ons land ook meer klimaatadaptief moeten inrichten om beter op de gevolgen van klimaatverandering te kunnen inspelen. Beide transitieopgaven hebben een enorme ruimtelijke en maatschappelijke impact en moeten zorgvuldig worden vormgegeven.

Om hier een extra impuls aan te geven, kreeg het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie eind 2016 opdracht om in het kader van het VER-programma 'Kiezen voor karakter' uitvoering te geven aan het Ontwerpprogramma Erfgoed en Ruimte (2017-2018). Dit tijdelijke programma was erop gericht expertise van ontwerpers en erfgoedprofessionals rondom deze complexe transitieopgaven te combineren en hen samen met lokale stakeholders in concrete casestudies inspirerende oplossingen en nieuwe instrumenten te laten ontwikkelen.

Doel was de waarde van deze expertises voor het integraal en gebiedsgericht benaderen van deze opgaven aan te tonen, nieuwe kennis hierover te ontwikkelen en erfgoed en ruimte zo een steviger positie te geven in lokale omgevingsvisies. Overheden moeten deze visies voor hun eigen grondgebied opstellen in het kader van de Omgevingswet, die op 1 januari 2021 in werking treedt. Voor de uitvoering van dit tijdelijke programma stelde het ministerie van OCW in de periode 2017-2018 in totaal € 1.200.000 aan het Stimuleringsfonds beschikbaar, waarvan € 800.000 subsidiebudget en € 400.000 flankerend programma (activiteiten en communicatie).

Het grootste deel van het subsidiebudget werd al in 2017 via vier open oproepen en twee vervolgrondes aan 16 projecten toegekend. In 2018 volgden nog twee vervolgrondes, waarin de uitvoeringsfase van een aantal eerder geselecteerde voorstellen uit de open oproep werd ondersteund. Daarnaast werden 2 pilotprojecten op het gebied van toekomstbestendige wederopbouwwijken opgestart. Naast klimaatadaptatie en energietransitie vormde dit namelijk de derde thematische programmalijn van het Ontwerpprogramma Erfgoed en Ruimte.

Doordat deze derde programmalijn thematisch veel verwantschap vertoont met het Actieagenda-programma Zorghuisvesting is ervoor gekozen deze twee inhoudelijk aan elkaar te koppelen. Binnen het Ontwerpprogramma Erfgoed en Ruimte werd een opdracht verstrekt voor een verdiepend onderzoek naar de transformatie van wederopbouwwijken en de toekomstige betekenis van de 'wijkgedachte' die aan de transformatie van deze wijken ten grondslag ligt.

De uitkomsten van dit onderzoek werden in een expertmeeting besproken en aangescherpt. Het resulterende artikel vormde daarna input voor de Actieagenda Open Oproep: Designing a Community of Care. De inhoud van het artikel is op 17 mei 2018 tijdens de gelijknamige zorgconferentie in een deelsessie van Erfgoed en Ruimte besproken. De twee teams die de inhoud van het artikel als uitgangspunt voor hun open-oproep-inzending hadden genomen, werden vervolgens vanuit het Ontwerpprogramma Erfgoed en Ruimte als pilotproject ondersteund.

Flankerend programma

Er zijn tijdens het ontwerpprogramma verschillende flankerende activiteiten en bijeenkomsten georganiseerd om inhoudelijke kennisdeling zo goed mogelijk te faciliteren. Zo zijn er bij aanvang van de onderzoeksprojecten verscheidene teambijeenkomsten en besloten expertmeetings opgezet om de projecten verder scherp te stellen. In een later stadium hebben de teams hun (tussentijdse) onderzoeksresultaten op verschillende evenementen en thematische bijeenkomsten door heel Nederland kunnen presenteren om de zichtbaarheid van de resultaten van de projecten en het Erfgoed en Ruimte Ontwerpprogramma te vergroten (zie bovenstaande overzicht).

Daarnaast heeft het Stimuleringsfonds vanuit het flankerend budget een aantal opdrachten verstrekt om de resultaten van het programma zo goed mogelijk uit te dragen. Drie ervan worden hieronder verder toegelicht.

Impacttraject (Avance)

Aanvullend op bovengenoemde flankerende activiteiten heeft het Stimuleringsfonds in 2017 het adviesbureau Avance opdracht gegeven een *impact framework* te ontwikkelen. Dit *impact framework* biedt inzicht in de doelstellingen en de beoogde resultaten van het programma en de manier waarop hieraan door het fonds en zijn projectpartners wordt gewerkt. Het vormt de basis voor een continu leerproces ter verbetering van het samenwerkingsprogramma.

Monitoring en evaluatie van de projectresultaten geschiedt op twee niveaus: op projectniveau om de lokale impact van de individuele projecten te vergroten en programmabreed om de nationale impact van het Ontwerpprogramma Erfgoed en Ruimte te vergroten. Monitoring en impactsturing geschiedt door:

- FASE 1: Tussentijdse impact-evaluatie via enquête onder projectpartners; presentatie van tussentijds rapport en terugkoppeling resultaten projectpartners vonden plaats tijdens besloten expertmeeting op IABR.
- FASE 2: Impact-evaluatie via online survey onder bij projecten betrokken gemeenten; geanonimiseerd rapport wordt in mei 2019 verwacht en verspreid onder respondenten, vormt input voor KEER-roadshow.
- Eindrapportage op basis van bovenstaande rapporten, projectverantwoordingen met op doelstellingen toegespitste vragen en reviews naar aanleiding van KEER-roadshow met regionale debatten. Eindrapportage dient als afronding van het impacttraject Erfgoed en Ruimte en vormt input voor slotdebat tijdens de DDW.

PR & Media (Peper Office)

Om de zichtbaarheid van de resultaten van de projecten en het programma te vergroten, is in 2017 aan communicatieadviesbureau Peper Office opdracht verstrekt een pr- en mediaplan te ontwikkelen. Daarbij ging het niet alleen om een brede verspreiding van de individuele projectresultaten, maar ook over het verspreiden van de integrale en gebiedsgerichte benadering die het programma wil stimuleren. In opdracht van het fonds zijn de communicatieplannen van de ondersteunde projecten geanalyseerd en kansen verkend voor het publiceren van artikelen in diverse kranten en vakbladen. Daarnaast heeft Peper Office de ondersteunde teams geadviseerd bij hun communicatie om de doelstellingen en resultaten van hun projecten en die van het programma als geheel zo helder mogelijk uit te dragen. Dit heeft tot publicaties geleid die een mooi overzicht bieden, dat in de komende periode nog verder zal worden uitgebreid. Binnenkort zijn deze publicaties ook allemaal te raadplegen via de programmapagina www.stimuleringsfonds.nl/erfgoedenruimte.

KEER: publicatie, film en tentoonstelling (VDM, 75B en Voor de Buis)

Gezien de doelstellingen van het Ontwerpprogramma Erfgoed en Ruimte was het interessant te bedenken hoe we de resultaten van de projecten en het programma buiten het pr- en mediatraject om op een aantrekkelijke en doeltreffende manier bij de doelgroepen onder de aandacht konden brengen en hier met hen over in gesprek konden gaan. Het programma richt zich naast ontwerpers en erfgoedprofessionals ook op gemeenteambtenaren en andere functionarissen die zich met ruimtelijke vraagstukken op het gebied van klimaat en energie bezighouden. Om deze diverse doelgroepen allemaal aan te spreken hebben wij Vereniging Deltametropool, die zich van nature op deze doelgroepen richt, opdracht gegeven voor het coördineren en produceren van de afrondende producten van het Ontwerpprogramma Erfgoed en Ruimte. Het resultaat is een film, tentoonstelling en publicatie met de titel KEER, het acroniem van Klimaatadaptatie, Energietransitie, Erfgoed en Ruimte. De film is in samenwerking met productiebedrijf Voor de Buis geproduceerd en bewust laagdrempelig gehouden om een brede doelgroep aan te spreken. In de tentoonstelling en publicatie, die beide zijn vormgegeven door grafisch ontwerp bureau 75B, zijn vervolgens extra verdieplingslagen aangebracht. Deze eindproducten zijn op 3 december tijdens de RCE-conferentie 'Nederland veranderd/t' gepresenteerd. Minister Ingrid van Engelshoven nam het eerste exemplaar van de publicatie in ontvangst en in diverse workshops, presentaties, debatten en excursies is dieper op de ondersteunde projecten ingegaan.

Vooruitblik

Het Ontwerpprogramma Erfgoed en Ruimte was een tijdelijk programma waarin het Stimuleringsfonds ontwerpers en erfgoedprofessionals samen met lokale stakeholders aan concrete casestudies op het gebied van klimaatadaptatie en energietransitie heeft laten werken. In 2019 organiseert het fonds de KEER-roadshow, waarmee inzichten uit de ondersteunde projecten op regionale schaal met betrokken gemeenten en andere stakeholders worden uitgewisseld. Het doel is ze naar de lokale context te vertalen en zo input te leveren voor gemeentelijke en provinciale omgevingsvisies. Op deze manier willen we met deze overheden in gesprek gaan en informatie ophalen over de mate waarin zij door de Rijksoverheid kunnen en willen worden ondersteund, zodat men op deze schaalniveaus maximaal kan bijdragen aan de internationale klimaatdoelen waaraan Nederland zich heeft gecommitteerd en er tegelijkertijd een nieuwe betekenislaag aan onze leefomgeving kan worden toegevoegd.

Kerncijfers

Open Oproep Nieuwe energie voor het landschap II – fase 2 (vervolg)

Aantal aanvragen : 5 voor € 198.443

Aantal/totaal verleend subsidie : 5 voor € 198.443

Open Oproep Stedenbouw voor extremen II – fase 2 (vervolg)

Aantal aanvragen : 5 voor € 279.730

Aantal/totaal verleend subsidie : 4 voor € 159.730

Open Oproep Designing a Community of Care / selectie pilotprojecten nieuwe wijkgedachte

Aantal aanvragen : 2 voor € 10.000

Aantal/totaal verleend subsidie : 2 voor € 10.000

Afronding en vaststelling

In december 2018 is, vanwege de langere doorlooptijd van de ondersteunde projecten en vanwege bovengenoemde KEER-roadshow in 2019, aan OCW verzocht de subsidietermijn te verlengen tot 1 september 2019. De finale vaststelling van dit programma zal in de jaarrekening 2019 opgenomen worden.

4. Kwaliteitszorg

4.1 Governance Code Cultuur, Gedragscode Cultuurfondsen, AVG, Code Culturele Diversiteit en Fair Practice Code

Governance Code Cultuur

De Governance Code Cultuur is een instrument voor goed bestuur en toezicht in de cultuursector. De Raad van Toezicht en de directeur-bestuurder richten zich in de uitvoering van hun taken naar de principes uit de Governance Code Cultuur. Deze code is verankerd in de Statuten en Reglementen voor bestuur en het raad-van-toezichtmodel. Het bespreken van de code is een vast onderdeel van de sollicitatiegesprekken voor nieuwe werknemers, leden Raad van Toezicht en voor adviseurs. Indien er bijzonderheden zijn in de vergaderingen van de adviescommissies, dan worden deze gemeld in de aanbestedingsbrieven bij de adviezen, gericht aan het bestuur. Adviseurs die zijn betrokken bij een aanvraag nemen niet deel aan de gehele subsidieronde. Dit wordt eveneens vermeld in de aanbestedingsbrieven aan het bestuur en besproken tijdens de jaarlijkse evaluaties. De Code Cultural Governance is onderdeel van de AO/IC en de arbeidsvoorwaarden van het personeel.

De RvT van het Stimuleringsfonds hanteert en handelt naar de Governance Code Cultuur. Blijvend aandachtspunt is het vermijden van (de schijn van) belangenverstrengeling van de RvT, de directeur-bestuurder, de medewerkers van het fonds en specifiek van de adviseurspoel.

Gedragscode Cultuurfondsen

Met ingang van 1 mei 2013 bestaat er een Gedragscode Cultuurfondsen. De gedragscode waarborgt transparantie over de manier waarop de cultuurfondsen hun publieke taak uitoefenen, om zo bij te dragen aan het vertrouwen van aanvragers en burgers in de cultuurfondsen. In de gedragscode zijn uitgangspunten opgenomen die een goede uitoefening van de publieke taak bevorderen en worden zaken benoemd waarop de fondsen door de aanvrager kan worden aangesproken.

De Gedragscode Cultuurfondsen waarborgt transparantie van beleid, zorgvuldige samenstelling van commissies en het vermijden van belangenverstrengeling. Zes beginselen zijn belangrijk: integriteit en onpartijdigheid; openheid; betrokkenheid van stakeholders; kwaliteit van dienstverlening; evaluatie; verantwoording. De gedragscode wordt onderschreven door het Mondriaan Fonds, het Filmfonds, het Letterenfonds, het Fonds Podiumkunsten, het Fonds voor Cultuurparticipatie en het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie. De Gedragscode Cultuurfondsen is onderdeel van de AO/IC en de arbeidsvoorwaarden van het personeel. In 2018 waren voor het fonds de kwaliteit van dienstverlening en de aandacht voor evaluatie en verantwoording belangrijke uitgangspunten.

De Werkwijze commissies en adviescommissies, van kracht sinds 1 januari 2018, draagt bij aan de transparantie en de openheid van het functioneren van het fonds. Deze werkwijze is op de website van het fonds gepubliceerd.

Gezamenlijke functionaris gegevensbescherming

Op 25 mei 2018 trad de Europese privacywetgeving Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) in werking. De AVG verplicht dat organisaties die persoonsgegevens verwerken, moeten voldoen aan de privacywetgeving. Daarnaast moeten die organisaties een onafhankelijke functionaris gegevensbescherming (FG) benoemen die toezicht houdt op en adviseert over de naleving van de AVG. De cultuurfondsen hebben gezamenlijk een FG benoemd. Van elk van de zes cultuurfondsen is door de FG een specifiek register gegevensbescherming opgesteld waarin terug te vinden is welke persoonsgegevens het fonds bewaart en met welk doel het deze gegevens verwerkt en of dat doel volgens de AVG proportioneel en gerechtvaardigd is. Dit register is een openbaar document.

Code Culturele Diversiteit

Het Stimuleringsfonds ambieert een organisatie te zijn waarin culturele diversiteit onderdeel is van het DNA, waar het belang ervan wordt erkend en uitgedragen. Deze ambitie richt op de vier pijlers: programma, publiek, personeel en partners, zoals benoemd in de Code Culturele Diversiteit.

Zowel in het beleid van het Stimuleringsfonds als in de werkwijze van het fonds is er specifiek aandacht voor (culturele) diversiteit. Het fonds heeft drie kernwaarden: vooruitstrevend, verbindend en inclusief. Concreet betekent dit dat er binnen alle regelingen diversiteit wordt herkend, benoemd en dat het wordt gemonitord. Dit vraagt continu om verdere uitwerking. Verder speelt diversiteit ook in het personeelsbeleid bij de werving van nieuwe medewerkers een vaste rol.

Fair Practice Code

Naar aanleiding van de arbeidsmarktverkenning die de Raad voor Cultuur en de SER in 2016 uitvoerden, stuurden de Federatie Cultuur en de Kunstenbond een brief met het verzoek te onderzoeken welke duurzame oplossingen kunnen bijdragen aan een aantal knelpunten in de sector. Het Stimuleringsfonds heeft in een *position paper* drie actiegebieden beschreven met steun van onder meer de Federatie Dutch Creative Industries. Het Stimuleringsfonds stelt dat er winst op het terrein van de inkomenspositie van de culturele sector is te boeken door betere toepassing van ontwerp & creatie in producten en diensten. Daarvoor is empowerment van zowel ontwerpers als opdrachtgevers nodig. Het Stimuleringsfonds onderschrijft het belang van de Fair Practice Code en volgt de ontwikkelingen met betrekking tot de sectorbrede arbeidsmarktagenda op de voet. Het fonds zal meer aandacht aan de Fair Practice Code besteden binnen de regelingen voor de culturele infrastructuur van de creatieve industrie.

4.2 Evaluatiesystematiek

Evaluaties en monitoring

Om voortdurend te testen of het instrumentarium en de werkwijze van het fonds optimaal aansluiten bij het dynamische werkteerterrein van de creatieve industrie, is een uitgebreide en gestructureerde systematiek van evaluaties geïmplementeerd in de dagelijkse werkzaamheden. In het document *Werkwijze Commissies en Adviescommissie* beschrijft het Stimuleringsfonds de taken en de werkwijze van de adviescommissie. Artikel 12 gaat nadrukkelijk in op de jaarlijkse evaluaties:

1. De commissie voert jaarlijks een evaluatie uit. De coördinator verzamelt daartoe relevante informatie. De commissie bespreekt naar aanleiding hiervan de tendensen en lacunes in aanvragen en verleningen ten opzichte van de doelstellingen en reikwijdte van de betreffende regeling en de procedure van advisering.
2. Het verslag van de evaluatie wordt aan het bestuur voorgelegd.

Na elke subsidieronde wordt bovendien in de aanbestedingsbrief aan het bestuur door de commissie en de staf gereflecteerd op de kwaliteit van de ronde en mogelijke verbeterpunten in de kwaliteit van de aanvraag, de ondersteuning door het fonds of het delen van kennis en informatie over de projecten. De kennispagina's van het fonds en de goed gelezen gespecialiseerde nieuwsbrieven spelen daarbij een belangrijke rol, evenals posts op de website van de coördinatoren van de deelregelingen. Daarin duiden ze de meer overkoepelende trends die ze op basis van de aanvragen in het veld kunnen waarnemen.

Uit de jaarlijkse evaluaties van de deelregelingen destilleert het fonds actiepunten die in het jaar erna zo veel mogelijk worden aangepakt. Van de jaarlijkse evaluatie wordt een verslag vastgesteld, dat met het MT wordt besproken. Op basis van alle interne en externe evaluaties wordt jaarlijks een lijst met aanbevelingen en actiepunten opgesteld. Een deel van die aanbevelingen betreft suggesties voor het vereenvoudigen van de aanvraagomgeving, hoe de kwaliteit van de aanvragen verhoogd kan worden, hoe het fonds de 'fair practice code' kan toepassen of hoe de tekst van een specifieke Deelregeling aangepast zou kunnen worden. Ook opperden adviseurs onlangs om twee keer per jaar een middag te organiseren waarop ondersteunde makers de voortgang van hun project kunnen bespreken met de commissie. Het fonds onderzoekt hoe het aan die vraag gehoor kan geven. Meermaals is ook geopperd om het veld nog vaker te betrekken bij het formuleren van beleid. Het fonds speelt hier steeds vaker op in. Hiertoe worden rondetafelgesprekken, expertsessies en bijeenkomsten per discipline georganiseerd om met het veld te reflecteren op de uitkomsten van het gevoerde beleid. Dit kan leiden tot aanpassing van de regeling of het uitzetten van een open oproep rond een specifiek thema dan wel het ontwerpen van een (tijdelijke) nieuwe regeling.

Ook kent het fonds interne evaluaties van externe bijeenkomsten. Flankerende bijeenkomsten van een deelregeling of van de programma's worden gemonitord en geëvalueerd. Deze verslagen worden vastgesteld door MT en verbeterpunten worden uitgezet. In 2018 is dit verder ontwikkeld, waarbij het kennisdelen en het borgen van de opgedane kennis en ervaring een belangrijke plaats inneemt. Voor 2019 staat een verdere optimalisatie van de monitoring en evaluatie cyclus ingepland.

4.3 Impact-meting

In 2017 startte het fonds met een uitgebreid *impact assessment*-raamwerk voor het Programma Internationalisering Ontwerpsector, Stimuleringsprogramma Zorg en Onderwijs en het Ontwerpprogramma Erfgoed en Ruimte. Het *impact framework* verduidelijkt beoogde en gerealiseerde effecten binnen maatschappelijke doelstellingen. Het Stimuleringsfonds verzamelt gedurende de uitvoering van de Actieagenda Ruimtelijk Ontwerp 2017-2020 op verschillende manieren gegevens over de bijdrage van de programma's bij maatschappelijke opgaven, zodat het daarvan kan leren en zijn programma's kan verbeteren. Resultaten van de in 2018 uitgevoerde activiteiten worden gemonitord, gedeeld en geëvalueerd in samenwerking met alle bij de projecten betrokken partners. Dit leidt tot kennisontwikkeling

en kennisdeling bij zowel de ontwerpers als de opdrachtgevende partijen. Daarnaast zoekt het fonds met het opzetten van een uitgebreid *impact assessment*-raamwerk naar mogelijkheden om (maatschappelijke) effecten van de Actieagenda inzichtelijker te maken en de impact van zijn projecten te maximaliseren. Impact van de programmaresultaten wordt versterkt door hierin samen te werken met relevante partners in andere sectoren.

De staf van het Stimuleringsfonds heeft in een werksessie op 4 september 2018 met Avance, onder leiding van Phil Compennolle, gereflecteerd op de eerste fase van het impacttraject. Deze *impact assessment*-raamwerken zijn uitgebreid gedeeld en besproken.

4.4 Onderzoek door fonds of in opdracht fonds voor beleid en gegevensverzameling

Beleidsinformatie en gegevensverzameling

Door digitalisering van aanvragen en specifiek voor het Stimuleringsfonds ontwikkelde aanvraagomgeving en software zijn kwantitatieve gegevens beschikbaar waarmee gericht is aan te geven hoe de afzonderlijke subsidieregelingen bijdragen aan de uitvoering van het beleid en ontwikkelingen in het veld. Via een systeem van evaluaties worden deze aangevuld met kwalitatieve inzichten. De software wordt tevens gebruikt om de inhoudelijke en financiële voortgang, afronding en verantwoording van gesubsidieerde projecten te volgen. In het najaar van 2018 zijn voorbereidingen getroffen voor de implementatie van een nieuw online aanvraagstelsel AIMS, dat vanaf 1 januari 2019 open is gesteld voor aanvragers.

4.5 Bezwaren

Het Stimuleringsfonds besteedt veel aandacht aan een goede communicatie met aanvragers en een professionele beoordeling. Mocht een aanvrager het niet eens zijn met een beslissing van het Stimuleringsfonds dan kan deze een herziene aanvraag, een bezwaarschrift of een klacht indienen. De vaste adviescommissie voor bezwaarschriften bestaat uit vijf onafhankelijke experts, deskundig op het gebied van cultuur en recht. In een hoorzittingen horen zij de aanvrager en adviseren het bestuur. Deze commissie formuleert geen inhoudelijk advies. Als blijkt dat dit wel noodzakelijk is voor de afhandeling van het bezwaar, kan deze commissie adviseren de aanvraag nogmaals aan de commissie van de betreffende deelregeling voor te leggen.

In het najaar van 2018 is gewerkt aan het verbeteren van de interne procedure en de processen bezwaarschriften Stimuleringsfonds. Dit heeft geleid tot een apart intern document Procedure Bezwaarschriften 2019 (vanaf januari 2019 vastgesteld en operationeel). De aparte administratie en dossiervorming wordt door de secretaris van de bezwaarcommissie voorbereid en uitgevoerd.

Overzicht bezwaren Stimuleringsfonds Creatieve Industrie 2018

Aantal aanvragen	1.827
Aantal aanvragen afgewezen	1.153
Percentage afgewezen aanvragen	63,10%
Aantal ingediende bezwaren	17
Percentage ingediende bezwaren	0,93%
Aantal ingetrokken	1
Aantal niet ontvankelijk	0
Ontvankelijk maar ongegrond	6
Aantal gegronde bezwaren	4
Aantal deels gegrond	6
Positief na herbeoordeling	2
Aantal klachten	0

4.6 Wob

In 2018 heeft het fonds geen Wob-verzoeken ontvangen.

5. Zichtbaarheid

Effectieve communicatie heeft oog en oor voor wat er leeft bij de uiteenlopende groep van aanvragers, beleidsmakers, pers en belanghebbenden bij de verschillende regelingen en programma's die het fonds draait. Aansluiten op de behoeften en verwachtingen in het veld en in de maatschappij is essentieel. De communicatiestrategie is daarom afgestemd op de stakeholders die het fonds wenst te benaderen en de media die deze stakeholders gebruiken. De doelen van het communicatiebeleid zijn vastgelegd in het jaarlijkse communicatieplan. Deze verhouden zich tot de visie vastgelegd in enkele speerpunten in de communicatiestrategie 2017-2020:

- outside-in perspectief
- 'need to know'- versus 'nice to know'-informatie
- juiste informatie op juiste kanaal
- focus digitaal
- strategische voorbeelden.

5.1 Open fonds

Klant- en stakeholderonderzoek

In het voorjaar van 2018 heeft het Stimuleringsfonds een klantonderzoek laten uitvoeren door Blauw Research. De resultaten van dit klantonderzoek laten op overtuigende wijze zien dat het fonds wordt gewaardeerd in het veld. Dat de medewerkers professioneel en meedenkend zijn, dat de organisatie zich heeft ontwikkeld en verder professionaliseert. Het onderzoeksbureau concludeerde: 'De inspanningen van het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie in de afgelopen vier jaar hebben hun vruchten afgeworpen. Zo zijn aanvragers meer uitgesproken tevreden over de dienstverlening van het fonds, dan in 2014 het geval was. Dit uit zich in een significant gestegen aandeel "zeer tevreden" aanvragers.'

De belangrijkste uitkomsten zijn:

- 76% (zeer) tevreden aanvragers over de dienstverlening
- 85% ziet het Stimuleringsfonds als professionele organisatie
- 76% (zeer) tevreden over aanvraagprocedure.

Kansen voor verbetering:

- Tevredenheid van aanvragers kan nog verder stijgen door beleving van aanvragers ter harte te nemen.
- Feedback op aanvragen (in meer gevallen persoonlijke feedback geven).
- Blijf werken aan vereenvoudiging van eisen bij indienen aanvraag (aanvragers ervaren veel moeite met het indienen van een aanvraag).
- Nog meer inzetten op langdurige, structurele samenwerkingsverbanden (naast kortdurende projecten).

Evaluatie activiteiten

Sinds 2016 evalueert het fonds de publieke bijeenkomsten door middel van bezoekersenquêtes met behulp van Survey Monkey. Het doel van de enquêtes is:

- inzicht krijgen in de waardering van de bijeenkomsten en de communicatie rondom deze evenementen;
- deze inzichten meenemen in de organisatie van komende (gelijksoortige) evenementen.

Het is lastig om op basis van de verschillende enquêtes overkoepelende conclusies te trekken, omdat elke bijeenkomst anders is en een ander doel en ander publiek heeft. In het algemeen valt op dat de waardering gemiddeld goed tot zeer goed is, van 70% tot 88% (zeer) tevreden. Een veelgehoord positief gewaardeerd punt is de openheid en behulpzaamheid van medewerkers en de open sfeer. Verbetering is mogelijk door het doel/positie/rol van het fonds nog duidelijker te maken, en de verwachtingen van het publiek te onderkennen in de programmering van de bijeenkomst.

Hieronder worden per communicatiedoelstelling enkele bijzondere activiteiten van het afgelopen jaar toegelicht, mét waardering van de bezoekers.

Informatievoorziening en verantwoording

uitdragen waar het fonds voor staat en wie kunnen aanvragen; het bereiken van nieuwe aanvragers; het continu optimaliseren van het aanvraagproces; informatievoorziening over de activiteiten die het fonds organiseert

In 2018 is gestart met een jaarlijks terugkerend evenement, gekoppeld aan de presentatie van het jaarverslag, onder de titel 'Bring it on! Open Dag Stimuleringsfonds Creatieve Industrie'.

Doel: Ontwerpende sector samenbrengen en in gesprek gaan over ambities, ontwerpideeën en maatschappelijke impact aan de hand van de resultaten uit het voorgaande jaar en vooruitkijken naar de toekomst. Voor toekomstige ambities en beleid laat het fonds zich inspireren door input vanuit de deelnemers.

In totaal kwamen 230 veelal nieuwe aanvragers op het evenement af, sprekers en medewerkers niet meegeteld. Het

programma bewoog zich tussen een publieke talkshow met ondersteund ontwerptalent, de presentatie van een manifest over het nieuwe stadmaken, en de uitdaging om als ontwerper een samenwerking aan te gaan met een maatschappelijke of kennispartner. Ruim 88% was tevreden tot zeer tevreden tegen 6% ontevreden deelnemers, waarbij de mogelijkheid tot uitbouwen van een relevant netwerk het meest werd gewaardeerd. Dit aspect werd in de programmering vertegenwoordigd door een aantal besloten expertmeetings en speeddates met stafmedewerkers en spelers uit de creatieve industrie.

Greep uit de reacties:

Positief:

‘Toegankelijkheid van de medewerkers, en de openheid waarmee over mogelijke aanvragen gepraat kan worden.’

‘Sfeer en vlot en inhoudelijk programma.’

Verbetering mogelijk:

‘Ik had graag iets meer informatie gekregen omtrent de beoogde doelen van het fonds en hoe projecten daar nog beter op kunnen inspelen. Nu kwam dat vooral in de speeddate-sessies naar voren.’

Doeltreffend zijn de ‘**Get a Grant Events**’ in **samenwerking met het Mondriaan Fonds**. Afgelopen jaar zijn er opnieuw drie events verspreid over het land georganiseerd, bij de Maastricht Academy of Fine Arts and Design (1 februari 2018), bij de KABK (9 juli 2018) en HKU (9 november 2018). Het ‘Get a Grant Event’ geeft een overzicht van wat het Mondriaan Fonds en Stimuleringsfonds Creatieve Industrie te bieden hebben voor jonge creatieve professionals. Medewerkers van beide fondsen vertellen over de subsidiemogelijkheden: wanneer kan je subsidie aanvragen, hoe gaat dit in z’n werk en waar moet je op letten. Een beeldend kunstenaar en modeontwerper vertellen over hun ervaringen bij het indienen van een aanvraag en alle sprekers beantwoorden vragen uit het publiek. Tevreden/zeer tevreden: 50%/50%. Ontevreden/zeer ontevreden: 0%. Meest gewaardeerd: opdoen van nieuwe kennis en inspiratie.

Greep uit de reacties:

Positief:

‘I don’t feel as doubtful about trying to get financial support.’

‘It was good to hear also from artists who already got a grant, how they experienced it.’

Verbetering mogelijk:

‘A bigger room would have been better for the amount of people who joined the event.’

Kennisdeling en kennisverdieping

het faciliteren van kennisdeling en het verbinden van netwerken

In het ontwikkeltraject **Leeromgeving van de toekomst** werken ontwerpers samen met onderwijsinstellingen aan concrete huisvestingsvraagstukken voor toekomstgericht beroepsonderwijs. Om de juiste ontwerpers te koppelen aan een mbo-instelling en hun specifieke huisvestingsopgave is begin 2018 een open oproep uitgezet. Deze is ondersteund door **vier films** waarin docenten en studenten zelf aan het woord zijn over hun vragen over de omgeving waarin het leren plaatsvindt: over het schoolgebouw en de inrichting ervan, maar bijvoorbeeld ook over de mogelijkheden van de digitale technologie. De films zijn 2.141 keer afgespeeld, en 401 keer tot het einde toe bekeken. Daarnaast hebben de video’s minstens 4.854 videoweergaven opgeleverd via onze social-mediakanalen. Bovendien is er 340 keer op de video’s gereageerd door middel van likes, deelacties en opmerkingen.

Binnen het **tweejarig ontwerpprogramma Erfgoed en Ruimte** zijn de resultaten onder de noemer ‘KEER’ naar buiten gebracht via een **tentoonstelling, film en publicatie**. Aan de hand van vier van de zestien projecten, interviews met de ontwerpers en met landschapsarchitect Dirk Sijmons en stedenbouwkundige Joost Schrijnen maakt de film het belang van ontwerpend onderzoek in relatie tot de aanpak van het energie- en klimaatvraagstuk duidelijk. De publicatie bevat informatie over alle zestien ontwerpprojecten en begeleidende essays. De KEER-tentoonstelling en -film zullen begin 2019 in combinatie met een debatprogramma als roadshow door het land trekken om ontwerpers en beleidsmakers te inspireren bij het opstellen van omgevingsvisies, lokale en regionale uitdagingen in beeld te brengen, inzichten met elkaar te delen en deze naar nationaal niveau door te vertalen.

In 2018 zijn voor het eerst een aantal podcasts gemaakt om kennis te verspreiden. Over de vraag hoe het is de verbeeldingskracht van ontwerpers te gebruiken bij het vinden van nieuwe antwoorden in de zorg gaan de gesprekken in de **podcast-reeks *Designing a Community of Care***, naar het gelijknamige onderdeel in het programma Zorg binnen de Actieagenda Ruimtelijk Ontwerp. Fondsmedewerker Jetske van Oosten en Piet-Hein Peeters (gastredacteur bij Zorg & Welzijn) gaan in vier afleveringen in gesprek met Gijsbert van Herk (zorg- en welzijnsorganisatie Humanitas), Hetty Linden (Gemeente Utrecht), Milja Kruijt (Zelfregie Huis Delfshaven) en Ronald van Dijk (woningcorporatie Rochdale). Deze podcasts zijn minstens 650 keer beluisterd via Spotify, SoundCloud en iTunes.

De **podcast-serie *Useful Life*** onderzoekt de effecten van automatiseringsprocessen op ons hedendaags werk, ons lichaam en de ruimtes die we bewonen. De gesprekken zijn opgenomen tijdens de tentoonstelling 'WORK, BODY, LEISURE' in het Nederlandse paviljoen gedurende de Architectuur Biënnale Venetië 2018. René Boer (Failed Architecture) en Arif Kornweitz (Ja Ja Ja Nee Nee Nee) gingen in gesprek met deelnemende architecten en ontwerpers, die zijn geselecteerd via een gezamenlijke open oproep van het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en Het Nieuwe Instituut.

Zichtbaarheid en imago

profilering van de creatieve industrie en eigen organisatie; door de impact van goed ontwerp zichtbaar te maken met bijzondere voorbeeldprojecten; het nadrukkelijk uitdragen van de verbings- en verbeeldingskracht van de culturele sector

Sinds 2016 produceerde het Stimuleringsfonds een zestal filmportretten ter gelegenheid van het publieksjaarsverslag, onder de titel ***Terugblik***. Hiermee laat het fonds de ontwerpkraft zien van een diverse groep aan ontwerpers en culturele instellingen die het fonds jaarlijks ondersteunt. In een doorlopende interactieve longread zijn de belangrijkste kwantitatieve resultaten gekoppeld aan een gesproken welkom door Syb Groeneveld, films over talent, experiment en maatschappelijke impact, en er is een beeldweergave van onze activiteiten. ***Terugblik 2017*** is door 1.091 mensen via de website en nieuwsbrief bekeken, gemiddelde sessieduur was 18'27". Via een teaser is de ***Terugblik 2017*** tevens onder de aandacht gebracht op social media, en ook zijn de films afzonderlijk gepost. De totale videoweergaven via de social-mediakanalen was 18.325. In totaal is er 1.231 keer op de video's gereageerd door middel van likes, deelacties en opmerkingen.

Het Stimuleringsfonds wil de zichtbaarheid van opkomend designtalent een extra impuls geven. Daarom is in 2018 het **Platform Talent** ontwikkeld waarop alle individuele praktijken van ontwerpers die sinds 2013 zijn ondersteund zijn samengebracht. Het platform laat in woord en beeld zien wat artistieke en professionele groei betekent en is een bron van informatie voor andere makers en opdrachtgevers. De lichting van ontwerpers en makers die in 2018 zijn ondersteund, zijn geportretteerd in 24 films van 1 minuut door Studio Moniker. Het platform groeit jaarlijks met de komst van een nieuwe lichting ontwerpers. Het Platform Talent is door 2.280 mensen online bezocht, vanaf de lancering tijdens de afgelopen Dutch Design Week 2018. 40.000 bezoekers zagen in het Veemgebouw de installatie met 24 filmportretten. Via Vimeo, Instagram en Facebook werden minstens 19.116 videoweergaven gerealiseerd.

De **NTR-televisieserie *Voor de Vorm*** onderzoekt de vorm van alledaagse gebruiksvoorwerpen. Om een breed publiek inzicht te geven in de vorm, functie en geschiedenis van alles om ons heen wat bedacht en ontworpen is, werkte het fonds samen met De Haai en de NTR aan het televisieprogramma *Voor de Vorm*. In acht afleveringen onderzoekt ontwerper Christien Meindertsma waarom alledaagse voorwerpen als het wijnglas, de fiets, de bh, de bril, de kamerplant, de mobiele telefoon, de wc-pot en de sneaker hun huidige vorm hebben. De samenwerking met het Stimuleringsfonds is gebaseerd op de actuele kennis die het fonds heeft van het werkveld en nieuwe ontwikkelingen, plus in het scouten en aandragen van opkomend ontwerptalent. De gemiddelde tv-kijkdichtheid was 337.000 kijkers. Zij zagen gemiddeld 15 minuten van de uitzending (61%). De waardering was een 7,8 (iets boven gemiddeld). Online werden daarnaast 5.000 personen per uitzending gedurende minstens 1 minuut bereikt. Zij zagen gemiddeld 15 minuten, wat de online kijkdichtheid op 3.000 kijkers brengt. Onze posts op via Vimeo en Facebook hadden minstens 9.096 videoweergaven.

5.2 Bereik 2018

Het Stimuleringsfonds besteedt veel aandacht aan communicatie en gebruikt daarvoor verschillende middelen en platforms. Met een nauwkeurig afgewogen mix van communicatiemiddelen bedient de afdeling de zeer diverse doelgroepen – van multimediaontwerper tot landschapsarchitect tot incidenteel een breder publiek – zo optimaal mogelijk. De keuze voor het type medium wordt steeds nauwkeurig en doeltreffend afgestemd op de aangewezen doelgroepen en de beoogde boodschap.

Heldere informatievoorziening op de website

De website informeert (potentiële) aanvragers over de verschillende subsidieregelingen, de voorwaarden en wijze waarop een aanvraag in te dienen. Dit gebeurt volgens het adagium 'de juiste informatie op de juiste plek'. Bij elke regeling zijn toekenningen te vinden als referentie voor de aanvrager.

- aantal sessies website: 211.153 (204.860 in 2017)
- aantal unieke bezoekers website: 105.313 (107.917 in 2017)
- gemiddelde tijd: 2:50 minuten
- aantal pagina's per sessie: 3,2

In 2018 is de website per dag zo'n 579 keer bezocht voor informatie over subsidiemogelijkheden en nieuws. 19% van de

website-sessies zijn vanaf een mobiele telefoon. Dit is te herleiden tot verkeersstromen via doorverwijzing vanaf social media en nieuwsbrieven. Voor het doen van een aanvraag wordt de desktop herkend als beste optie. Bijna 84% van de websitebezoekers bereikt ons door de naam van het fonds in te voeren in Google of een andere zoekmachine of bezoekt de website rechtstreeks eventueel door links in onze e-mails, uitnodigingen en nieuwsbrieven. Dat betekent dat onze naamsbekendheid erg hoog is onder de websitebezoekers.

Fondsnieuws via de nieuwsbrief

Het afgelopen jaar verstuurde het fonds tweewekelijks een nieuwsbrief met actuele informatie over deadlines, activiteiten, beleid en toekenningen. Eén keer in de maand is dit een tweetalige nieuwsbrief. Met een openingsrate van 35,7% (36,3% in 2017) betekent dit dat elke twee weken zo'n 3.900 abonnees de nieuwsbrief openen en lezen. Gemiddeld 548 mensen klikken twee keer per maand door om verdiepende artikelen op de website of kennispagina's te lezen.

- aantal nieuwsbrieven: 22
- aantal abonnees: 10.950 (10.450 in 2017)
- gemiddelde openingsrate: 35,7%
- gemiddelde click-through rate: 5%

Kennisdeling en differentiatie

Een belangrijke doelstelling van het fonds is kennisdeling. Uit klantonderzoek is gebleken dat de gebruiker kennisdeling ziet als 'nice to know' ten opzichte van informatie over subsidie, die men aanduidt als 'need to know'. Vanuit de gedachte 'juiste informatie via het juiste kanaal' en differentiatie van doelgroepen startte het fonds in 2016 met nieuwsbrief-specials, een middel om een specifieke doelgroep naar een van de zeven kennispagina's te verwijzen: internationalisering, urbanisatie, talentontwikkeling, zorg, onderwijs, vormgeving en digitale cultuur. Hier zijn verdiepende artikelen te vinden, relevante voorbeeldprojecten, video's en meer.

- aantal nieuwsbrief-specials: 9
- aantal ontvangers: 6.598
- gemiddelde openingsrate: 40%
- gemiddelde click-through rate: 7%

Gerichte informatie op basis van de specifieke interesse van de ontvanger zorgt voor een verhoging van het aantal mensen dat de nieuwsbrief-specials opent, 4,3% meer dan de reguliere nieuwsbrief. Dat de aangeboden informatie wordt gewaardeerd en dat meer mensen de verdiepende artikelen lezen op de kennispagina's, blijkt uit de 2% hogere click-through rate dan de CTR van de reguliere nieuwsbrief. Verdeeld over zeven specifieke interessegebieden varieert de ontvangende doelgroep van zo'n 1.000 tot 2.000.

Zichtbaarheid en imago op social media

De social-mediakanalen lenen zich het best om ons netwerk te vergroten, nieuwe aanvragers te bereiken en mensen te betrekken die verder van ons afstaan. Naast het bieden van subsidie-informatie zijn social media zeer geschikt om de zichtbaarheid van het fonds te vergroten en het imago van het fonds alsmede de creatieve industrie te versterken. Elk kanaal heeft een specifieke focus, gericht op prikkelende interactie met volgers. Van maandag tot en met zaterdag worden minimaal vijf keer in de week posts met nieuws van het fonds en de creatieve industrie geplaatst. In augustus 2017 heeft het fonds zijn Instagram account geïntroduceerd, gericht op het positief beïnvloeden van het imago van het Stimuleringsfonds en het inspireren met krachtig beeld vanuit de voorhoede van de creatieve industrie. Dit leverde in zeventien maanden tijd bijna 3.000 extra volgers op. De totale groei op social-mediakanalen was 28% tegen 21% in 2017, namelijk op Facebook 14% (28% in 2017), Twitter 8,8 % (13% in 2017) en LinkedIn 40,5% (21% in 2017) en Instagram 147,5% groei.

- aantal volgers Facebook: 7.760 (6.802 in 2017)
- aantal volgers Twitter: 4.675 (4.295 in 2017)
- aantal volgers LinkedIn: 4.214 (2.997 in 2017)
- aantal volgers Instagram: 2.883 (1.165 in 2017)
- totaal aantal volgers per 31 december 2018: 19.532 (15.259 in 2017)

In 2018 is met een externe social-mediastrategie een nieuwe impuls gegeven aan de contentstrategie voor social media. De nieuwe aanpak wil niet zenden maar vertellen. Wil bouwen aan het merk van het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie onder het motto 'voor de toekomst van makers en de makers van de toekomst', gericht dus op een duidelijke doelgroep (aanvragers en professionals), met een bijpassende nieuwe *tone of voice*.

Gericht nieuwe doelgroepen benaderen

Naast de nieuwsbrieven verstuurt het fonds incidenteel digitale flyers naar specifieke en vaak nieuwe doelgroepen. Een voorbeeld is de digitale flyer met oproep voor het Programma Talentontwikkeling naar ruim 1.000 adressen, waaronder coördinatoren en alumni van relevante kunstvakopleidingen. De verspreiding van open oproepen over actuele ontwerpogaven vindt op maat plaats: naast het bestaande netwerk trekt het fonds op met samenwerkingspartners om een nieuw publiek te bereiken. Verspreiding via LinkedIn is met name effectief gebleken (zie ook de hoge percentuele toename van volgers op LinkedIn) en tevens verspreiding door media-aandacht bij platforms als Architectuur.nl, de Architect, Architectenweb, Schooldomein, Creative Holland, One World, ArchiNed, ClickNL, Dutch Design Foundation, BrabantDC, AIRFoundation, Architecten Portaal, en nieuwsbrieven van BNO, BNI en BNA.

Campagne door middel van advertenties en posters

Hoewel de communicatiestrategie focust op digitale media, zijn in 2018 incidenteel advertenties ingezet om het publieksbereik te vergroten. Bijvoorbeeld in *de Volkskrant* (bereik 260.000) ter werving van een nieuwe RvT-voorzitter en RvT-lid. Ter aankondiging van de lancering van het Platform Talent tijdens de Dutch Design Week zijn advertenties geplaatst in het *DDW Magazine*, *Dude DDW special* en online banners op de BNO-website. Deze advertenties waren onderdeel van een grotere campagne bestaande uit onder meer posters op digitale schermen en een Trotter in Eindhoven. Een ander voorbeeld is een advertentie in het *Jaarboek Architectuur in Nederland* met een oplage van 2.000 stuks, meer gericht op de architectuursector. Ter verspreiding van de Open Oproep Interieur en Interdisciplinariteit is een advertentie geplaatst in *BNI Special*, dat een bereik heeft onder 3.000 erkende interieurarchitecten, projectontwikkelaars, (binnenhuis)architecten en opdrachtgevers.

Folders en publicaties

Om te informeren over de diverse subsidieregelingen gebruikt het fonds een uitvouwbare geïllustreerde brochure op creditcardformaat. Voor informatie over talentontwikkeling is een aparte flyer gemaakt, die is verspreid tijdens de Dutch Design Week en onder afstudeerders bij kunstvakopleidingen. Ter gelegenheid van het symposium 'Designing a Community of Care' in mei 2018 is een gelijknamige publicatie verschenen ter ondersteuning van de oproep aan ontwerpers en zorginstellingen om samen te werken aan de vernieuwing in de zorg. De publicatie is tevens verspreid op de tentoonstelling 'Chronic Health' tijdens de Dutch Design Week. Voor de ontwerpers die geselecteerd zijn uit de open oproepen voor presentatie op de Salone del Mobile en de Architectuur Biënnale Venetië is ter promotie een handzame leporello gemaakt.

Prijswinnende, door het fonds ondersteunde, ontwerpers (een selectie)

Alessandra Covini, winnaar Prix de Rome Architectuur 2018
 Alice Wong, Best Experimental Film Award, Crossroad Film Festival 2018, Mississippi (VS)
 Amateur Cities x New Generations, Research Dutch Design Awards 2018
 Anaïs López, De Migrant, Prijs voor Storytelling, Canon Zilveren Camera 2018
 Anna Eijsbouts, Hate for Sale Special, Prize at the Hiroshima International Animation Festival
 Atelier NL, Designer of the Year, Dezeen Awards 2018
 Bureau SLA x Overtreders W, Habitat Dutch Design Awards 2018
 Cynthia Boll, Sinking Cities, Jakarta, Canon Zilveren Camera 2018
 Handbook of Tyranny, Beste architectuurboek van 2018, Filaf-prijs
 Jalila Essaidi, Inspidere, winnaar Nederlandse editie Chivas Venture 2018
 Joris Laarman Lab (& MX3D), 3D Printed Steel Bridge, Innovative Collaboration category, 2018 STARTS Prize
 Joris Laarman Lab (& MX3D), 3D Printed Steel Bridge, Public Award en Research Dutch Design Awards 2018
 Karim Adduchi, Amsterdam Culture Award 2018 onderdeel van de Amsterdam Business Award
 Kuang-Yi Ku, Tiger Penis Project, Gijs Bakker Award by my graduation work
 Lisa Konno, Young Designer Award, Dutch Design Awards 2018
MacGuffin Magazine, best magazine series, European Design Award & winner Art Directors Club Award 2018
MacGuffin Magazine, Research Dutch Design Awards 2018
 Maison the Faux, Fashion Dutch Design Awards 2018
 Manon van Hoeckel, Young Designer Award, Dutch Design Awards 2018
 NEXT Architects, Habitat Dutch Design Awards 2018
 Noël Loozen, short film *Ein Prost*, Best Experimental Film, Shortcutz Amsterdam Annual Awards 2018
 Olivier van Herpt, Young Designer Award, Dutch Design Awards 2018
 Pim van Baarsen, nominatie VPRO Toekomst Bouwdepot 2018
 Schueller de Waal, Fashion Dutch Design Awards 2018
 Sjoerd ter Borg en Mark Telling, Beach Umbrella, Icarus Award 2018
 Stadslab Luchtkwaliteit, SerVies, Job Dura Prijs 2018

Studio Louter, mijnschoolisuniek.nl, Comenius-EduMedia-Award 2018

Studio Louter, Puzzling Poetry Woordenschat, Comenius-EduMedia-Award 2018

Studio Samira Boon, Archi Folds, Popular Choice & Jury Award Architizer A+ Awards 2018

The Incredible Machine, Product Dutch Design Awards 2018

Tomas Dirrix, ARC18 Young Talent Award

6. Organisatie

Het Stimuleringsfonds is een zelfstandig bestuursorgaan (zbo). Conform de Statuten werkt het Stimuleringsfonds met een bestuur en een Raad van Toezicht. De RvT streeft een goede balans na in de samenstelling tussen leeftijd, geslacht, nationaliteit, ervaring en culturele achtergrond. Bovendien wordt verwacht dat de leden over een uitgebreid netwerk beschikken in een of meerdere werkterreinen van het fonds.

Gezamenlijk beschikken de leden over:

- affiniteit met de maatschappelijke ambities;
- academisch denkniveau;
- kennis van en ervaring met politieke en/of bestuurlijke besluitvormingsprocessen;
- strategisch inzicht;
- communicatieve vaardigheden;
- onafhankelijke oordeelsvorming én samenwerkingsgerichtheid;
- en zijn ze rolvast, conform de Code Cultural Governance.

De RvT bestaat statutair uit ten minste 5 en maximaal 7 leden. De Raad van Toezicht en de directeur-bestuurder van het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie richten zich bij de uitvoering van hun taken naar de Code Cultural Governance en de Gedragscode Cultuurfondsen 2013.

De principes uit de code voor het raad-van-toezichtmodel zijn verankerd in de Statuten en Reglementen voor bestuur en Raad van Toezicht. De bestuursverantwoordelijkheid in het Raad van Toezicht model is belegd bij het bestuur.

6.1 Raad van Toezicht

De voorzitter van de RvT bereidt (in samenspraak met de directeur-bestuurder) de agenda voor, leidt de vergaderingen, zorgt voor de juiste informatievoorziening en voor zorgvuldige besluitvorming en ziet toe op het goed functioneren van de RvT. Ieder lid van de Raad van Toezicht moet onafhankelijk en kritisch kunnen bijdragen aan de besluitvorming. De RvT bewaart een grote afstand ten opzichte van de subsidie- en opdrachtverlening omdat die onder de bestuursverantwoordelijkheid vallen, maar verdiept zich wel in het werkveld van het fonds.

De Raad van Toezicht (RvT) vergaderde in 2018 vier keer en de raad bestond uit 5 leden. Alle statutair te nemen beslissingen zijn door de RvT gedurende het jaar genomen. Deze betreffen onder andere de goedkeuring van de jaarrekening 2017, het activiteitenplan 2019 en het jaarplan en begroting 2019, de goedkeuring van nieuwe regelingen, de procedure omtrent de werving en selectie van een RvT-voorzitter en RvT-lid en de procedure omtrent de werving en selectie van de nieuwe accountant.

De auditcommissie heeft de jaarrekening 2017 met de accountant besproken en de remuneratiecommissie heeft het jaarlijkse functioneringsgesprek met de bestuurder gevoerd en het verslag daarvan in de personeelsmap opgenomen. Van beide overleggen heeft terugkoppeling naar de RvT plaatsgevonden. Het contract met de accountant Baker Tilly Berk eindigde met vaststelling van de jaarrekening 2017. Voor de werving van de nieuwe accountant zijn door de auditcommissie in samenspraak met de controller een aantal offertes opgevraagd. De RvT heeft op advies van de auditcommissie besloten de opdracht voor de accountantscontrole 2018 tot en met de jaarrekening 2021 te verstrekken aan Van Duyn Van der Geer accountants.

De RvT wordt breed geïnformeerd over de activiteiten van het fonds. Het bestuur beschrijft relevante ontwikkelingen in de aanbiedingsbrief, voorafgaand aan elke vergadering. Aan het begin van een RvT-vergadering geven de verschillende teams presentaties over de subsidieregelingen, projecten en programma's. Verder wordt de RvT uitgenodigd voor het bijwonen van publieke bijeenkomsten die door het fonds zijn georganiseerd en/of zijn gesubsidieerd. Jaarlijks vindt in oktober een gesprek plaats tussen de voltallige RvT en voltallige Personeelsvertegenwoordiging in aanwezigheid van de directeur-bestuurder.

In februari 2018 vond onder moderatie van extern begeleider Sietze Haringa de RvT zelfevaluatie plaats. Vooraf werden mogelijke besprekspunten met de individuele RvT-leden en met de directeur-bestuurder geïnventariseerd en op basis daarvan werd de evaluatie georganiseerd. De directeur-bestuurder was bij het tweede deel van die evaluatie aanwezig en samen werden de actiepunten en de wijze van opereren (en scheiding) binnen zowel de toezichthoudende rol als de adviserende rol van de RvT besproken.

Op 20 april 2018 is de RvT bijeen geweest voor een strategiedag. Op de agenda stonden, mede door de aankomende visitatie en de beoogde intensiveringen van de minister, de ambities en het beleid voor de komende jaren.

Omdat de maximale benoemingstermijn van de huidige voorzitter Roelof Bleker en lid Endry van Velzen in 2019 wordt bereikt is de RvT in 2018 op zoek gegaan naar vervanging. Het Stimuleringsfonds heeft zich voor de werving en procedure hiervan laten adviseren door Binoq Atana. Eind 2018 heeft de benoemingscommissie van de RvT Yasemin Tümer (1955) als beoogd voorzitter en Tom Frantzen (1971) als lid voorgedragen bij minister Van Engelshoven van OCW. Zij zijn inmiddels benoemd en starten per 1 april 2019.

De leden van de RvT ontvangen een vaste vergoeding voor vergaderingen en bijeenkomsten en indien van toepassing reiskosten. De RvT leden verdienen niet meer dan de voor hen gestelde WNT-normen. Elders in de jaarrekening worden de vergoedingen per lid openbaar gemaakt.

In 2018 zijn de leden Femke den Boer en Jules van de Vijver herbenoemd voor een tweede termijn van 4 jaar.

	Benoemd	Herbenoemd	Einddatum	Herbenoembaar
R. (Roelof) Bleker, voorzitter	1-7-2011	1-7-2015	1-4-2019	nee
E. (Endry) van Velzen, remuneratiecommissie	1-7-2011	1-7-2015	1-4-2019	nee
J. (Jules) van de Vijver, auditcommissie	1-10-2014	1-10-2018	1-10-2022	nee
F. (Femke) den Boer, remuneratiecommissie	1-10-2014	1-10-2018	1-10-2022	nee
N. (Natalie) Holwijn, auditcommissie	1-5-2017	-	1-5-2021	ja

De (neven)functies van de leden in december 2018 zijn:

R. Bleker, voorzitter College van Bestuur HKU, Hogeschool van de Kunsten Utrecht

E. van Velzen, directeur De Nijl Architecten

J. van de Vijver, gepensioneerd oud-voorzitter College van Bestuur HKU, Hogeschool voor de Kunsten Utrecht

F. den Boer, algemeen directeur Kunstacademie AKV|St. Joost Avans Hogescholen Breda en 's-Hertogenbosch

- lid Raad van Toezicht NPO
- lid Raad van Toezicht Openbare Bibliotheek Amsterdam
- adviseur Raad voor Cultuur

Natalie Holwijn, bestuurder Etnische Zaken Vrouwen Nederland

- toezichthouder Rotterdamse stichting Concreet
- senior juridisch adviseur infotheek Group
- Management & Legal MMMG B.V.

6.2 Bestuur

Het bestuur is belast met het besturen van de stichting. Dit houdt onder meer in dat het bestuur verantwoordelijk is voor de realisatie van de doelstellingen van de stichting, de strategie en het beleid en de daaruit voortvloeiende resultatenontwikkeling. Het bestuur legt hierover verantwoording af aan de Raad van Toezicht en verschaft deze alle informatie die daarvoor benodigd is. Het bestuur van het Stimuleringsfonds bestaat sinds 1 september 2016 uit directeur-bestuurder Syb Groeneveld.

Alle taken en bevoegdheden van het bestuur ten aanzien van de verlening van projectsubsidies zijn nader bepaald in het Subsidiereglement. Het Subsidiereglement en de deelregelingen zijn in 2017 aangepast en per 1 januari 2018 in werking getreden.

Het bestuur stelt onder andere de volgende plannen op en herzielt deze zo nodig:

- een beleidsplan voor een periode van vier jaar;
- een jaarlijkse begroting met toelichting;
- een activiteiten- en jaarplan; en
- een plan inzake een adequaat risicobeheersings- en controlesysteem.

Nevenfuncties directeur-bestuurder Syb Groeneveld zijn:

- Lid Raad van Advies van het Programma Creatieve Industrie Eindhoven
- Lid Stuurgroep Actieplan Cultuur & Creatief Inclusief

6.3 Interne besluitvorming

Per 1 januari 2018 is het nieuwe organisatie- en formatieplan ingegaan. Strategische doelen zijn sindsdien gekoppeld aan specifieke activiteiten binnen het jaarplan. De nieuwe functie programmaleider is gecreëerd alsmede de functie van controller. Aan alle functies binnen het fonds zijn competentieprofielen gekoppeld. Het nieuwe organisatieplan zorgde ook voor een nieuwe werkwijze binnen de organisatie.

De interne besluitvorming wordt besproken in de tweewekelijkse bijeenkomsten van het driekoppige MT (bestuurder, hoofd subsidies en de controller) aan de hand van vooraf opgestelde notities, die door medewerkers tijdens de vergadering mondeling kunnen worden toegelicht. Na afloop worden de notulen van het MT (inclusief besluiten) en de notities gedeeld met de medewerkers, waardoor de continuïteit en consistentie van de bedrijfsvoering en de transparantie van de besluitvorming gewaarborgd zijn. Daarnaast is in 2018 gestart met het tweewekelijkse strategische overleg waarin de langetermijnvisie en ambitie van het fonds worden besproken. In dit overleg zitten naast het MT de verschillende programmaleiders en de communicatieadviseur.

Twee keer per jaar wordt er een strategische dag voor het gehele personeel georganiseerd. Zo is er op 11 september 2018 een heidag georganiseerd voor alle medewerkers in de Fruitvis, Rotterdam. Op de agenda stonden beleidsvormende activiteiten en het invulling geven aan de extra intensiveringen die minister Van Engelshoven beschikbaar had gesteld op de thema's internationalisering, talentontwikkeling en vernieuwing.

6.4 Wet normering topinkomens (WNT)

Op basis van het WNT-maximum voor de cultuurfondsen bedraagt het bezoldigingsmaximum in 2018 voor het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie € 129.000. De directeur-bestuurder Syb Groeneveld is ingeschaald en wordt beloond conform de BBRA Rijksambtenaren schaal 15 regel 10 en blijft daarmee onder het vastgestelde bezoldigingsmaximum.

Het WNT-maximum voor de leden van de Raad van Toezicht bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het maximale bezoldigingsmaximum.

De leden van de Raad van Toezicht ontvangen een vaste vergoeding voor vergaderingen en bijeenkomsten en indien van toepassing reiskosten. De RvT verdient niet meer dan de voor hen gestelde WNT-normen. In deze jaarrekening worden de vergoedingen per lid openbaar gemaakt.

6.5 Personeelsbeleid

Het Stimuleringsfonds heeft eigen arbeidsvoorwaarden, maar volgt voor de beloningssystematiek de voor de rijksoverheid geldende BBRA-schalen. Ook de loonontwikkeling bij de rijksoverheid wordt gevolgd.

Op 1 januari 2018 telde het Stimuleringsfonds 22 medewerkers. Daar extra toegezegde taken en middelen kon de personeelsomvang in 2018 vergroot worden. Op 31 december 2018 bestond het personeelsbestand uit 27 medewerkers (9 mannen en 18 vrouwen).

Om het proces van continue opleiding en ontwikkeling binnen het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie te stimuleren, is een gesprekscyclus ontworpen. Naast een voortgangs- en functioneringsgesprek stelt elke werknemer een opleidings- en ontwikkelplan op en heeft iedereen een opleidingsbudget beschikbaar. Het fonds stimuleert tevens detacheringen bij andere organisaties om zo werknemers ook andere werkervaringen te laten opdoen. Het fonds wil een lerende organisatie zijn die continu in ontwikkeling is. In de eerste helft van 2019 zal een externe HR-adviseur het HR-beleid verder professionaliseren.

Ook in 2018 was Francine Prak extern vertrouwenspersoon voor de medewerkers van het fonds. Het fonds heeft een actueel Protocol vertrouwenspersoon dat voldoet aan de Gedragscode voor de vertrouwenspersoon van de Landelijke Vereniging van Vertrouwenspersonen. Daarnaast is er een Regeling Integriteitsmeldingen naar aanleiding van de Wet Huis voor klokkenluiders. Deze regeling benoemt de procedure en mogelijkheden voor het melden van geconstateerde integriteitskwesties binnen de organisatie.

6.6 Diversiteit en het Stimuleringsfonds

Het Stimuleringsfonds is een jonge, open, lerende en inclusieve organisatie die sterk geworteld is in de sector en intensief contact met de achterban heeft. Het fonds streeft naar diversiteit in team, activiteiten, partners en publieksbereik. Iedereen die denkt hier een bijdrage aan te kunnen leveren, nodigen wij nadrukkelijk uit om bij het fonds betrokken te raken.

Zo is in 2018 gestart met een flankerend programma New Narratives waarbinnen aan Metro54 een opdracht is verstrekt om andere en meer diverse doelgroepen op een nieuwe wijze bij het fonds te betrekken. Ook bij het selecteren van deelnemers en begeleiders van de masterclass Sandberg@mediapark is speciale aandacht voor het bevorderen van culturele diversiteit in de sector.

Het blijvend vragen van aandacht voor het thema diversiteit bij de verschillende adviescommissies en het vergroten van het bewustzijn bij de adviseurs voor het onderwerp diversiteit vraagt om een actieve houding van het fonds richting de adviseurs. We zoeken met de adviseurs de dialoog over het onderwerp op in evaluaties en scouten voor mogelijke nieuwe adviseurs die kunnen bijdragen aan meer diversiteit.

In 2018 werd ook de eerste editie van 'Bring it on!' georganiseerd, een open dag waarop het fonds vooral voor doelgroepen die ons nog niet goed kennen laat zien waar het voor staat (presentatie jaarverslag en korte films) en wat de plannen zijn. Bovendien zijn alle medewerkers aanspreekbaar voor (potentiële) aanvragers (o.a. via speeddates).

6.7 Personeelsvertegenwoordiging (PVT)

De personeelsvertegenwoordiging van het Stimuleringsfonds is actief en bestaat in 2018 uit drie, door collega's gekozen medewerkers. De PVT heeft een vast kwartaaloverleg met de directeur-bestuurder en ontmoet in ieder geval eenmaal per jaar de RvT. In 2018 werd de PVT betrokken bij onderwerpen zoals het nieuwe organisatie- en formatieplan, de kwaliteit van de werkomgeving, het opleidingsplan, het beteugelen van de werkdruk, diversiteitsbeleid en de visitatie.

6.8 Selectiecommissie

Een door het bestuur benoemde externe selectiecommissie bestaat uit maximaal drie externe leden. Ze selecteert de kandidaat-leden op grond van de beschreven profielen voor de verschillende adviescommissies van het Stimuleringsfonds. De kandidaat-leden worden openbaar geworven en solliciteren op de functie van adviseur of voorzitter binnen een adviescommissie.

De externe selectiecommissie draagt aan de hand van de sollicitaties leden voor benoeming voor aan de bestuurder. De bestuurder benoemt de commissieleden voor een bepaalde periode. Bij de samenstelling van de commissies wordt nadrukkelijk gekeken naar deskundigheid, diversiteit, complementariteit dan wel specifieke specialismen. Het voorkomen van belangenverstrengeling is een belangrijk criterium.

6.9 Adviseurs

Het fonds werkt met een grote poule van adviseurs die in commissies met wisselende samenstelling advies uitbrengen over subsidieaanvragen. In 2018 bedroeg het totaal ruim 100 adviseurs. Nieuwe commissieleden worden openbaar geworven via een procedure. Ter vervanging en uitbreiding van alle adviescommissies was het Stimuleringsfonds op zoek naar 25 nieuwe adviseurs (waarvan twee voorzitters). De vacatures van deze profielen zijn voorgelegd aan de selectiecommissie. Met ingang van 1 januari werkt het fonds met de Werkwijze commissies en adviescommissies waarin de taken en rollen van de adviescommissies is beschreven.

Culturele diversiteit en regionale spreiding zijn naast kwaliteit het belangrijkste criterium bij de jaarlijkse selectie van nieuwe adviescommissieleden. Met de samenstelling van de commissies komt het fonds tegemoet aan de behoefte aan specialistische kennis bij de beoordeling van aanvragen en bij de selectie van voorstellen die reageren op een open oproep. Deze deskundigheid is ook betrokken bij de beleidsontwikkeling via de jaarlijkse evaluaties van de deelregelingen en eventuele thematische expertmeetings (bijvoorbeeld een blockchain-expertmeeting samen met de adviescommissie Deelregeling Digitale cultuur in 2018).

Rotterdam, 12 maart 2019

Syb Groeneveld
directeur | bestuurder

Bijlagen bij bestuursverslag 2018

Kerngetallen 2018

Subsidies in aantallen en bedragen

	Aantal aangevraagd	Aantal verleend	Bedrag aangevraagd	Bedrag verleend	Bedrag verleend cf. publieksverslag
2018	1827	674	€ 36.603.898	€ 13.809.291	€ 13.809.291
2017	1679	520	€ 49.997.638	€ 19.121.708	€ 11.300.000 ¹
Totaal	3506	1194	€ 86.601.536	€ 32.930.999	€ 25.109.291

¹ In 2017 is in totaal bijna € 19 miljoen aan subsidie toegekend. Hiervan ging € 5,7 miljoen naar individuele ontwerpers en € 5,6 miljoen naar culturele instellingen en festivals: in totaal € 11,3 miljoen subsidie. Het resterend toegekende bedrag van € 7,7 miljoen heeft betrekking op de uitvoering van de meerjarige programma's van culturele instellingen in de jaren na 2017: de periode 2018-2020.

Subsidies per type aanvrager

<u>Ontwerpers</u>	Aantal verleend	Bedrag verleend	Totaal verleend %
2018	593	€ 8.357.735	60%
2017	441	€ 5.700.000	50%

<u>Culturele instellingen</u>	Aantal verleend	Bedrag verleend	Totaal verleend %
2018	81	€ 5.441.556	40%
2017	79	€ 5.600.000	50%

Subsidies per discipline

	Digitale cultuur	Vormgeving	Architectuur	Interdisciplinair
2018	22%	36%	26%	16%
2017	30%	30%	24%	10%

Subsidies per doelstelling (in euro's)

Doelstellingen 2017-2020	2018 %	2017 %
Bevorderen talentontwikkeling en artistieke kwaliteit	21%	18%
Stimuleren onderzoek, analyse en reflectie	19%	30%
Bevorderen van experimenten en cross-overs	18%	32%
Bevorderen van de professionalisering van de ontwerppraktijk en opdrachtgeverschap	9%	3%
Bevorderen van maatschappelijk engagement en publieksactiviteiten	6%	11%
Versterken van de internationale positie van de ontwerpsectoren	26%	6%
	100,00%	100,00%

Verdeling financiering gehonoreerde projecten

	2018 %	2017 %
Subsidie Stimuleringsfonds	30%	29%
Derden	55%	61%
Eigen bijdrage	15%	10%

Bezwaren

	2018	2017
Aantal bezwaarschriften niet ontvankelijk	0	1
Aantal bezwaarschriften ontvankelijk maar ongegrond	6	9
Aantal gehonoreerde bezwaarschriften	4	6
Aantal deels gehonoreerde bezwaarschriften	6	0
Aantal ingetrokken bezwaarschriften	1	3
Aantal beroepschriften	0	0
Aantal klachten	0	0
Totaal aantal bezwaarschriften	17	19

Gemiddeld aantal fte in dienst:

2018 : 22,2 fte

2017 : 19,9 fte

Publieksbereik

2018	Aantal	Bereik
Bijeenkomsten	99	60.768
Totaal publieksbereik	99	60.768

Uitgebreide toelichting Internationaal Cultuurbeleid

Binnen de Deelregeling Internationalisering wordt de internationale ontwerppraktijk van Nederlandse ontwerpers gestimuleerd in het aangaan van langdurige relaties, het tonen van het onderscheidend vermogen en het verbreden van het werkterrein. Voorwaarde voor subsidiëring is dat er sprake is van een buitenlandse vraag. Het type ontvangen aanvragen is divers, van ontwerpend onderzoek tot tentoonstelling, van festival tot uitwisselingstraject. Het is een interdisciplinaire regeling die openstaat voor internationale projecten binnen de verschillende disciplines. Dit leidt tot verschillende projectvormen, samenwerkingen en doelgroepen. De drie disciplines zijn alle vertegenwoordigd, waarvan vormgeving het sterkst. In 2018 is binnen de deelregeling Internationalisering (inclusief voucherprocedure) 73,38% van de beschikbare middelen naar projecten in de focus- en maatwerklanden gegaan.

Stimulering focus- en maatwerklanden

- Ten opzichte van 2017 is het percentage van 73,38% in 2018 een stijging van ruim 10% aan ondersteuning van projecten in de focus- en maatwerklanden.
- Het fonds stuurt op een verdeling van 75-25% via communicatie op de website, spreekuren en alle andere uitingen van informatie verstrekking over de regeling. Zowel naar aanvragers/het veld als naar de commissieleden toe.
- Indien prioritering noodzakelijk is bij overschrijding van het budget binnen een ronde, geldt dat projecten in de focus- en maatwerklanden hoger in de prioritering eindigen.
- Per ronde wordt gemonitord wat het percentage binnen het aangevraagde bedrag en het gehonoreerde bedrag is in de focus- en maatwerklanden, dit wordt in de aanbestedingsbrieven aan het bestuur opgenomen. Voor 2018 vertaalt zich dit in onderstaande tabel:

Subsidieronde ronde in 2018	% aangevraagd in focus- en maatwerklanden	% gehonoreerd in focus- en maatwerklanden
18 IA	65,5%	85,1 %
18IB	62,91%	72,5 %
18IC	86,76%	84 %

Het fonds ondersteunt ook projecten in de focus- en maatwerklanden vanuit het flankerend beleid binnen het Programma Internationalisering Ontwerpsector en tevens vanuit de basisregelingen die onderdeel uitmaken van de instellingssubsidie. In 2018 is besloten om een bedrag van € 70.000 uit het budget van de subsidieregeling Internationalisering over te hevelen naar het flankerend budget, zodat het fonds actiever en gericht kan inspelen op kansen in de focus- en maatwerklanden. In 2018 zijn hieruit onder andere deelname aan de London Design Fair, de London Fashion Showcase en de Gamescom in Keulen ondersteund.

Het fonds ziet in het afgelopen jaar de volgende tendensen. Een aantal aanvragers heeft reeds een langlopende relatie in het betreffende land waar ze een project voor indienen. Het feit dat buitenlandse partijen Nederlandse makers uitnodigen is een sterke uitingsvorm van een buitenlandse vraag. Het fonds let hierbij op de motivatie van de Nederlandse maker en de beoogde (duurzame) relatie die kan worden opgebouwd. Terugkerende thema's zijn: ambachten en hedendaags ontwerp, social design, sieraadontwerp, dekolonisatie/koloniaal verleden in relatie tot ontwerp (van de publieke ruimte), interculturele dialoog, grenzen en migratie, gender/identiteit/representatie vanuit alle disciplines, VR, AI, nieuwe materialen en hergebruik, landenpresentaties/solopresentaties/groepspresentaties, grootstedelijke vraagstukken zoals huisvesting en publieke ruimte.

Uitgelicht

Hide & Seek – Design museum Gent - Maarten Baas

Het Design Museum Gent programmeert in de periode 18 mei t/m 30 september 2018 *Hide & Seek*, de solotentoonstelling van Maarten Baas die eerder in het Groninger Museum te zien was. Daarmee wil het museum Maarten Baas presenteren en meer kenbaar maken in België. Door middel van het werk van Maarten Baas wil het museum het publiek laten nadenken over de veranderende rol van ontwerp en de ontwerper vandaag de dag. In aanvulling op de bestaande tentoonstelling verstrekt het museum de opdracht voor een 'Smoke-stuk' door Baas,

vertrekkende van een afgestoten collectiestuk van het museum. Zodoende wil het kritisch reflecteren op thema's als bewaren, ontzamen, beschermen en presenteren. Daarnaast is een randprogramma opgesteld waarmee het museum wil aanhaken op de wijze waarop Baas verschillende disciplines integreert in zijn werk, zoals theater en performance.

Triple Parade Biennale for Contemporary Jewellery, Dutch selection, Shanghai – Morgane de Klerk

De Triple Parade, de internationale biënnale voor hedendaagse sieraden in Shanghai, presenteert een selectie van Nederlandse ontwerpers in het HOW Design Center. Ontwerper en curator van deze Nederlandse inzending, Morgane de Klerk, zal haar eigen werk tonen en dat van zeven andere ontwerpers: Benedikt Fischer, Lucy Sarneel, Jing He, Robert Smit, Beppe Kessler, Nina Sajet en Hansel Tai. In het kader van het thema van de biënnale 'Dialogue across the Past, the Present and the Future' onderzoeken de ontwerpers de verhouding tussen het verleden, het heden en de toekomst van het sieradenontwerp. De selectie bestaat uit totaal dertig stuks die een dialoog tot stand brengen tussen de sterke conceptuele en technische kwaliteiten van het hedendaagse Nederlandse sieradenontwerp en ambacht en tradities. Op deze manier beogen de ontwerpers de relatie te illustreren tussen het mensgemaakte en de natuur. De vierde editie van de biënnale start op 19 oktober 2018 en duurt tot 6 januari 2019.

International Fashion Showcase, Londen – Duran Lantink (opdracht)

Dit traject is gestart in juli 2018 en culmineert in een gezamenlijke presentatie tijdens de London Fashion Week (LFW) in februari 2019. In het Verenigd Koninkrijk is vraag naar Nederlands modetalent voor deelname aan de 'International Fashion Showcase (IFS)'. Dit is een programma van acht maanden, dat is opgezet door de British Council, British Fashion Council, London College of Fashion en Somerset House. De Nederlandse Ambassade in Londen heeft het Stimuleringsfonds hierop attent gemaakt en aangegeven welke kansen zij hierin zien. Na een aantal selectierondes is Duran Lantink gekozen. Binnen het traject is ook coaching geboden op het gebied van businessmodellen. De opzet, de lokale partners en het (internationale) netwerk dat wordt ontsloten via de Showcase, heeft een belangrijke impuls gegeven aan de internationale praktijk van Duran Lantink. Nog voordat de uiteindelijke installatie in het Somerset House tijdens LFW is gepresenteerd, heeft het warenhuis Liberty interesse getoond in het overnemen van de installatie en heeft het internationale modeplatform SHOWstudio interesse in het maken van een documentaire over Duran Lantink. Met het project 'Straight from the Sale Bins' bevraagt Lantink de permanente status van uitverkoop in de mode-industrie. Als alternatief ontwikkelt hij een methode van upcycling, herbestemmen en collagetechnieken. Hiervoor werkt hij samen met high-fashion boutiques en creëert hij een nieuwe en unieke collectie van de overbodige voorraad.

Overzicht van enkele online publicaties

Hide & Seek – Design museum Gent - Maarten Baas

- ◆ www.demorgen.be/interviewreportage/interieurontwerper-maarten-baas-de-enige-constante-in-mijn-werk-is-dat-er-geen-constante-is-b824e397/?referer=https://www.google.com/
- ◆ <https://tltmagazine.com/design-museum-gent-summer-2018>
- ◆ www.gqitalia.it/lifestyle/design/2018/05/29/tutto-il-design-artistico-di-maarten-baas-mostra-ghent
- ◆ www.lofficiel.nl/kunst/expo-maarten-baas-in-gent

Triple Parade Biennale for Contemporary Jewellery, Dutch selection, Shanghai – Morgane de Klerk

- ◆ <https://klimt02.net/events/meetings/triple-parade-symposium-how-art-museum>
- ◆ http://yiker.trueart.com/20112863/article_item_107800_1.shtml?cid=243

International Fashion Showcase, Londen – Duran Lantink (opdracht)

- ◆ <https://fashionunited.nl/nieuws/mode/nederlandse-ontwerper-duran-lantink-onderdeel-van-international-fashion-showcase/2019013141260>
- ◆ https://i-d.vice.com/en_uk/article/8xyxwp/16-international-emerging-designers-you-need-to-know
- ◆ www.freemalaysiatoday.com/category/leisure/2019/02/03/emerging-designers-set-to-shine-at-london-fashion-week/

Overzicht samenwerkingsverbanden en -regelingen fondsen

samenwerkende fondsen	samenwerking / regeling	beschrijving
Filmfonds en Mondriaan Fonds	De Verbeelding	Films op het snijvlak van beeldende kunst en cinematografie, gemaakt in een samenwerking tussen kunstenaars en producenten.
Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en Letterenfonds	Literatuur op het Scherm	Dichters/schrijvers maken met vormgevers nieuw werk voor op het beeldscherm.
Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en Mondriaan Fonds	voorlichting kunstvakonderwijs en Prix de Rome Architectuur	De fondsen benaderen gezamenlijk het kunstvakonderwijs voor voorlichting over de mogelijkheden bij de fondsen en het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie adviseert het Mondriaan Fonds bij de Prix de Rome Architectuur.
Filmfonds en Stimuleringsfonds Creatieve Industrie	Transmediaregeling (nieuwe naam en update van de regeling volgen in 2019)	Nieuwe vormen van documentairemaken en storytelling; biedt ruimte voor cross-overs en innovatie bij projecten waarin filmische elementen, vormgeving en e-cultuur samenkomen.
Fonds Podiumkunsten en Fonds voor Cultuurparticipatie	urban kunstenaars	Samenwerking bij de talentontwikkeling van jonge urban kunstenaars, die sinds 2018 verder is uitgebreid.
Filmfonds en Letterenfonds	netwerkbijeenkomsten	Organisatie internationale netwerkbijeenkomsten voor filmproducenten en rechtenmanagers van literaire uitgeverijen.
Letterenfonds en Fonds Podiumkunsten	regeling toneelschrijvers	Gezamenlijke werkbijdrage voor theatertekst met het doel de kwaliteit, diversiteit en ontwikkeling van het Nederlands theaterrepertoire te stimuleren.
Fonds Podiumkunsten, Fonds voor Cultuurparticipatie en VSBfonds, in afstemming met Mondriaan Fonds	matchmakers steden	Een gezamenlijk netwerk van matchmakers in acht steden, waaronder Groningen, Arnhem en Eindhoven. In de steden bewegen zich de cultuurmakers van morgen wier werk en werkwijze onlosmakelijk verbonden zijn met de stedelijke dynamiek. Door de inzet van matchmakers die geworteld zijn in de steden en daar hun werkpraktijk en netwerk hebben, hopen de fondsen veel nieuwe initiatieven te bereiken. Het Mondriaan Fonds heeft in 2017 vier regiomakelaars aangesteld in Noord-, Midden- en Zuid-Nederland. Zij hebben een onderzoekende en stimulerende rol bij het bereiken van potentiële aanvragers, opdrachtgevers en adviseurs. Een andere taak is het signaleren van nieuwe initiatieven, doelgroepen en andere actuele ontwikkelingen op het gebied van beeldende kunst en cultureel erfgoed. Tussen matchmakers en regiomakelaars organiseren de drie fondsen regelmatig afstemming.

Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, Fonds Podiumkunsten, Filmfonds, Letterenfonds en Mondriaan Fonds	Residency Van Doesburghuis	Fondsen bieden sinds 2017 via open oproepen gezamenlijk een residency aan in het Van Doesburghuis in Meudon-Val-Fleury bij Parijs, waar makers hun artistieke praktijk verder kunnen ontwikkelen.
Letterenfonds en Fonds Podiumkunsten	#NieuweStukken	Subsidieregeling sinds november 2018 voor beginnende schrijvers (ook dichters en woordkunstenaars) van wie de verhalen nog te weinig te horen zijn op de Nederlandse podia. Er wordt samengewerkt met vijf partners die ervaring hebben met het produceren van teksten voor het podium en die een netwerk hebben dat aanvullend is op dat van de fondsen. Jaarlijks is er ruimte voor tien beginnende schrijvers.
Fonds Podiumkunsten t.b.v. alle sectoren	Slecht Weer Fonds	Revolverend fonds waaruit festivalorganisaties die een tekort hebben opgelopen als gevolg van onvoorziene omstandigheden een bijdrage kunnen krijgen. Het staat open voor festivals uit alle sectoren.
Alle zes cultuurfondsen	aanspreekpunt cross- sectorale vragen	Gezamenlijk aanspreekpunt voor (potentiële) aanvragers van projecten die meerdere cultuurgebieden combineren en projecten die een duidelijk maatschappelijke component hebben.

II. Jaarrekening 2018

Balans per 31 december 2018

Balans na resultaatbestemming

		31 december 2018	31 december 2017
		€	€
ACTIVA			
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	1	93.039	-
Materiële vaste activa	2	<u>56.451</u>	<u>80.763</u>
		149.490	80.763
Vlottende activa			
Vorderingen subsidie OCW		32.641.168	44.470.544
Voorwaardelijke vordering OCW		408.140	408.140
Overige vorderingen		<u>2.215.643</u>	<u>3.368.487</u>
Totaal vorderingen	3	35.264.951	48.247.171
Liquide middelen	4	7.813.609	6.544.327
TOTALE ACTIVA		<u><u>43.228.050</u></u>	<u><u>54.872.261</u></u>
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Algemene reserve	5	662.076	600.299
Bestemmingsreserves		162.330	220.400
Bestemmingsfonds OCW		<u>413.144</u>	<u>791.178</u>
Totaal eigen vermogen		1.237.550	1.611.877
Langlopende schulden			
Subsidieverplichtingen	6	8.207.341	6.827.317
Nog te verlenen subsidies	7	9.762.183	17.212.948
Nog te realiseren apparaatskosten	8	1.579.929	4.325.057
Vooruitontvangen projectsubsidies	9	<u>2.371.230</u>	<u>7.393.897</u>
Totaal langlopende schulden		21.920.683	35.759.219
Kortlopende schulden			
Subsidieverplichtingen	6	2.257.149	2.659.468
Nog te verlenen subsidies	7	9.258.135	8.606.474
Nog te realiseren apparaatskosten	8	2.445.826	2.162.529
Vooruitontvangen projectsubsidies	9	5.587.829	3.696.949
Overige kortlopende schulden	10	<u>520.878</u>	<u>375.745</u>
Totaal kortlopende schulden		20.069.817	17.501.165
TOTALE PASSIVA		<u><u>43.228.050</u></u>	<u><u>54.872.261</u></u>

Exploitatierekening over 2018

		Realisatie 2018 €	Begroting 2018 €	Realisatie 2017 €
BATEN				
Directe opbrengsten				
Lager vastgestelde subsidies	11	61.777	-	92.268
Ingetrokken subsidies	12	99.972	-	41.152
Totale opbrengsten		161.749	-	133.420
Subsidie OCW	13	15.412.366	17.035.698	21.151.133
Overige subsidies/bijdragen	14	1.693.006	1.636.000	649.221
Overige bijdragen uit publieke middelen		1.693.006	1.636.000	649.221
Overige bijdragen uit private middelen		-	-	-
Waarvan bedrijven		-	-	-
Totale subsidies/bijdragen		17.105.372	18.671.698	21.800.354
TOTALE BATEN		17.267.121	18.671.698	21.933.774
LASTEN				
Apparaatskosten				
Personeelslasten	15	1.593.827	1.508.288	1.528.722
Materiële lasten	16	451.393	446.453	364.319
Totale apparaatskosten		2.045.220	1.954.741	1.893.041
Activiteitenlasten				
Programma's en projecten	17	4.874.311	5.608.386	2.298.324
Verleende subsidies	18	10.380.920	10.906.323	17.528.875
Overige activiteitenlasten	19	340.962	644.000	200.716
Totale activiteitenlasten		15.596.193	17.158.709	20.027.915
TOTALE LASTEN		17.641.413	19.113.450	21.920.956
SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING		-374.292	-441.752	12.818
Saldo rentebaten/-lasten		-35	-	34
EXPLOITATIERESULTAAT		-374.327	-441.752	12.852
RESULTAATBESTEMMING				
Dotatie bestemmingsfonds OCW		-35	-	34
Dotatie algemene reserve		61.777	-	92.268
Onttrekking bestemmingsreserve		-436.070	-441.752	-79.450
EXPLOITATIERESULTAAT		-374.327	-441.752	12.852

Toelichting behorende tot de jaarrekening 2018

Algemene toelichting

Activiteiten

De Stichting Stimuleringsfonds Creatieve Industrie (hierna: Stimuleringsfonds) is opgericht op 1 juli 1993, en gevestigd te Rotterdam. Het Stimuleringsfonds is het Rijkscultuurfonds voor architectuur, vormgeving en digitale cultuur. Alle bijdragen hebben tot doel de creatieve sector te verrijken en door samenwerking te streven naar een op cultuur en kennis gedreven creatieve economie. Het fonds stimuleert de productie en presentatie van architectuur, vormgeving en digitale cultuur uit Nederland in binnen- en buitenland. Tegelijkertijd draagt het fonds via subsidies en programma's bij aan het formuleren van breed gedragen ontwerp oplossingen.

Omschrijvingen van begrippen

Een aanvraag is een inhoudelijk gemotiveerd verzoek van een belanghebbende aan het bestuur om een subsidie te verlenen. Een verlening is een positieve beschikking van het bestuur op een subsidieaanvraag voor een project. Een vaststelling van een subsidie is de bepaling van de definitieve bijdrage aan de hand van het verantwoordingsformulier aan het einde van het project waarop de subsidieaanvraag is ingediend.

Subsidieregelingen en programma's

Het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie (Stimuleringsfonds) voert zijn werkzaamheden betreffende de subsidieverleningen uit op basis van het Subsidiereglement Stimuleringsfonds Creatieve Industrie.

De bepalingen in het Subsidiereglement zijn van toepassing op het aanvragen, beoordelen, verlenen en vaststellen van een subsidie voor een project. Dit reglement geldt naast de Statuten en de Algemene wet bestuursrecht. In deelregelingen kan het Stimuleringsfonds nadere formele, financiële, kwalitatieve of kwantitatieve vereisten stellen en eventueel hiervoor bedragen oormerken.

Daarnaast voert het Stimuleringsfonds een aantal programma's uit. In het kader van de doelstellingen van het (internationale) cultuurbeleid heeft het fonds een opdracht van de ministeries van OCW en Buitenlandse Zaken om de positie van Nederlands ontwerp internationaal te versterken en te verbreden. Binnen de Actieagenda Ruimtelijk Ontwerp in opdracht van de ministeries van OCW en BZK voert het fonds een aantal programma's uit om ontwerpkracht in te zetten bij maatschappelijke vraagstukken. Tot slot heeft het fonds in 2017 en 2018 het Ontwerpprogramma Erfgoed en Ruimte in opdracht van de ministeries van OCW, BZK en in samenwerking met de RCE uitgevoerd.

Met de brief d.d. 20 september 2016, kenmerk 1057485, heeft het ministerie van OCW de subsidieregeling Meerjarige Programma's en de subsidieregelingen voor de periode 2017-2020 goedgekeurd.

SUBSIDIEREGELINGEN	Basisregelingen	- Architectuur - Vormgeving - Digitale cultuur
	Interdisciplinaire deelregelingen t.b.v. instellingen	Een- en vierjarige subsidies: - Meerjarige subsidies - Activiteitenprogramma - Festivals
	Interdisciplinaire deelregelingen o.b.v. doelstellingen	- Talentontwikkeling
	Regeling i.s.m. Filmfonds	- Non-Fictie Transmediaregeling
PROGRAMMA'S EN PROJECTEN	Actieagenda Ruimtelijk Ontwerp 2017-2020	- Zorg en Onderwijs (OCW) - Innovatieve Vormen Opdrachtgeverschap (OCW) - Innovatieve Vormen Opdrachtgeverschap (BZK)
	Internationaal Cultuurbeleid	- Internationalisering Ontwerpsector Doelstelling 1 (OCW) - Internationalisering Ontwerpsector Doelstelling 2 (BuZa)
	Visie Erfgoed en Ruimte	- Ontwerpprogramma Erfgoed en Ruimte (OCW/RCE/BZK)

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur zich oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting worden herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Algemene grondslagen

Algemeen

De jaarrekening van het Stimuleringsfonds is opgesteld in overeenstemming met de voorschriften van het ministerie van OCW opgenomen in het *Handboek verantwoording subsidies cultuurfondsen 2017-2020* (hierna: het Handboek), de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW, met uitzondering van de afdelingen 1 en 11 tot en met 16, de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving, met name RJ 640 (organisaties zonder winstoogmerk) en de uitvoeringsregeling Wet Normering Topinkomens.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten. Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde. Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen ervan naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van het fonds.

Vergelijkende cijfers

De vergelijkende cijfers in de jaarrekening 2018 zijn aangepast ten behoeve van het inzicht en vergelijkbaarheid van de cijfers. De aanpassing in de vergelijkende cijfers heeft geen resultaatteffect.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als afgeleide financiële instrumenten (derivaten) verstaan. Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost. De stichting maakt geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

(Im)materiële vaste activa

De (im)materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen hun kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De kostprijs bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik. Eventuele ontvangen investeringssubsidies worden opgenomen onder de Langlopende schulden met als sub post Investeringsubsidie in de toelichting. De post Investeringsubsidie valt vrij via de exploitatierekening, gelijklopend met de afschrijvingstermijn van de investering en wordt opgenomen onder de baten.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

◆ Software	20%
◆ Computers	20%
◆ Kantoorinventaris	20%
◆ Inrichting	10%

Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Bijzondere waardeverminderingen

Voor (im)materiële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Het Stimuleringsfonds heeft de aanschaf van de licentie van het subsidiemanagementsysteem, computers, kantoorinventaris en inrichting verantwoord als vaste activa. Hieruit is geen bijzondere waardevermindering te verwachten.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie, na eerste verwerking gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden indien noodzakelijk in mindering gebracht op de vordering.

Eigen vermogen

Conform het Handboek worden lager vastgestelde subsidies toegevoegd aan de algemene reserve. Rentebaten worden toegevoegd aan het Bestemmingsfonds OCW. Ingetrokken subsidies worden aangemerkt als niet-verleende subsidies, zodat de middelen hiervan beschikbaar blijken voor de verlenen subsidies.

Aan het einde van de subsidieperiode wordt het saldo van de Nog te verlenen subsidies en Nog te realiseren apparaatskosten in geval van onderbesteding via resultaatbestemming toegevoegd aan het Bestemmingsfonds OCW. De minister van OCW zal aan het einde van de vierjaarlijkse periode (2017-2020) bij de vaststelling van de subsidie van de betreffende subsidieperiode een beslissing nemen over de resterende middelen in het Bestemmingsfonds OCW.

Aan het einde van de subsidieperiode wordt het saldo van de Vooruitontvangen projectsubsidies in geval van onderbesteding via resultaatbestemming toegevoegd aan het Bestemmingsfonds OCW danwel in aan de Overige kortlopende schulden indien de onderbesteding betrekking heeft op een projectsubsidie van het ministerie van Buitenlandse Zaken en/of Binnenlandse Zaken.

Schulden aan subsidieontvangers

Subsidies worden als zijnde subsidieverplichting volledig opgenomen in het boekjaar waarin het subsidie is verleend en voor zover nog niet betaald. Van een subsidieverplichting is sprake wanneer een (meerjarige) subsidie schriftelijk aan de subsidieontvanger is meegedeeld. De schulden aan subsidieontvangers zijn gesplitst in een kort- en langlopend deel. Bij het langlopend deel wordt aangegeven in welk jaar de verplichting naar verwachting uitbetaald wordt. Niet-bestede projectsubsidies worden verantwoord als vooruit ontvangen subsidies onder de kortlopende schulden.

Nog te verlenen subsidies / Nog te realiseren apparaatskosten

De posten Nog te verlenen subsidies en Nog te realiseren apparaatskosten betreffen de door OCW toegekende meerjarige instellingssubsidie voor zover nog niet besteed. De toerekening van de nog te besteden OCW-instellingssubsidie aan de posten Nog te verlenen subsidie en Nog te realiseren apparaatskosten geschiedt op basis van apparaatskostennorm genoemd in basisbeschikking instellingssubsidie culturele basisinfrastructuur 2017-2020 van het

ministerie van OCW d.d. 20-9-2016, kenmerk 1057485. Voor elke ontvangen toegezegde bijdrage is beoordeeld welke apparaatskostennorm van toepassing is.

In de jaarrekening wordt een onderscheid gemaakt in een kortlopend deel en een langlopend deel.

Vooruitontvangen projectsubsidies

Het niet bestede deel van de toegekende projectsubsidies is afzonderlijk verantwoord onder de post Vooruitontvangen projectsubsidies. Indien dit bedrag besteed wordt in een jaar wordt dit vrijgevallen bedrag in de jaarrekening in de exploitatierekening verantwoord als Subsidies uit publieke middelen. In de jaarrekening wordt een onderscheid gemaakt in een kortlopend deel en een langlopend deel.

Resultaatbepaling

Baten worden in de exploitatierekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Activiteitenlasten worden verantwoord in het jaar waarin de verplichtingen zijn aangegaan.

De ingetrokken subsidies worden als directe opbrengst verantwoord in het jaar van vaststelling. Lager vastgestelde subsidies worden jaarlijks toegevoegd aan de algemene reserve.

Als subsidiebate van de ministeries wordt verantwoord het totaal van de activiteitenlasten en de apparaatskosten van de deelregelingen, programma's en projecten van het boekjaar die door middel van de subsidie door de ministeries gefinancierd worden. Ingetrokken subsidies zijn in mindering gebracht op de baten en blijven hierdoor beschikbaar voor nog te verlenen subsidies. Bovendien worden overige subsidies en bijdragen t.b.v. de deelregelingen, programma's en projecten in mindering gebracht op de baten.

Toelichting op de balans per 31 december 2018

1. Immateriële vaste activa

	Software
	€
Aanschafwaarde 1 januari 2018	-
Bij: investeringen 2018	<u>93.039</u>
Aanschafwaarde 31 december 2018	93.039
Cumulatieve afschrijving 1 januari 2018	-
Bij: afschrijvingen 2018	<u>-</u>
Cumulatieve afschrijvingen ultimo 2018	-
Boekwaarde 1 januari 2018	-
Boekwaarde 31 december 2018	<u><u>93.039</u></u>

De investeringen in immateriële vaste activa betreffen de aanschaf van de licentie van het subsidiebeheerssysteem AIMS en de implementatie daarvan. Het systeem is live gegaan in 2019.

Het gehanteerde afschrijvingspercentage is 20%.

2. Materiële vaste activa

	Computers/ Software €	Kantoor- inventaris €	Verbouwing/ inrichting €	Totaal €
Aanschafwaarde 1 januari 2018	245.553	71.014	276.941	593.508
Correctie beginstand	-	54.271	-	54.271
Bij: investeringen 2018	5.925	-	-	5.925
Af: desinvesteringen 2018	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Aanschafwaarde 31 december 2018	251.478	125.285	276.941	653.704
Cumulatieve afschrijving 1 januari 2018	192.871	50.761	269.113	512.745
Correctie beginstand	-	54.271	-	54.271
Af: afschrijving desinvesteringen 2018	-	-	-	-
Bij: afschrijvingen 2018	<u>22.282</u>	<u>5.961</u>	<u>1.994</u>	<u>30.237</u>
Cumulatieve afschrijvingen ultimo 2018	215.153	110.993	271.107	597.253
Boekwaarde 1 januari 2018	52.682	20.254	7.827	80.763
Boekwaarde 31 december 2018	<u><u>36.325</u></u>	<u><u>14.292</u></u>	<u><u>5.834</u></u>	<u><u>56.451</u></u>

De correctie van de beginstand van de materiële vaste activa betreft de aanpassing ten behoeve van een aansluiting met de activa-administratie. Dit heeft geen effect op de boekwaarde van de materiële activa.

3. Vorderingen

	31-12-2018 €	31-12-2017 €
Vordering subsidies OCW 2017-2020	32.641.168	44.470.544
Voorwaardelijke vordering OCW	408.140	408.140
Vordering subsidies BZK	700.000	1.050.000
Vordering subsidie BuZa	1.400.000	2.100.000
Overige vorderingen	115.644	218.487
	<u>35.264.952</u>	<u>48.247.171</u>

Vordering subsidie OCW 2017-2020

In het kader van de instellingssubsidie culturele basisinfrastructuur zijn de volgende subsidies toegekend voor de periode 2017-2020:

- De instellingssubsidie culturele basisinfrastructuur 2017-2020 van € 46.505.340 van het ministerie van OCW d.d. 20-9-2016, kenmerk 1057485.
- Aanvullende subsidie culturele basisinfrastructuur 2017-2020 van € 3.200.000 geormerkt voor Festivals waarvan per jaar € 400.000 en de Dutch Design Foundation (jaarlijks € 400.000), conform de beschikking van het ministerie van OCW d.d. 19-12-2016, kenmerk 1097299 en brief d.d. 15-9-2017, kenmerk 1238653.
- Aanvullende subsidie culturele basisinfrastructuur voor Kunst en Cultuur voor de periode 2018-2020 van € 750.000 van het ministerie van OCW d.d. 20-12-2017, kenmerk 1292045.
- Overheidsbijdrage arbeidskosten- en prijsontwikkeling voor de jaren 2017-2020 van het ministerie van OCW van € 928.995 d.d. 7-9-2017, kenmerk 1223759.
- Aanvullende subsidie culturele basisinfrastructuur uit de met het regeerakkoord op het gebied van cultuur beschikbaar gekomen extra middelen voor talentontwikkeling en vernieuwing voor de periode 2018-2020 van € 2.198.000, conform de beschikking van het ministerie van OCW d.d. 28-8-2018, kenmerk 1387677.
- Overheidsbijdrage arbeidskosten- en prijsontwikkeling voor de jaren 2018-2020 van het ministerie van OCW van € 956.510 d.d. 7-9-2017, kenmerk 1371214.

In het kader van programma's en projectsubsidies zijn de volgende projectsubsidies toegekend:

- Projectsubsidie Erfgoed en Ruimte van het ministerie van OCW d.d. 16-3-2017, kenmerk 1149062, van € 1.200.000 voor de periode 2017 en 2018.
- Projectsubsidie Internationaal Cultuurbeleid 2017-2020 van het ministerie van OCW d.d. 4-4-2017, kenmerk 1103498, van € 6.800.000, waarvan € 4.000.000 voor Doelstelling 1 (DS1) en € 2.800.000 namens het ministerie van BuZa voor Doelstelling 2 (DS2).
- Eenmalige incidentele projectsubsidie van het ministerie van OCW van € 250.000 n.a.v. het amendement van het Lid Vermue voor 2017, d.d. 20-4-2017, kenmerk 1168043.
- Projectsubsidie Zorg en Onderwijs en Innovatieve Vormen Opdrachtgeverschap (IVO) van het ministerie van OCW van € 3.400.000 voor de periode 2017-2020, d.d. 15-3-2017, kenmerk 1171776.
- Middels de brief d.d. 17-11-2017, kenmerk 1279548, heeft het ministerie van OCW een financiële bijdrage van € 25.000 geleverd voor het congres 'Leeromgeving van de toekomst' in het kader van het Stimuleringsprogramma Zorg en Onderwijs.
- Aanvullende projectsubsidie Internationaal cultuurbeleid 2017-2020 (DS 1) uit de met het regeerakkoord op het gebied van cultuur beschikbaar gekomen extra middelen voor internationalisering voor de periode 2018-2020 van € 1.188.750, conform de beschikking van het ministerie van OCW d.d. 28-08-2018, kenmerk 1387677

Vordering ministeries BZK en BuZa

In het kader van programma's en projectsubsidies zijn de volgende projectsubsidies toegekend:

- Projectsubsidie Internationaal Cultuurbeleid 2017-2020 van het ministerie van OCW d.d. 4-4-2017, kenmerk 1103498, waarvan € 2.800.000 namens het ministerie van BuZa voor doelstelling 2 (DS2) (zoals reeds benoemd bij de Vordering subsidies OCW).
- Projectsubsidie Innovatieve Vormen Opdrachtgeverschap van het ministerie van BZK van € 1.400.000 voor de periode 2017-2020, d.d. 14-8-2017, kenmerk lenM/BSK-2017-159992.
- Projectsubsidie deelname internationale manifestaties van het ministerie van BuZa van € 125.000 voor de periode 2017-2018, d.d. 17-10-2017, kenmerk BuZa-2017.1139509.
- Eenmalige verhoging van de projectsubsidie Internationaal Cultuurbeleid 2017-2020 (DS 2) namens het ministerie van BuZa voor 2018 van € 117.000, conform de beschikking van het ministerie van OCW d.d. 15-11-2018, kenmerk 1440025.

De verloopstaat ziet er als volgt uit:

	Kenmerk	Nog te ontvangen 01 jan 2018	Beschikkingen 2018	Ontvangen 2018	Nog te ontvangen 31 dec 2018
Vorderingen subsidie OCW					
Toegekende subsidie:					
Basisbeschikking instellingssubsidie 2017 – 2020	1057485	35.106.237	-	11.631.447	23.474.790
OCW instellingssubsidie Festivals+DDW	1097299	2.400.000	-	800.000	1.600.000
Loon- en prijsbijstelling 2017	1223759	464.307	-	207.729	256.578
Extra investering in Kunst en Cultuur	1292045	750.000	-	255.845	494.155
Aanvullende subsidie voor talentontwikkeling en vernieuwing	1387677	-	2.198.000	517.827	1.680.173
Loon- en prijsbijstelling 2018	1371214	-	956.510	313.538	642.972
Totaal vordering instellingssubsidie OCW		38.720.544	3.154.510	13.726.386	28.148.668
Projectsubsidie Internationaal Cultuurbeleid 2017-2020 (DS1)	1103498	3.000.000	-	1.000.000	2.000.000
Projectsubsidie Actieagenda Zorg en Onderwijs en IVO 2017-2020	1171776	2.550.000	-	850.000	1.700.000
Projectsubsidie Erfgoed en Ruimte 2017-2018	1149062	200.000	-	200.000	-
Projectsubsidie OCW amendement Vermue 2017	1168043	-	-	-	-
Aanvullende projectsubsidie Internationaal Cultuurbeleid 2017-2020 (DS1)	1387677	-	1.188.750	396.250	792.500
Totaal vordering projectsubsidies OCW		5.750.000	1.188.750	2.446.250	4.492.500
Totaal vordering OCW		44.470.544	4.343.260	16.172.636	32.641.168
Vordering overige ministeries					
Projectsubsidie Internationaal Cultuurbeleid 2017-2020 (DS2) (BuZa)		2.100.000	-	700.000	1.400.000
Eenmalige verhoging projectsubsidie Internationaal Cultuurbeleid 2017-2020 (DS2) (BuZa)		-	117.000	117.000	-
Projectsubsidie Actieagenda IVO 2017-2020 (BZK)		1.050.000	-	350.000	700.000
Totaal vordering overige ministeries		3.150.000	117.000	1.167.000	2.100.000

Voorwaardelijke vordering OCW

Dit betreft de, voor onbepaalde tijd, geclausuleerde vordering op OCW (CK/BO/2006/24751) van € 408.140 van garantiestellingen, budgetdiscipline en gezonde bedrijfsvoering. De vordering kan alleen worden ingeroepen als de continuïteit door exogene omstandigheden in gevaar komt of als de subsidieverlening door het ministerie wordt beëindigd.

Overige vorderingen

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Vooruitbetaalde verzekeringspremies	50.989	-
Vooruitbetaalde huur	29.390	28.959
Nog te ontvangen van subsidieontvangers	11.159	18.829
Vooruitbetaald pensioen	4.485	1.680
Nog te ontvangen bijdragen	-	134.964
Nog te ontvangen ziekengeld	-	1.208
Overig	19.620	32.847
	115.643	218.487

De post nog te ontvangen van subsidieontvangers van € 11.159 betreft twee vorderingen i.v.m. lagere vaststellingen. De overige vorderingen hebben o.a. betrekking op vooruitbetaalde kosten.

4. Liquide middelen

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Ministerie van Financiën		
Tegoeden in rekening-courant	7.813.609	6.544.325

De tegoeden worden aangehouden bij de Rijkshoofdboekhouding. De banktegoeden staan ter vrije beschikking.

5. Eigen vermogen

Algemene reserve

	2018	2017
	€	€
Stand per 1 januari	600.299	508.032
Dotatie:		
Lager vastgestelde subsidies	61.777	92.267
Stand per 31 december	662.076	600.299

Het saldo van de lager vastgestelde subsidies is toegevoegd aan de algemene reserve in het kader van risicobeheer.

De algemene reserve bestaat uit: de door het ministerie van OCW opgelegde blokkade (€ 21.805), de geclausuleerde vordering op OCW (CK/BO/2006/24751, € 408.140) en de dotatie van de lager vastgestelde subsidies (2018: € 61.777, 2017: € 92.267; 2012: € 78.087).

Feitelijk bedraagt de direct beschikbare algemene reserve € 232.131 per 31-12-2018. Het gestreefde normpercentage is 5% van het gemiddelde jaaromzet zijnde € 1.100.000, dat het fonds op basis van het ADR-rapport zou moeten aanhouden voor risicobeheersing.

Bestemmingsfonds OCW

	2018 €	2017 €
Stand per 1 januari	791.178	819.825
Correctie beginstand:		
Onttrekking 2017 t.b.v. bestemmingsreserve Talentontwikkeling 2017-2020	189.000	-
Dotatie:		
Saldo rentebaten/-lasten	-34	34
Onttrekking:		
Terugvordering niet-bestede middelen AARO 2013-2016	-	28.681
Onttrekking t.b.v. bestemmingsreserve Talentontwikkeling 2017-2020	189.000	-
Stand per 31 december	<u>413.144</u>	<u>791.178</u>

De correctie beginstand betreft de onttrekking aan het bestemmingsfonds ten behoeve van het tijdelijke programma Talentontwikkeling 2017-2020 voor het jaar 2017.

Het ministerie van OCW heeft per brief d.d. 20-12-2017, kenmerk 1292045, aan het resterende saldo in het bestemmingsfonds OCW 2013-2016 een bestemming gegeven voor de periode 2017-2020. Jaarlijks dient het fonds een bedrag van € 189.000 te onttrekken uit het bestemmingsfonds OCW voor financiering van het tijdelijke programma Talentontwikkeling Creatieve Industrie. De dan resterende middelen van € 35.144 mogen tot en met 2020 naar eigen inzicht voor intensivering van bestaande subsidieregelingen worden aangewend. Middelen die ultimo 2020 niet besteed zijn, vloeien terug naar het bestemmingsfonds OCW.

Bestemmingsreserves

	Bestemmings- reserve Talentontwikkeling 2015-2016 €	Bestemmings- reserve Talentontwikkeling 2017-2020 €	Bestemmings- reserve Intensivering subsidieregelingen €	Totaal €
Stand per 1 januari 2018	220.400	-	-	220.400
Correctie beginstand		189.000	-	189.000
Dotatie:	-	-	-	-
Toevoeging uit bestemmingsfonds OCW	-	189.000	-	189.000
Onttrekkingen:				
Verleende subsidies	167.030	150.000		317.030
Overige activiteitenlasten	15.570	42.510	-	58.080
Apparaatskosten	37.800	23.160		60.960
Stand per 31 december 2018	-	162.330	-	162.330

De correctie beginstand betreft de onttrekking aan het bestemmingsfonds ten behoeve van het tijdelijke programma Talentontwikkeling 2017-2020 voor het jaar 2017.

De termijn van de projectsubsidie Talentontwikkeling Creatieve Industrie 2015-2016 is met de brief d.d. 11-1-2018, kenmerk brief 1302912, verlengd tot en met 31 december 2018. Op basis van de realisatie wordt de bestemmingsreserve aangewend.

Het ministerie van OCW heeft per brief d.d. 20-12-2017, kenmerk 1292045, aan het resterende saldo in het bestemmingsfonds OCW 2013-2016 een bestemming gegeven voor de periode 2017-2020. Jaarlijks dient het fonds een bedrag van € 189.000 te onttrekken uit het bestemmingsfonds OCW voor financiering van het tijdelijke programma Talentontwikkeling Creatieve Industrie. De dan resterende middelen van € 35.144 mogen tot en met 2020 naar eigen inzicht voor intensivering van bestaande subsidieregelingen worden aangewend. Middelen die ultimo 2020 niet besteed zijn, vloeien terug naar het bestemmingsfonds OCW.

6. Schulden aan subsidieontvangers

Het verloop van de subsidieverplichtingen is als volgt:	2018
	€
Stand 1 januari 2018	9.486.785
Bij:	
Verleende subsidies 2018	13.809.292
Af:	
Lager vastgestelde en ingetrokken subsidies	161.749
Betalingen op verleende subsidies	12.669.838
Stand 31 december 2018	<u>10.464.490</u>

De schulden aan subsidieontvangers zijn per verleend jaar als volgt te splitsen naar langlopend en kortlopend:

	31-12-2018	31-12-2018	31-12-2018	31-12-2017
	€	€	€	€
	Kortlopend	Langlopend	Totaal	Totaal
2014	4.928	-	4.928	55.725
2015	25.390	-	25.390	148.654
2016	179.835	25.946	205.781	1.159.301
2017	1.009.309	3.598.605	4.607.914	8.123.105
2018	1.037.687	4.582.790	5.620.477	-
	2.257.149	8.207.341	10.464.490	9.486.785

Het saldo van € 10.464.490 betreft de toegekende bedragen aan subsidieontvangers waarvan nog geen volledige bevoorschotting heeft plaatsgevonden. Conform het Subsidiereglement wordt gewoonlijk 80% van het verleende subsidie als voorschot uitgekeerd, met uitzondering van de Deelregeling Meerjarige programma's en Talentontwikkeling waarbij afwijkende bevoorschottingstermijnen worden gehanteerd.

Van de langlopende subsidieverplichtingen is de verwachte uitputting voor de komende jaren als volgt ingeschat:

	2020	2021	Totaal
	€	€	€
Langlopende subsidieverplichtingen	2.100.453	6.106.888	8.207.341

De inschatting is gebaseerd op de looptijd van de verplichting en de verwachte vaststellingstermijn van de verleende subsidies, berekend op basis van een termijn tot vaststelling van uiterlijk 22 weken, overeenkomstig het Subsidiereglement.

7. Nog te verlenen subsidies

Het verloop van de nog te verlenen subsidies uit de instellingssubsidie OCW 2017-2010 is als volgt:

	2018 €	2017 €
Stand 1 januari	25.819.422	67.000
Correctie beginstand	920.032	
Bij: Toegekende subsidies	2.673.132	43.001.635
Af: Subsidiebaten OCW instellingssubsidie	<u>10.392.268</u>	<u>17.249.213</u>
Totaal nog te verlenen subsidies op 31 december	<u>19.020.318</u>	<u>25.819.422</u>
Hiervan is de verdeling kortlopend – langlopend:		
Kortlopende deel op 31 december	9.258.135	8.606.474
Langlopend deel op 31 december	<u>9.762.183</u>	<u>17.212.948</u>

Het langlopende deel is bepaald op basis van de begrote activiteitenlasten 2019.

De correctie van de beginstand heeft betrekking op de verdeling van de subsidieverleningen vanuit ministerie van OCW over de activiteiten en apparaatskosten. Door voortschrijdend inzicht is de verdeling van de middelen in 2018 opnieuw bepaald. Daarbij is geconstateerd dat bij de verdeling van de loon- en prijsbijstellingen niet de juiste APK-norm is gehanteerd. Dit is nu gecorrigeerd in de beginstand.

Verder is een kleine aanpassing gemaakt vanwege de verlening van de subsidies vanuit het programma Dutch Cultural Manifestation. Per abuis is in 2016 geen reservering gemaakt voor de verleningen in 2017 vanuit dit programma. De bijdrage die in 2017 nog van het Fonds Podiumkunsten was ontvangen, was niet voldoende om het gehele bedrag van de subsidieverlening te financieren. Daarom is het restant (€ 22.044) nu ten laste van het programma Internationaal Cultuurbeleid DS1 gebracht, in plaats van ten laste van de instellingssubsidie.

8. Nog te realiseren apparaatskosten

Het verloop van de nog te realiseren apparaatskosten uit de instellingssubsidie OCW 2017-2010 is als volgt:

	2018 €	2017 €
Stand 1 januari	6.487.586	-
Correctie beginstand	-897.988	
Bij: Toegekende subsidies	481.378	8.382.700
Af: Apparaatskosten OCW instellingssubsidie	<u>2.045.221</u>	<u>1.895.114</u>
Nog te realiseren apparaatskosten op 31 december	<u>4.025.755</u>	<u>6.487.586</u>
Hiervan is de verdeling kortlopend – langlopend:		
Kortlopende deel op 31 december	2.445.826	2.162.529
Langlopend deel op 31 december	<u>1.579.929</u>	<u>4.325.057</u>

De correctie van de beginstand heeft betrekking op de verdeling van de subsidieverleningen vanuit ministerie OCW over de activiteiten en apparaatskosten. Door voortschrijdend inzicht is de verdeling van de middelen in 2018 opnieuw bepaald. Daarbij is geconstateerd dat bij de verdeling van de loon- en prijsbijstellingen niet de juiste APK norm is gehanteerd. Dit is nu gecorrigeerd in de beginstand.

Het bedrag van de nog te realiseren apparaatskosten is bepaald op basis van de apparaatskostennorm (15,26%) genoemd in basisbeschikking instellingssubsidie 2017-2020 van het ministerie van OCW d.d. 20-9-2016, kenmerk 1057485. Voor de toegezegde bijdragen die door het ministerie van OCW bestemd zijn voor het versterken van de infrastructuur van de creatieve industrie zijn geen apparaatskosten berekend. Dit gaat om:

- Aanvullende subsidie culturele basisinfrastructuur 2017-2020 van € 1.600.000 geormerkt voor de Dutch Design Foundation (jaarlijks € 400.000), conform de beschikking van het ministerie van OCW d.d. 19-12-2016, kenmerk 1097299 en brief d.d. 15-9-2017, kenmerk 1238653.
- Aanvullende subsidie culturele basisinfrastructuur voor Kunst en Cultuur voor de periode 2018-2020 van € 750.000 van het ministerie van OCW d.d. 20-12-2017, kenmerk 1292045.

9. Vooruitontvangen projectsubsidies

Het verloop van de vooruitontvangen projectsubsidies zijn als volgt:

	2018 €	2017 €
Stand 1 januari	11.090.846	-
Correctie beginstand	-22.044	
Bij: Toegekende subsidies	1.305.750	13.175.000
Af: Subsidiebaten projectsubsidies	3.898.134	1.744.238
Af: Apparaatskosten projectsubsidies	517.358	339.916
Totaal vooruitontvangen projectsubsidies op 31 december	<u>7.959.060</u>	<u>11.090.846</u>
Hiervan is de verdeling kortlopend – langlopend:		
Kortlopende deel op 31 december	5.587.829	3.696.949
Langlopend deel op 31 december	<u>2.371.231</u>	<u>7.393.897</u>

Het langlopende deel is gebaseerd op de door de Raad van Toezicht goedgekeurde begroting 2019.

De totaal vooruitontvangen projectsubsidies zijn als volgt te verdelen over de programma's en projecten:

	31-12-2018 €	31-12-2017 €
Programma Internationaal Cultuurbeleid – DS1 (OCW)	2.964.217	3.098.730
Programma Internationaal Cultuurbeleid – DS2 (BuZa)	1.921.682	2.738.366
Programma ARO Zorg en Onderwijs (OCW)	1.553.890	2.468.906
Programma ARO IVO (BZK)	977.356	1.359.286
Programma ARO IVO (OCW)	541.915	621.743
Ontwerpprogramma Erfgoed en Ruimte (OCW)	-	678.815
Projectsubsidie deelname internationale manifestaties (BuZa DGBEB)	-	125.000
Totaal vooruitontvangen projectsubsidies op 31 december	<u>7.959.060</u>	<u>11.090.846</u>

IO. Overige kortlopende schulden

	31-12-2018 €	31-12-2017 €
Crediteuren	131.603	43.748
Nog te betalen activiteitenlasten	107.244	97.299
Nog te betalen loonheffing	102.438	86.504
Reservering vakantiegeld	51.441	41.131
Reservering vakantiedagen	47.461	24.815
Nog te betalen vacatiegelden adviseurs	15.362	12.573
Nog te betalen accountantskosten	15.000	13.431
Overige schulden en overlopende passiva	50.329	56.244
Totaal overige kortlopende schulden	<u>520.878</u>	<u>375.745</u>

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

De kantoorruimte in het Groothandelsgebouw op het Weena 723 te Rotterdam is met ingang van 1 november 2002 gehuurd. Het huurcontract is op 20 december 2016 verlengd voor een periode van 5 jaar (2018-2022). Hierbij is een verlaging van het huurprijs gerealiseerd. De huur bedraagt m.i.v. 1 januari 2018 € 84.738 op jaarbasis incl. BTW. De huurprijs wordt jaarlijks geïndexeerd.

De ING Bank N.V. heeft een bankgarantie voor onbepaalde looptijd verstrekt voor de waarborgsom van € 29.041 voor de gehuurde kantoorruimte.

In 2018 is de licentie voor het nieuwe subsidiemanagementsysteem AIMS aangeschaft. Daarnaast is voor een periode van 5 jaar een service level agreement afgesloten. Deze serviceovereenkomst is ingegaan per 1 mei 2018 en loopt tot en met 30 april 2020. De kosten bedragen € 20.000 op jaarbasis incl. BTW.

Omschrijving	Jaarlast 2019 €	Jaarlast > 1 jaar < 5 jaar €	Einde looptijd
Huur kantoorruimte	86.331	258.993	31-12-2022
Bankgarantie	-	-	Onbepaald
SLA AIMS	20.000	20.000	30-04-2020

Toelichting bij de Exploitatierekening over 2018

II. Lager vastgestelde subsidies

	Realisatie 2018 €	Begroting 2018 €	Realisatie 2017 €
Instellingssubsidie culturele basisinfrastructuur (OCW)	53.493	-	46.366
Programma Internationaal Cultuurbeleid DS1 (OCW)	5.698	-	27.441
Programma Internationaal Cultuurbeleid DS2 (BuZa)	136	-	-
Programma ARO Zorg en Onderwijs (OCW)	-	-	200
Programma ARO IVO (OCW)	2.450	-	-
Programma ARO IVO (BZK)	-	-	18.261
Ontwerpprogramma Erfgoed en Ruimte (OCW)	-	-	-
Projectsubsidie deelname internationale manifestaties (BuZa DGBEB)	-	-	-
Totaal lager vastgesteld	61.777	-	92.268

12. Ingetrokken subsidies

	Realisatie 2018 €	Begroting 2018 €	Realisatie 2017 €
Instellingssubsidie culturele basisinfrastructuur (OCW)	77.222	-	42.052
Programma Internationaal Cultuurbeleid DS1 (OCW)	12.750	-	-900
Programma Internationaal Cultuurbeleid DS2 (BuZa)	-	-	-
Programma ARO Zorg en Onderwijs (OCW)	-	-	-
Programma ARO IVO (OCW)	-	-	-
Programma ARO IVO (BZK)	-	-	-
Ontwerpprogramma Erfgoed en Ruimte (OCW)	-	-	-
Projectsubsidie deelname internationale manifestaties (BuZa DGBEB)	10.000	-	-
Totaal ingetrokken subsidies	99.972	-	41.152

Conform het Handboek worden lager vastgestelde subsidies gedoteerd aan de algemene reserve. De ingetrokken subsidies blijven beschikbaar voor te verlenen subsidies.

13. Subsidie OCW

	Realisatie 2018 €	Begroting 2018 €	Realisatie 2017 €
Instellingssubsidie culturele basisinfrastructuur (OCW)	12.437.489	13.269.133	19.055.283
Programma Internationaal Cultuurbeleid DS1 (OCW)	1.301.218	1.415.750	923.314
Programma ARO Zorg en Onderwijs (OCW)	915.016	1.494.000	249.276
Programma ARO IVO (OCW)	79.828	178.000	60.075
Ontwerpprogramma Erfgoed en Ruimte (OCW)	678.815	678.815	521.185
Projectsubsidie instellingen amendement Vermue (OCW)	-	-	250.000
Projectsubsidie kennisdeling ondernemerschap Creatieve Industrie (OCW)	-	-	67.000
Projectsubsidie symposium Leeromgeving van de toekomst (OCW)	-	-	25.000
	15.412.366	17.035.698	21.151.133

Als subsidiebate van het ministerie OCW is verantwoord het totaal van de activiteitenlasten en de apparaatskosten van de deelregelingen, programma's en projecten van het boekjaar die door middel van de instellingssubsidie of programma/projectsubsidie door OCW worden gefinancierd. Ingetrokken subsidies zijn in mindering gebracht op de baten en blijven hierdoor beschikbaar voor nog te verlenen subsidies. Bovendien worden overige subsidies en bijdragen ten behoeve van de betreffende deelregelingen en programma's/projecten in mindering gebracht op de baten.

14. Overige subsidies / bijdragen

	Realisatie 2018 €	Begroting 2018 €	Realisatie 2017 €
<i>Overige bijdragen uit publieke middelen</i>			
Programma Internationaal Cultuurbeleid DS2 (BuZa)	933.685	976.000	61.634
Programma ARO IVO (BZK)	381.930	285.000	40.714
Projectsubsidie deelname internationale manifestaties (BuZa DGBEB)	125.000	125.000	-
Bijdrage Filmfonds	252.391	250.000	238.474
Bijdrage Mediafonds	-	-	284.750
Bijdrage Podiumkunsten	-	-	21.576
Bijdrage Mondriaan Fonds	-	-	2.073
	1.693.006	1.636.000	649.221

Als subsidiebate van de ministeries BuZa en BZK is verantwoord het totaal van de activiteitenlasten en de apparaatskosten van de programma's en projecten van het boekjaar die door middel van de programma/projectsubsidie door de ministeries worden gefinancierd. Ingetrokken subsidies zijn in mindering gebracht op de baten en blijven hierdoor beschikbaar voor nog te verlenen subsidies. Bovendien worden overige subsidies en bijdragen t.b.v. de betreffende programma's/projecten in mindering gebracht op de baten.

Het Stimuleringsfonds is penvoerder voor de Non-Fictie Transmediaregeling die in samenwerking met het Filmfonds wordt uitgevoerd. Beide fondsen dragen jaarlijks ca. € 250.000 bij aan de regeling. Aan het einde het jaar vindt een financiële verrekening plaats tussen beide fondsen.

Lasten

Apparaatskosten

15. Personeelslasten

	Realisatie 2018 €	Begroting 2018 €	Realisatie 2017 €
Lonen en salarissen	1.283.815	1.522.000	1.074.703
Sociale lasten	226.547	-	178.489
Pensioenpremie	70.325	-	63.769
Uitkering ziekteverzuim	-40.592	-	-26.603
Kosten inhuur	29.824	-	11.427
Overige personeelskosten	159.421	160.900	154.827
	1.729.340	1.682.900	1.456.613
Kosten adviescommissies	356.706	302.000	294.830
Totale personeelslasten	2.086.046	1.984.900	1.751.443
Doorbelast naar programma's en project	-492.219	-476.612	-222.722
Totaal apparaatskosten personeel	1.593.827	1.508.288	1.528.721

De stijging van de personeelslasten ten opzichte van 2017 en begroting heeft betrekking op de toename van het personeelsbestand. In 2018 is een aantal nieuwe medewerkers geworven in lijn met de intensiveringen van de middelen. Daarnaast zijn extra kosten gemaakt voor de inhuur van tijdelijk personeel voor bedrijfsvoering vanwege langdurig ziekteverzuim.

De doorberekening van de personeelslasten naar de programma's en projecten is gebaseerd op een inschatting van de verdeling van de tijdsbesteding van het personeel aan deelregelingen binnen de instellingssubsidie en de programma's en projecten. Door voortschrijdend inzicht is vanaf 2018 een systematiek gekozen die afwijkt van de systematiek in voorgaande jaren. De doorbelasting gebaseerd op de inschatting van de tijdsbesteding biedt een weergave van de verdeling van de kosten die meer in lijn ligt met de werkelijkheid.

Voor 2018 zijn de totale apparaatskosten met betrekking tot de instellingssubsidies € 2.045.220.

De gemiddelde jaarbijdrage van OCW met betrekking tot de instellingssubsidie is in 2018: € 13.634.711. Het apparaatskostenpercentage komt daarmee uit op 15%, en valt nog binnen de norm van 15,26%. Gezien de uitbreiding van het personeelsbestand, ten behoeve van de intensiveringen en een meer strategische planning & control cyclus, is de verwachting dat in 2019 en 2020 wel een overschrijding van de norm zich zal voordoen.

Gedurende 2018 waren bij de stichting gemiddeld 22,2 fte (2017: 19,9 fte) in dienst. 1 fte is een fulltime dienstverband van 36 uur per week.

WNT-verantwoording 2018 Stimuleringsfonds Creatieve Industrie

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie. Het voor het fonds toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2018 € 129.000 (Categorie A).

1. Bezoldiging topfunctionarissen*1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking*

bedragen x € 1	S. Groeneveld
Functiegegevens	Directeur-bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 – 31/12
Deeltijdfactor in fte	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	97.761
Beloningen betaalbaar op termijn	9.368
<i>Subtotaal</i>	107.129
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	129.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	n.v.t.
Totale bezoldiging	107.129
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Gegevens 2017	
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01 – 31/12
Deeltijdfactor 2017 in fte	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	90.783
Beloningen betaalbaar op termijn	9.714
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	125.000
Totale bezoldiging 2017	100.497

1c. Toezichthoudende functionarissen Raad van Toezicht

bedragen x € 1	R. Bleker	E. van Velzen	J. van de Vijver	F. den Boer	N. Holwijn
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
Bezoldiging					
Bezoldiging	-	2.456	3.157	4.217	4.056
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	19.350	12.900	12.900	12.900	12.900
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-	-	-
Totale bezoldiging	-	2.456	3.157	4.217	4.056
Reden overschrijding	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2017					
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/5 – 31/12
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	-	3.388	3.724	3.531	3.479
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-
Totale bezoldiging 2017	-	3.388	3.724	3.531	3.479

De voorzitter van de Raad van Toezicht ziet af van de bezoldiging.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2018 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

16. Materiële lasten

	Realisatie 2018 €	Begroting 2018 €	Realisatie 2017 €
Huisvestingskosten	141.428	131.000	162.071
Corporate communicatie	87.627	90.000	53.029
Kantoorkosten	97.449	88.680	84.057
Afschrijvingskosten	30.237	58.000	29.092
Organisatiekosten	48.839	55.920	34.218
Visitatie fonds	49.766	25.000	-
Accountantskosten	47.537	35.000	34.485
Overige advieskosten	34.609	49.500	48.132
Overige activiteitenlasten	-		38.503
Totaal materiële lasten	537.492	533.100	483.587
Doorbelast naar programma's en projecten	-86.099	-86.647	-119.268
Totaal	451.393	446.453	364.319

Het fonds heeft in 2018 het huurcontract van de kantoorruimte verlengd voor een periode van 5 jaar (2018-2023). Daarbij is een verlaging van de huurprijs gerealiseerd. In de begroting 2018 waren per abuis de servicekosten van de huur niet meegenomen. De overige huisvestingskosten zijn conform begroting.

In 2018 is in het kader van de corporate communicatie een samenwerking aangegaan met de NTR voor het produceren van de televisieserie *Voor de Vorm* (8 afleveringen). Dit televisieprogramma is geproduceerd om een breed publiek inzicht te geven in de vorm, functie en geschiedenis van alles om ons heen wat bedacht en ontworpen is.

In 2018 is de implementatie van het nieuwe subsidiemanagementsysteem (AIMS) gestart. Vanwege dit project zijn extra kosten gemaakt. Dit verklaart de stijging van de kantoorkosten ten opzichte van voorgaande jaar. Voor de voorbereiding van de conversie van de data van het oude systeem naar AIMS zijn kosten gemaakt die niet waren begroot.

Het subsidiemanagementsysteem is pas begin 2019 live gegaan. Hierdoor zal de eerste afschrijvingstermijn voor de investeringen in de software in 2019 zijn.

De stijging van de organisatiekosten heeft betrekking op het wervingstraject van twee nieuwe RvT-leden. Verder is in 2018 een strategische bijeenkomst met de Raad van Toezicht georganiseerd.

Ter voorbereiding van de visitatie in 2018 is stakeholderonderzoek en klantonderzoek uitgevoerd. De zelfevaluatie geschreven door het fonds is uitgebracht in een publicatie.

Voor de jaarrekeningcontrole 2017 zijn extra kosten gemaakt. In 2018 heeft het fonds een nieuwe accountant.

In 2017 zijn kosten gemaakt voor de externe begeleiding van een organisatiebureau bij het organisatie- en formatieplan dat effectief is per 1 januari 2018. De advieskosten in een boekjaar zijn afhankelijk van de adviesvragen die spelen. Overige advieskosten hebben betrekking op aanpassing van het Subsidiereglement, deelregelingen en pensioenadvies.

17. Activiteitenlasten programma's en projecten

	Realisatie 2018 €	Begroting 2018 €	Realisatie 2017 €
Programma Internationaal Cultuurbeleid DS1 (OCW)	1.313.968	1.429.820	900.370
Programma Internationaal Cultuurbeleid DS2 (BuZa)	933.685	976.000	61.634
Programma ARO Zorg en Onderwijs (OCW)	915.016	1.494.000	249.276
Programma ARO IVO (OCW)	79.828	178.000	60.075
Programma ARO IVO (BZK)	381.930	285.000	40.714
Ontwerpprogramma Erfgoed en Ruimte	678.814	678.814	521.185
Projectsubsidie deelname internationale manifestaties (BuZa DGBEB)	135.000	125.000	-
Programma Talentontwikkeling Creatieve Industrie 2015-2016	220.400	220.400	79.450
Programma Talentontwikkeling Creatieve Industrie 2017-2020	215.670	221.351	-
Projectsubsidie instellingen amendement Vermue (OCW)	-	-	250.000
Projectsubsidie kennisdeling ondernemerschap Creatieve Industrie (OCW)	-	-	67.000
Projectsubsidie symposium Leeromgeving van de toekomst (OCW)	-	-	25.000
Dutch Cultural Manifestations Abroad	-	-	43.620
	4.874.311	5.608.386	2.298.324

De activiteitenlasten van de programma's en projecten zijn als volgt onderverdeeld:

	Realisatie 2018 €	Begroting 2018 €	Realisatie 2017 €
Programma Internationaal Cultuurbeleid DS1 (OCW)			
Verleende subsidies	1.027.318	1.124.068	762.017
Flankerende projecten	133.003	130.000	33.337
Doorbelaste apparaatskosten	167.362	175.752	105.016
Financiering overbesteding budget voucherregeling uit instellingsubsidie	-13.715	-	-
Programma Internationaal Cultuurbeleid DS2 (BuZa)			
Verleende subsidies	741.485	742.000	-
Flankerende projecten	99.437	150.000	-
Doorbelaste apparaatskosten	92.763	84.000	61.634
Programma ARO Zorg en Onderwijs (OCW)			
Verleende subsidies	522.255	1.250.000	47.840
Flankerende projecten	300.453	160.000	130.653
Doorbelaste apparaatskosten	92.308	84.000	70.783
Programma ARO IVO (OCW)			
Verleende subsidies	-	-	-
Flankerende projecten	54.423	160.000	44.571
Doorbelaste apparaatskosten	25.405	18.000	15.544

Programma ARO IVO (BZK)			
Verleende subsidies	342.275	250.000	-
Flankerende projecten	-	-	10.369
Doorbelaaste apparaatskosten	39.655	35.000	30.345
Ontwerpprogramma Erfgoed en Ruimte (OCW)			
Verleende subsidies	378.173	378.173	441.906
Flankerende projecten	244.323	213.276	22.645
Doorbelaaste apparaatskosten	87.366	87.366	56.634
Financiering overbesteding uit instellingssubsidie	-31.047		
Projectsubsidie deelname internationale manifestaties (BuZa DGBEB)			
Verleende subsidies	113.550	112.500	-
Flankerende projecten	8.969	-	44.571
Doorbelaaste apparaatskosten	12.500	12.500	15.544
Financiering overbesteding uit projectsubsidie ICB DS1	-19	-	-
Programma Talentontwikkeling Creatieve Industrie 2015-2016			
Verleende subsidies	167.030	167.030	47.450
Flankerende projecten	15.570	15.570	32.000
Doorbelaaste apparaatskosten	37.800	37.800	-
Programma Talentontwikkeling Creatieve Industrie 2017-2020			
Verleende subsidies	150.000	150.000	-
Flankerende projecten	42.510	42.510	-
Doorbelaaste apparaatskosten	23.160	28.841	-
Projectsubsidie instellingen amendement Vermue (OCW)			
Verleende subsidies	-	-	250.000
Projectsubsidie kennisdeling ondernemerschap Creatieve Industrie (OCW)			
Flankerende projecten	-	-	67.000
Projectsubsidie symposium Leeromgeving van de toekomst (OCW)			
Flankerende projecten	-	-	25.000
Dutch Cultural Manifestations Abroad			
Verleende subsidies	-	-	43.620
Totaal activiteitenlasten programma's en projecten	4.874.311	5.608.386	2.298.324

Programma Internationaal Cultuurbeleid DS1 (OCW)

In de tweede helft van 2018 heeft de minister intensiveringen uitgezet voor het programma. Voor 2018 betekent dit een verhoging van het budget met € 396.250 incl. APK. Naast de uitvoering van de deelregeling was het hierdoor in 2018 mogelijk een open oproep Talentontwikkeling in Internationale Context en een open oproep voor de deelname aan de Salone del Mobile 2019 uit te zetten, de voucherregeling vanuit het programma uit te voeren en een internationale expertmeeting te organiseren op de Istanbul Design Biennale 2018: A School of Schools, in het kader van de internationale transitie van het programma ARO. De aanvullende middelen voor de voucherregeling zijn € 100.000 incl. APK. Jaarlijks benodigd budget voor de voucherregeling blijkt echter wel € 100.000 excl. APK. Het budget is daarom vanuit de loon- en prijsbijstelling 2018 van de instellingssubsidie aangevuld.

In 2018 is € 70.000 aan DS1-middelen uit de subsidieregeling naar flankerend budget getild. Een aantal activiteiten die in 2018 binnen het flankerend beleid zijn uitgevoerd: deelname aan de Gamescom in Keulen, SXSW in Austin, de Salone del Mobile in Milaan en de European Game Showcase tijdens de Game Developers Conference in Los Angeles, ondersteuning van de International Fashion Showcase in Londen en de Prague Quadrennial.

Programma Internationaal Cultuurbeleid DS2 (BuZa)

In 2018 zijn twee open oproepen uitgezet. In het kader van de open oproepen organiseerde het fonds in totaal vier meet-ups (één per land). De overige activiteiten binnen het flankerend beleid van dit programma zijn: publieke bijeenkomsten en expertmeetings georganiseerd op locatie in de vier focuslanden (Turkije, Rusland, Egypte, Marokko), in samenwerking met Hivos de inhoudelijke programmering van de conferentie African Crossroads Summit verzorgen en het uitwerken van het *impact framework* van het programma.

Programma ARO Zorg en Onderwijs (OCW)

Het fonds schreef in 2018 twee open oproepen uit, waarbij in totaal 8 projecten zijn geselecteerd. Daarnaast gaf het Stimuleringsfonds in 2017 en 2018 vier ontwerpteams opdracht voor aanvullend onderzoek. In aanvulling daarop organiseerde het fonds in 2018 onder meer het symposium Leeromgeving van de toekomst 2018.

Ten aanzien van Zorg werd de Open Oproep Designing a Community of Care uitgezet. Het fonds organiseerde ter lancering van de open oproep een manifestatie op 17 mei 2018. Een gezamenlijke start van de projecten maakte onderdeel uit van de Embassy of Health op de Dutch Design Week in Eindhoven.

Om de impact van de trajecten binnen het programma te versterken, is aan het impacttraject met het bureau Avance in 2018 een vervolg gegeven.

Programma ARO IVO (OCW) / Programma ARO IVO (BZK)

In 2018 voerde het Stimuleringsfonds de volgende activiteiten uit: Open Oproep Stadslabs, proeftuinen voor vernieuwing; Open Oproep Anders werken aan stad, dorp en land; kennisdeling (met o.a. het Stadslab Manifest); Sociale Top 2018.

Ontwerpprogramma Erfgoed en Ruimte

Op maandag 3 december 2018 zijn de voorlopige resultaten van het Ontwerpprogramma Erfgoed en Ruimte (2017-2018) tijdens de conferentie 'Nederland veranderd/t' aan een groot publiek gepresenteerd. Dat deed het fonds onder de noemer KEER (het acroniem van Klimaatadaptatie, Energietransitie, Erfgoed en Ruimte; de vier hoofdthema's van het ontwerpprogramma). In 2019 zal de roadshow in het kader van KEER een vervolg krijgen binnen de flankerende activiteiten van de Deelregeling Architectuur.

De werkelijke kosten voor de afrondende producten (film, tentoonstelling en publicatie) zijn hoger dan begroot. De overbesteding is ten laste van het flankerend budget van de Deelregeling Architectuur gebracht.

Vanwege de langere doorlooptijd van een aantal van de ondersteunde projecten binnen het ontwerpprogramma is het verzoek tot verlenging van de subsidietermijn aan het ministerie gedaan. De eindverantwoording en verzoek tot vaststelling van dit programma zullen daarom in de jaarverantwoording 2019 opgenomen worden.

Projectsubsidie deelname internationale manifestaties (BuZa DGBEB)

Het beschikbare budget voor deze projectsubsidie bedraagt € 112.500 voor 2017 en 2018. In 2017 zijn er geen activiteiten uitgevoerd voor dit programma. In 2018 zijn de open oproepen voor deelname aan de Salone del Mobile 2018 en deelname aan SXSW uitgezet. Daarnaast zijn de middelen vanuit BuZa DGBEB besteed aan de flankerende activiteiten in het kader van de Salone del Mobile 2018.

Programma Talentontwikkeling Creatieve Industrie 2015-2016 / Programma Talentontwikkeling Creatieve Industrie 2017-2020

In december 2014 verleende OCW aan het fonds een projectsubsidie (€ 378.000) ten behoeve van Talentontwikkeling Creatieve Industrie 2015-2016. Deze subsidie is in 2018 verlengd met een tweede termijn tot 31 december 2018. Daarbij heeft het fonds aanvullende middelen gekregen voor de periode 2017-2020. Met deze middelen is in 2017 voor het eerst een open oproep uitgezet onder de noemer Fresh Perspectives.

Naast Fresh Perspectives is er een opdracht gegeven voor het project Sandberg@Mediapark, een masterclass gericht op het ontwikkelen van innovatieve vormen van storytelling. Gezien de continuering van het programma in de beleidsperiode 2017-2020 zijn de kosten van de opdracht aan Beeld en Geluid gefinancierd vanuit beide programma's.

18. Verleende subsidies

	Realisatie 2018 €	Begroting 2018 €	Realisatie 2017 €
Instellingssubsidie culturele basisinfrastructuur (OCW)			
Verleende subsidies			
Architectuur	1.208.940	1.333.818	1.204.806
Vormgeving	1.337.754	1.338.318	1.129.465
Digitale cultuur	956.671	1.020.018	890.844
Meerjarige programma's	2.856.761	2.949.306	10.630.000
Activiteitenprogramma's	1.497.521	1.497.550	1.286.487
Festivals	1.087.274	1.200.000	1.084.243
Talentontwikkeling	917.500	925.000	626.000
Non-Fictie Transmediaregeling	504.784	500.000	677.030
Vouchers	13.715	-	92.797
Doorbelaste vouchers (aan Architectuur, Vormgeving en Digitale cultuur)	-	-	-92.797
Nieuwe uitzonderlijke presentatievormen	-	127.110	-
Discretionair budget		15.203	
	10.380.920	10.906.323	17.528.875

In de tweede helft van 2018 zijn extra middelen toegevoegd aan de budgetten 2018 voor te verlenen subsidies, bestaande uit: intensivering in het kader van talentontwikkeling en vernieuwing (€ 506.000 incl. APK), loon- en prijsbijstelling 2017 en 2018-2020 en de onderbesteding van 2017. Aangezien de middelen in de tweede helft van het jaar zijn toegevoegd, zijn niet alle deelregelingen erin geslaagd het budget volledig te besteden. Bij de Deelregeling Architectuur is sprake van een lichte afname in het aantal ingediende aanvragen ten opzichte van 2017, waardoor er een relatief hogere onderbesteding is.

De onderbesteding van de budgetten wordt doorgeschoven naar 2019.

De loon- en prijsbijstelling 2017 en 2018 zijn door middel van een eenmalige verhoging doorberekend op de verleende subsidies van de meerjarige programma's 2017-2020.

Transmedia wordt uitgevoerd i.s.m. het Filmfonds. Binnen de instellingssubsidie wordt Transmedia bekostigd uit de middelen Digitale cultuur. Met ingang van 2017 zijn de regelingen Gamefonds en TAX-videoclipfonds gestopt. De lasten 2017 zijn verantwoord onder de Deelregeling Digitale cultuur.

De intensiveringen in het kader van de projectsubsidie Internationaal Cultuurbeleid (DS1) betreffen ook de voucherregeling. In 2017 werd deze regeling gefinancierd uit de middelen van de drie basisregelingen. Door de intensivering kon de bijdrage vanuit de basisregelingen aan de voucherregeling in 2018 volledig terugvloeien naar de basisregelingen. Jaarlijks benodigd budget voor de voucherregeling blijkt echter wel € 100.000 excl. APK. Het budget is daarom vanuit de loon- en prijsbijstelling 2018 aangevuld.

In 2018 hebben de voorbereidingen plaatsgevonden voor een nieuwe regeling voor nieuwe uitzonderlijke presentatievormen. In 2019 worden twee open oproepen uitgezet.

19. Overige activiteitenlasten

	Realisatie 2018 €	Begroting 2018 €	Realisatie 2017 €
Instellingssubsidie culturele basisinfrastructuur (OCW)			
Opdrachten en projecten			
Architectuur	46.715	35.000	-19.870
Vormgeving	28.865	120.000	2.388
Digitale cultuur	8.514	20.000	46.069
Meerjarige programma's	411	25.000	1.163
Activiteitenprogramma's	10.000	130.000	1.999
Festivals	632	10.000	-
Talentontwikkeling	187.023	225.000	161.676
Non-Fictie Transmediaregeling	-	-	275
Discretionair budget	-	-	4.943
The Art of Impact			2.073
Overige activiteitenlasten	<u>58.801</u>	<u>79.000</u>	<u>-</u>
Totaal opdrachten en projecten	<u>340.961</u>	<u>644.000</u>	<u>200.716</u>

Naast de subsidieverleningen organiseert het fonds activiteiten die een agenderende insteek hebben en het gehele veld van de creatieve industrie overkoepelen. De activiteiten zijn een vervolg van tendensen die het fonds in het werkveld constateert en zijn besproken met vertegenwoordigers uit het veld. Het fonds organiseert activiteiten die bijdragen aan de doelstellingen van de regelingen, zoals activiteiten rondom de lancering van een open oproep, expertmeetings, spreekuren en meet-ups.

2017 was een opstartjaar voor de flankerende activiteiten rondom de subsidieregelingen en in 2017 waren de activiteitenlasten daarom relatief laag. Voor 2018 heeft het fonds een deel van de budgetten per regeling gebundeld om activiteiten te kunnen ontwikkelen die het belang van de specifieke regeling en/of discipline ontstijgen en tegelijkertijd efficiënter werken, met minder werkdruk voor de stafmedewerkers. Daaruit zijn twee thema's gedistilleerd die aansluiten bij urgente vragen uit het veld, mede ingegeven door ontvangen subsidieaanvragen vanuit verschillende regelingen: het stimuleren van interdisciplinaire samenwerkingen en het bijdragen aan een inclusieve samenleving. Hiervoor zijn vier projecten opgezet: Interieur & Interdisciplinariteit (interdisciplinair), Mode & Duurzaamheid (verbinden en verduurzamen), New Narratives (inclusiviteit), Werkplaatsen (experimenteren, maken, leren en samenwerken).

Het project Mode & Duurzaamheid is in 2018 gestart met het uitzetten van een opdracht aan drie modeplatforms. In 2019 zal het project vervolg krijgen in een aantal (publieks)activiteiten namens de platforms. Het budget van € 100.000 dat is ondergebracht bij Deelregeling Vormgeving is daarom niet volledig besteed.

Aan het project Interieur & Interdisciplinariteit is een open oproep verbonden, waaruit subsidies zijn verstrekt. Het flankerend programma bestond uit een expertmeeting. Verder zijn flankerende activiteiten georganiseerd rondom de Open Oproep Architectuur Biënnale Venetië 2018 en is een incidentele bijdrage geleverd aan de conferentie 'The Next Power of Dutch Architecture: A Change of Perspective'. De overschrijding van het flankerend budget van architectuur is te verklaren doordat is besloten daaruit de overschrijding van het budget van het programma Erfgoed en Ruimte te financieren.

Met betrekking tot het project Werkplaatsen is het fonds samen met het NWO in 2018 gestart met een verkenning van de mogelijkheid om, in aansluiting op het wetenschappelijk onderzoek dat via NWO wordt gefinancierd, ontwerpend onderzoek op het terrein van big data en gezondheid te stimuleren. In 2018 heeft een eerste bijeenkomst plaatsgevonden tijdens de Dutch Design Week in het kader van de open oproep die het fonds in 2019 van plan is uit te zetten. Het resterende budget van € 22.500 voor dit project, dat is ondergebracht bij Talentontwikkeling, zal naar verwachting in 2019 besteed worden.

Voor het project New Narratives is in 2018 een eerste opdracht verstrekt van € 10.000 voor de startfase en uitwerking van een traject op het vlak in inclusiviteit, andere narratieven en doelgroepen. De startfase heeft geresulteerd in een uitgewerkt projectplan, begroting en communicatieplan voor de tweede fase. Deze tweede fase zal in 2019 tot uitvoering komen; hieraan zal het budget dat gereserveerd is bij de Deelregeling Activiteitenprogramma's worden besteed.

Met betrekking tot de eenjarige programma's: de flankerende activiteiten die het fonds beoogt hebben betrekking op beleidsvoorbereidende activiteiten in het kader van het versterken van de infrastructuur van de creatieve industrie. Voor 2019 is een programma opgesteld waarin het flankerend beleid daadwerkelijk tot uitvoering komt.

De overige activiteitenlasten van € 58.801 betreffen kosten voor bijeenkomsten en activiteiten die fondsbreed zijn. Daaronder zijn te verstaan het jaarlijks terugkerend evenement 'Bring it on! Open Dag Stimuleringsfonds Creatieve Industrie', de 'Get a Grant Events' in samenwerking met het Mondriaan Fonds, de bijdrage aan de residency Van Doesburghuis (i.s.m. Fonds Podiumkunsten, Filmfonds, Letterenfonds en Mondriaan Fonds), overige activiteiten in het kader van de samenwerking met andere fondsen, sectororganisaties, bijdrage aan de publicatie en verspreiding van de nieuwe Code Cultural Governance 2019 en kosten in het kader van de monitoring van projecten. In 2017 zijn deze activiteitenlasten verantwoord onder de apparaatskosten. Door voortschrijdend inzicht zijn deze lasten in 2018 verantwoord onder de activiteitenlasten conform het Handboek verantwoording subsidies cultuurfondsen.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de directeur bestuurder van de Stichting Stimuleringsfonds Creatieve Industrie

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Afgegeven ten behoeve van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Aan: de raad van toezicht en het bestuur van Stichting Stimuleringsfonds Creatieve Industrie

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de in dit rapport op pagina 59 tot en met pagina 86 opgenomen jaarrekening 2018 van Stichting Stimuleringsfonds Creatieve Industrie te Rotterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Stimuleringsfonds Creatieve Industrie op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met het Handboek verantwoording subsidies Cultuurfondsen subsidieperiode 2017-2020;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en het Handboek verantwoording subsidies Cultuurfondsen subsidieperiode 2017-2020 en de Wet Normering Topinkomens (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. de staat van baten en lasten over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen en het Accountantsprotocol subsidies cultuurfondsen 2017-2020. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Stimuleringsfonds Creatieve Industrie zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW en het Handboek verantwoording subsidies Cultuurfondsen subsidieperiode 2017-2020 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en het Handboek verantwoording subsidies Cultuurfondsen subsidieperiode 2017-2020.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW, het Handboek verantwoording subsidies Cultuurfondsen subsidieperiode 2017-2020 en de Wet Normering Topinkomens (WNT).

Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en het Handboek verantwoording subsidies Cultuurfondsen subsidieperiode 2017-2020.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de instelling in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de instelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening. De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de instelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Accountantsprotocol subsidies cultuurfondsen 2017-2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en laten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Noordwijk, 5 maart 2019

Van Duyn van der Geer BV

w.g.
P. Bedijn AA

III. Kwantitatief activiteitenoverzicht

A. Aantal ontvangen aanvragen en honoreringen in aantallen en bedragen

Instellingssubsidie culturele basisinfrastructuur

	Realisatie 2018				Realisatie 2017	
	Aantal subsidies aangevraagd	Bedrag gevraagd €	Aantal subsidies verleend	Bedrag verleend €	Aantal verleend	Bedrag verleend €
Architectuur						
Deelregeling	167	3.325.282	72	1.121.590		
Open Oproep Architectuur Biënnale Venetië 2018 #3	5	12.350	3	7.350		
Open Oproep Interieur en Interdisciplinariteit	23	412.628	4	80.000		
Vouchers	-	-	-	-		
	195	3.750.260	79	1.208.940	89	1.204.806
Vormgeving						
Deelregeling	289	4.398.965	102	1.267.879		
Open Oproep Professionalisering Ontwerppraktijk	18	132.295	7	49.875		
Open Oproep Residency Arita	24	229.000	2	20.000		
	331	4.760.260	111	1.337.754	96	1.129.465
Digitale cultuur	237	3.900.107	66	956.671	87	890.844
Meerjarige programma's						
Deelregeling	17	4.956.580	10	2.483.000		
Eenmalige aanvulling meerjarige instellingen i.v.m. L/P bijstelling	15	373.761	15	373.761		
	32	5.330.341	25	2.856.761	16	10.630.000

	Aantal subsidies aangevraagd	Realisatie 2018		Realisatie 2017	
		Bedrag gevraagd €	Aantal subsidies verleend	Bedrag verleend €	Aantal verleend Bedrag verleend €
Activiteitenprogramma's	49	2.629.043	29	1.497.521	34 1.286.487
Festivals					
Deelregeling	49	1.234.466	26	687.274	
Dutch Design Foundation	1	400.000	1	400.000	
	50	1.634.466	27	1.087.274	26 1.084.243
Talentontwikkeling					
Deelregeling	265	1.461.000	81	725.000	
Open Oproep Ruimte voor Talent	37	925.000	8	192.500	
	302	2.386.000	89	917.500	74 626.000
Non-Fictie Transmediaregeling	64	2.584.116	11	504.784	16 677.030
Vouchers	-	-	-	13.715	- -
Totaal instellingssubsidie	1.260	26.974.593	437	10.380.920	438 17.528.875

Programma's en projectsubsidies

	Aantal subsidies aangevraagd	Realisatie 2018		Realisatie 2017	
		Bedrag gevraagd €	Aantal subsidies verleend	Bedrag verleend €	Aantal verleend Bedrag verleend €
Programma Internationaal Cultuurbeleid DS1 (OCW)					
Deelregeling	84	2.343.500	38	769.404	
Open Oproep Salone del Mobile 2019	29	239.315	11	70.769	
Open Oproep Talentontwikkeling in Internationale Context 2018	16	303.547	4	87.500	
Voucherregeling	105	139.476	75	99.645	
Dekking voucherregeling vanuit instellingssubsidie				-13.715	
	234	3.025.838	128	1.013.603	40 762.017
Programma Internationaal Cultuurbeleid DS2 (BuZa)					
Open Oproep Turkije, Rusland, Egypte, Marokko #1	56	986.148	16	231.570	
Open Oproep Turkije, Rusland, Egypte, Marokko #2	15	783.135	10	509.915	
	71	1.769.283	26	741.485	- -
Actieagenda Zorg en Onderwijs (OCW)					
Flexibiliteit van de leeromgeving	13	254.121	4	79.950	
De interdisciplinaire leeromgeving	17	129.500	8	62.400	
Flexibiliteit van de leeromgeving (vervolgaanvraag)	5	149.960	5	149.960	
De interdisciplinaire leeromgeving (vervolgaanvraag)	3	120.000	3	120.000	
Designing a Community of Care	55	538.800	11	109.945	
	93	1.192.381	31	522.255	8 47.840
Programma ARO IVO (BZK)	67	1.610.559	14	342.275	- -
Ontwerpprogramma Erfgoed en Ruimte					
Nieuwe energie voor het landschap II	5	198.443	5	198.443	
Stedenbouw voor extremen	5	279.730	4	159.730	
Designing a Community of Care	2	20.000	2	20.000	
	12	498.173	11	378.173	23 441.906

	Realisatie 2018				Realisatie 2017	
	Aantal subsidies aangevraagd	Bedrag gevraagd	Aantal subsidies verleend	Bedrag verleend	Aantal verleend	Bedrag verleend
Projectsubsidie deelname internationale manifestaties (BuZa DGBEB)						
Open Oproep SXSW 2018	4	65.450	2	35.000	-	-
Open Oproep Salone del Mobile 2018	47	293.057	11	78.550	-	-
	51	358.507	13	113.550	-	-
Programma Talentontwikkeling Creatieve Industrie 2015-2016						
Open Oproep Fresh Perspectives #1 – fase 2	5	146.435	4	117.030		
Open Oproep Fresh Perspectives #2 – fase 1	29	878.129	5	50.000		
	34	1.024.564	9	167.030	5	47.450
Programma Talentontwikkeling Creatieve Industrie 2017-2020						
Open Oproep Fresh Perspectives #2 – fase 2	5	150.000	5	150.000		
Projectsubsidie instellingen (Vermue)	-	-	-	-	3	250.000
Dutch Cultural Manifestations Abroad	-	-	-	-	2	43.620
Totaal projectsubsidies	567	9.629.305	237	3.428.371	81	1.592.833
Totaal instellingssubsidie en projectsubsidies	1.827	36.603.898	674	13.809.291	519	19.121.708

B. Vastgestelde en nog vast te stellen subsidies

	Aantal	Vastgesteld bedrag
Subsidies vastgesteld in 2018	512	€ 9.887.459
	Aantal	Verleend bedrag
Subsidies nog vast te stellen per 31-12-2018	774	€ 28.574.762

C. Bezwaren

Deelregeling	Totaal bezwaren	Aantal niet ontvankelijk	Aantal ontvankelijk maar ongegrond	Aantal gegronde ¹	Aantal deels gegronde	Aantal ingetrokken ²	Aantal beroep-schriften	Aantal klachten
Architectuur	1	-	-	-	1	-	-	-
Vormgeving	5	-	2	2	1	-	-	-
Digitale cultuur	-	-	-	-	-	-	-	-
Meerjarige programma's	2	-	1	1	-	-	-	-
Activiteitenprogramma's	4	-	2	1	1	-	-	-
Festivals	-	-	-	-	-	-	-	-
Internationalisering	2	-	-	-	1	1	-	-
Talentontwikkeling	-	-	-	-	-	-	-	-
Non-Fictie Transmediaregeling	2	-	1	-	1	-	-	-
Internationalisering DS2	1	-	-	-	1	-	-	-
Totaal	17	-	6	4	6	1	0	0

¹ Alle gegrond verklaarde bezwaarschriften hebben geleid tot een nieuw advies op basis waarvan het bestuur een nieuw besluit heeft genomen.

² Alle vermelde ingetrokken bezwaren hebben na overleg met de bezwaarden geleid tot een herziene aanvraag.

In 2018 heeft het Stimuleringsfonds 17 bezwaarschriften ontvangen, waarvan vier betrekking hebben op in 2017 ingediende subsidieaanvragen. In totaal zijn 4 van de 17 bezwaren gegrond verklaard.

D. Georganiseerde activiteiten/bereik

De activiteiten en de deelnemersaantallen worden geregistreerd door de coördinatoren van de deelregelingen en programmaleiders. De deelnemersaantallen zijn bepaald op basis van de deelnemerslijsten. Indien geen deelnemerslijsten beschikbaar zijn, dan zijn de aantallen bepaald op basis van telling ter plaatse en/of op basis van een reële inschatting door de coördinatoren en programmaleiders. Indien de bezoekersaantallen onbekend zijn, dan is de activiteit niet meegenomen in onderstaand overzicht.

Activiteiten georganiseerd door het Stimuleringsfonds		#	Deelnemers
Symposium Leeromgeving van de toekomst		1	100
Eindpresentatie Flexibiliteit van de leeromgeving	1	70	
Eindpresentatie Open Oproep De interdisciplinaire leeromgeving		4	65
Eindpresentatie Online/offline leeromgeving		1	8
Eindpresentatie Open Oproep Flexibiliteit van de leeromgeving		4	54
Manifestatie Designing a Community of Care		1	200
Manifestatie Designing a Community of Care (sessie De nieuwe wijkgedachte)	1	50	
Zorgconferentie Een nieuwe generatie ouderenzorg		1	800
Bring it on!		1	230
Bring it on! Besloten bijeenkomst Stadslabs		1	61
Bring it on! Besloten werkbijeenkomst Designing a Community of Care		1	27
Bring it on! Besloten Expertmeeting Open Oproep Interieur en Interdisciplinariteit		1	7
Nieuwjaarsreceptie	1	260	
Totaal		19	1.932

Expertmeetings georganiseerd door het Stimuleringsfonds	#	Deelnemers
Werkbijeenkomst Open Oproep De interdisciplinaire leeromgeving	1	35
Expertmeeting Op zoek naar de nieuwe Wijkgedachte #1 (RCE)	1	10
Expertmeeting Op zoek naar de nieuwe Wijkgedachte#2 (RCE)	1	9
Expertmeeting Culturele diversiteit in de zorg	1	12
Netwerkbijeenkomst Designing a Community of Care	1	160
Teambijeenkomst Designing a Community of Care	1	40
Expertmeeting Actief in het ziekenhuis	1	40
Expertmeeting Big Data & Health	1	40
Symposium Open Oproep Leeromgeving van de toekomst	1	60

Expertmeeting Toekomst van Transmedia		1	8
Expertmeeting Blockchain		1	12
Expertmeeting Participatie in internationale manifestaties (Digitale Cultuur)		1	11
Netwerk- en informatiebijeenkomst Festivals		1	47
Bijeenkomst EU-financiering Festivals		1	12
Netwerkbijeenkomst Talentontwikkeling		5	78
Netwerkbijeenkomst Talentontwikkeling Big Data & Health	1	28	
Meet-up Rusland		1	37
Meet-up Turkije		1	28
Meet-up Egypte		1	23
Meet-up Marokko		1	48
Netwerkbijeenkomst Sandberg@Mediapark		1	12
Expertmeeting tijdens IABR, workshop Zwerfruimte door RE-ST		1	12
Netwerkbijeenkomst tijdens KIKK Festival		1	51
Teambijeenkomst Internationalisering		1	25
Kennisdeling Residency Arita		1	9
Vorbereiding en kennismaking selectie Open Oproep Salone de Mobile		1	7
Rondetafelgesprek Mode en Duurzaamheid		1	12
Kennismakingsgesprek sieradenveld en adviseurs		1	8
Expertmeeting Pilotprojecten toekomstbestendige wederopbouw wijken		<u>1</u>	<u>8</u>
Totaal		33	882

Vergaderingen selectiecommissies open oproepen	#	Deelnemers
Vergadering fase 1-2 Open Oproep De interdisciplinaire leeromgeving	2	10
Vergadering fase 1-2 Open Oproep Flexibiliteit van de leeromgeving	2	9
Vergadering Open Oproep Designing a Community of Care	1	2
Vergadering Open Oproep Stadslabs – Proeftuinen voor vernieuwing	1	3
Vergadering Open Oproep Nieuwe energie voor het landschap II	1	3
Vergadering Open Oproep Stedenbouw voor extremen II	1	3
Vergadering Open Oproep Arita Residency	1	3
Vergadering Open Oproep Deelname SXSW	1	3

Vergadering Talentontwikkeling in Internationale Context	1	3
Vergadering Ruimte voor Talent	1	3
Vergadering Architectuur Biënnale Venetië #2 en #3	1	3
Vergadering Professionalisering Ontwerppraktijk	1	3
Vergadering Open Oproep Turkije, Rusland, Egypte, Marokko	1	6
Vergadering Open Oproep Salone del Mobile	1	2
Vergadering Open Oproep Interieur en Interdisciplinariteit	1	3
Vergadering Open Oproep Fresh Perspectives #2	<u>1</u>	<u>4</u>
Totaal	18	63

Presentaties van het Stimuleringsfonds op externe bijeenkomsten	#	Deelnemers
IABR (teambijeenkomst debat Klimaat & Energie)	1	80
IABR (teambijeenkomst Klimaat)	1	40
IABR (teambijeenkomst Energie)	1	40
Expositie/presentatie/debat bij Toekomstfestival OCW	1	100
Expertmeeting tijdens Istanbul Design Biennial: A School of Schools	1	30
Workshop tijdens Maker Faire	1	6
Workshop tijdens FSR Conferentie	1	45
Presentatie tijdens Rotterdam wordt ouder	1	250
Manifestatie Grensverleggers wonen, werken, leven met zorg en energie (sessie Zorg)	1	80
Manifestatie Grensverleggers wonen, werken, leven met zorg en energie (sessie Energie)	1	60
Manifestatie Grensverleggers wonen, werken, leven met zorg en energie (lancering		
Open Oproep Anders Werken)	1	180
Manifestatie Sociale Top	1	700
Dutch Design Week (expositie Chronische gezondheid)	1	12.000
Dutch Design Week (debat Toekomst van de stad)	1	100
Dutch Design Week (installatie Platform Talent)	1	40.000
Symposium Dag van de Stad (stand Stadslabs)	1	1.800
Symposium Dag van de Stad (sessie Klimaat)	1	25
Symposium Dag van de Stad (workshops en lancering Open Oproep Anders Werken)	1	150
Stadmakerscongres (workshops en lancering Open Oproep Anders Werken)	1	100

Dag van de lokale democratie (workshops en lancering Open Oproep Anders Werken)	1	15
Thursday Night Live bij Het Nieuwe Instituut	2	169
Conferentie The Next Power of Dutch Architecture	1	101
Conferentie Nederland veranderd/t (tentoonstelling, film en publicatie)	1	1500
Conferentie Nederland veranderd/t (sessie Zorg)	1	80
Conferentie Nederland veranderd/t (sessie Klimaat 1-3)	1	90
Conferentie Nederland veranderd/t (sessie Energie 1-3)	1	90
Conferentie Nederland veranderd/t (excursie)	<u>2</u>	<u>60</u>
Totaal	29	57.891

Spreekuren/voorlichtingsbijeenkomsten door het Stimuleringsfonds	#	Deelnemers
Rondleiding Russische delegatie op Dutch Design Week	1	5
Voorlichting op Business Pitches Design Platform	1	15
Voorlichting Architectuur op Academie van Bouwkunst Arnhem	1	12
Rondleiding delegatie OCW en CRa op de Architectuur Biënnale Venetië	1	25
Symposium African Crossroads Marrakech	1	107
Spreekuur Internationaal bij HNI	1	16
Get a Grant Event	3	270
Voorlichting op Willem de Kooning Academy	<u>1</u>	<u>14</u>
Totaal	10	464

E. Kwantitatieve gegevens projectsubsidies Internationaal Cultuurbeleid

Programma Internationaal Cultuurbeleid DSI (OCW)

Aanvrager	Naam project	Type activiteit	(sub)discipline	Land*	Aangevraagd bedrag	Verleend bedrag
Pratt Institute	Design by Time	tentoonstelling	vormgeving	Verenigde Staten	€ 15.088	€ 15.088
Design Museum Gent	Hide & Seek: Maarten Baas	tentoonstelling	tentoonstelling	België	€ 30.000	€ 30.000
Istanbul Foundation for Culture and Arts (Istanbul Kültür Sanat Vakfı)	4th Istanbul Design Biennial: A School of Schools	tentoonstelling	vormgeving	Turkije	€ 78.300	€ 78.300
Favela Painting	Vila Cruzeiro	(ontwerpend) onderzoek	interdisciplinair	Brazilië	€ 37.500	€ 37.500
Richard Vijgen	Connected by Air, a Data Fresco	audiovisuele productie	digitale cultuur	Italië	€ 24.394	€ 24.394
KIKK asbl		festival	digitale cultuur	België	€ 18.991	€ 18.991
UBIMAF	UBIMAF	festival	interdisciplinair	Mongolië	€ 15.000	€ 15.000
A. Meier	Microclimate Heat Shelter	presentatie	interdisciplinair	Griekenland	€ 20.807	€ 20.807
MAISON the FAUX	FAUXLYWOOD	tentoonstelling	vormgeving	Verenigde Staten	€ 24.660	€ 24.660
ZUS	Public Structures – Rotterdam, New York, Medellín - exhibition by ZUS	tentoonstelling	interdisciplinair	Colombia	€ 25.780	€ 25.780
Design Society Shenzhen	Thinking Through Craft	tentoonstelling	vormgeving	China	€ 15.020	€ 15.020
platform-L	Karel Martens solo exhibition	tentoonstelling	vormgeving	Zuid-Korea	€ 37.308	€ 21.923
CURRENT OBSESSION	New York City Jewelry Week	publicatie	vormgeving	Verenigde Staten	€ 18.400	€ 18.400
Morgane de Klerk	Triple Parade Biennale for Contemporary Jewellery, Dutch selection	evenement	vormgeving	China	€ 5.850	€ 5.850

Aanvrager	Naam project	Type activiteit	(sub)discipline	Land*	Aangevraagd bedrag	Verleend bedrag
iGong Alternative Visual Culture Factory	Seoul International New Media Festival 2018 (NeMaf 2018)	festival	digitale cultuur	Zuid-Korea	€ 7.330	€ 7.330
Ars Electronica Linz GmbH & Co KG	Deep Fake Impakt Collaborative Panel @ Ars Electronica Festival 2018	symposium	interdisciplinair	Oostenrijk	€ 7.450	€ 7.450
Arvid&Marie	Bestiary of Autonomous Machines	(ontwerpend) onderzoek	vormgeving	Turkije	€ 7.500	€ 7.500
artplusplus	Beyond Quilting	(ontwerpend) onderzoek	vormgeving	India	€ 29.420	€ 19.420
Thought Collider	3 Days of Fat	(ontwerpend) onderzoek	interdisciplinair	Verenigd Koninkrijk	€ 3.000	€ 3.000
Stichting Disarming Design	Disarming Design Academy	(ontwerpend) onderzoek	vormgeving	Palestina	€ 16.350	€ 16.350
Jongsma Oneill	Car Seat // Sundance New Frontier Artist-in-Residence Program	audiovisuele productie	digitale cultuur	Verenigde Staten	€ 24.900	€ 24.900
Cleo de Brabander	The Circular Beach	startsubsidie	interdisciplinair	Brazilië	€ 7.500	€ 7.500
monojapanamsterdam	MONO JAPAN Artist in Residence program	startsubsidie	vormgeving	Japan	€ 7.500	€ 7.500
STEALTH.unlimited	Collectively Breaking Ground	productontwikkeling	architectuur	Centraal-Zuidoost-Europa	€ 18.300	€ 18.300
Kulturprojekte Berlin GmbH / transmediale	transmediale 2019	festival	interdisciplinair	Duitsland	€ 8.000	€ 8.000
Studio Lapp	Dutch Courage XL GDC Edition 2019	evenement	digitale cultuur	Verenigde Staten	€ 10.750	€ 10.750
Stichting What Design Can Do	What Design Can Do Mexico City 2019	evenement	vormgeving	Mexico	€ 48.300	€ 20.000

Aanvrager	Naam project	Type activiteit	(sub)discipline	Land*	Aangevraagd bedrag	Verleend bedrag
TF Martelli	Body Building	evenement	architectuur	Brazilië	€ 40.997	€ 7.500
APN	Cartoon Movie, Spotlight on The Netherlands	evenement	vormgeving	Frankrijk	€ 35.000	€ 35.000
Imaginarium	Human Augmentation Lab	(ontwerpend) onderzoek	interdisciplinair	Slowakije	€ 12.535	€ 12.535
Cut-Up	Permanent and Public Digital Art at the Dortmund-U	(ontwerpend) onderzoek	digitale cultuur	Duitsland	€ 27.950	€ 27.950
Luciano Pinna	Parzival.ai	(ontwerpend) onderzoek	interdisciplinair	Duitsland	€ 24.000	€ 24.000
Organisation in Design B.V.	Ventura New York	presentatie	vormgeving	Verenigde Staten	€ 54.540	€ 54.540
Gert Jan Pos	Peter Pontiac in Madrid	startsubsidie	vormgeving	Spanje	€ 7.500	€ 7.500
Marthe Prins	Moving Membranes: An Eventful Periodical	startsubsidie	interdisciplinair	Polen	€ 7.456	€ 7.456
REDScape Landscape & Urbanism BV	The Seminar Flumina Hiberniae 2040	symposium	architectuur	Ierland	€ 7.250	€ 7.250
Stichting Museum voor Industrie en Samenleving	Nature	tentoonstelling	vormgeving	Verenigde Staten	€ 50.000	€ 50.000
Museum of Arts and Design	Non-Stick Nostalgia	tentoonstelling	vormgeving	Verenigde Staten	€ 25.960	€ 25.960
Stichting Cor Unum	Future History	presentatie	vormgeving	Italië	€ 10.000	€ 10.000
Adrianus Kundert United Enterprises	ODDNESS	presentatie	vormgeving	Italië	€ 6.300	€ 6.300
thijs verhaar	Salone del Mobile	presentatie	vormgeving	Italië	€ 10.000	€ 10.000
Studio Sanne Visser	The New Age of Trichology	presentatie	vormgeving	Italië	€ 5.000	€ 5.000

Aanvrager	Naam project	Type activiteit	(sub)discipline	Land*	Aangevraagd bedrag	Verleend bedrag
Atelier Mark Sturkenboom	What a time to be alive	presentatie	vormgeving	Italië	€ 5.000	€ 5.000
Audrey Large	MORPH	presentatie	vormgeving	Italië	€ 10.000	€ 10.000
Studio Minale-Maeda	Copper Alchemy	presentatie	vormgeving	Italië	€ 5.000	€ 5.000
David Derksen Design	International Lighting Design	presentatie	vormgeving	Italië	€ 4.870	€ 4.870
Studio Joris de Groot	Studio Joris de Groot – Salone del Mobile 2019	presentatie	vormgeving	Italië	€ 5.000	€ 5.000
OS & OOS	Body of Work	presentatie	vormgeving	Italië	€ 4.599	€ 4.599
Siba Sahabi	Nuffar	presentatie	vormgeving	Italië	€ 5.000	€ 5.000
Afaina de Jong	(An)Other Vernacular	(ontwerpend) onderzoek	architectuur	Zweden	€ 25.000	€ 25.000
Stefan Schafer	We, the Presidents of Planet Earth	(ontwerpend) onderzoek	vormgeving	Rusland	€ 25.000	€ 25.000
Studio Kasia Zareba	Ceramic Residency Kasia Zareba	(ontwerpend) onderzoek	vormgeving	Portugal	€ 8.305	€ 12.500
space&matter	Building Floating, Circular and Resilient Communities	(ontwerpend) onderzoek	architectuur	Verenigde Staten	€ 25.000	€ 25.000
Bron van Doen	Bron van Doen Social Lab	presentatie	vormgeving	Zuid-Korea	€ 1.500	€ 1.500
Studio Philip Vermeulen	CTM Philip Vermeulen PRM	tentoonstelling	interdisciplinair	Duitsland	€ 1.500	€ 1.500
HH Architect BV	Social Housing, Definitions & Design Exemplars	symposium	architectuur	Verenigde Staten	€ 1.500	€ 1.500

Aanvrager	Naam project	Type activiteit	(sub)discipline	Land*	Aangevraagd bedrag	Verleend bedrag
Team Thursday	Presentatie TYPO Berlin international design conference	presentatie	vormgeving	Duitsland	€ 961	€ 961
Games4Diversity	ICGJ 2018: Third Annual International Conference on Game Jams, Hackathons, and Game Creation Events	symposium	digitale cultuur	Verenigde Staten	€ 1.500	€ 1.500
TD Netherlands	Borders and Territories: Identity in Place	symposium	architectuur	Duitsland	€ 1.500	€ 1.500
Gali Blay	Nationalism, Sport and Fiction	symposium	vormgeving	Zwitserland	€ 1.178	€ 1.178
MAISON the FAUX	MAISON the FAUX – Los Angeles Fashion Week	evenement	vormgeving	Verenigde Staten	€ 1.500	€ 1.500
Sissel Marie Tonn-Petersen	The Intimate Earthquake Archive at Ballroom Marfa	tentoonstelling	digitale cultuur	Verenigde Staten	€ 1.500	€ 1.500
Stichting Polymorf Pervers	Hardwired	tentoonstelling	digitale cultuur	Brazilië	€ 1.500	€ 1.500
Noa Haim	2018 NAEA National Convention	presentatie	interdisciplinair	Verenigde Staten	€ 1.455	€ 1.455
Jair Straschnow	Flip Chair at The Aram Gallery, London	tentoonstelling	vormgeving	Verenigd Koninkrijk	€ 1.500	€ 1.500
Blok74	Design, Play, Collaborate	presentatie	interdisciplinair	Rusland	€ 500	€ 500
The Incredible Machine	Presentatie Primer Conference	presentatie	digitale cultuur	Verenigde Staten	€ 710	€ 710
Joris Strijbos	Macular Show at Wood Street Galleries	tentoonstelling	digitale cultuur	Verenigde Staten	€ 1.500	€ 1.500
Donna Verheijden	Donna Verheijden x New Expeditions x Manizales, Colombia	festival	digitale cultuur	Colombia	€ 1.500	€ 1.500
Stichting ISEA International	ISEA Online Symposium Archives	symposium	interdisciplinair	Zuid-Afrika	€ 1.300	€ 1.300

Aanvrager	Naam project	Type activiteit	(sub)discipline	Land*	Aangevraagd bedrag	Verleend bedrag
Studio Squash	Hybrid Labs Symposium, Renewable Futures Conference	symposium	interdisciplinair	Finland	€ 759	€ 759
BJ Nilsen	ORE – The Anthropogenic Now / ISEA2018	symposium	digitale cultuur	Zuid-Afrika	€ 1.500	€ 1.500
Annette Wolfsberger	The Collaborative Residency Life Cycle / ISEA2018	symposium	digitale cultuur	Zuid-Afrika	€ 1.500	€ 1.500
Andrea di Serego Alighieri	Portraits of Places at Centre Pompidou/Bibliothèque Kandinsky, Paris	presentatie	interdisciplinair	Frankrijk	€ 1.500	€ 1.500
Studio Alei Verspoor/PACK	PACK & Modern Modular Craft	tentoonstelling	vormgeving	Japan	€ 1.500	€ 1.500
CURRENT OBSESSION	Lecture and Workshop in NYC	evenement	vormgeving	Verenigde Staten	€ 1.500	€ 1.500
reconstruct collective	RECONSTRUCT AT NEW YORK FASHION WEEK	presentatie	vormgeving	Verenigde Staten	€ 1.500	€ 1.500
Yin Aiwen	Designing the Social in Energy Cooperative	evenement	digitale cultuur	Frankrijk	€ 1.160	€ 360
Architectuur Lokaal	Lezing Architectural Policies in NL & Competition Culture	presentatie	architectuur	Italië	€ 1.410	€ 1.410
Studio Meek	Gewildgroei op de Universal National Park City Charter	expertmeeting	interdisciplinair	Verenigd Koninkrijk	€ 1.500	€ 1.500
Robot Theater electronics	CodeKlavier at the International Computer Music Conference 2018	symposium	digitale cultuur	Zuid-Korea	€ 1.417	€ 1.417
Toer VOF	BOOM BOOM at Akiu Night Museum – Japan	festival	interdisciplinair	Japan	€ 1.500	€ 1.500

Aanvrager	Naam project	Type activiteit	(sub)discipline	Land*	Aangevraagd bedrag	Verleend bedrag
Rutger Muller	Protokols: naar de International Computer Music Conference	symposium	digitale cultuur	Zuid-Korea	€ 1.500	€ 1.500
Shahar Livne	Metamorphism – Beazly Design of the Year Award exhibition	tentoonstelling	vormgeving	Verenigd Koninkrijk	€ 1.500	€ 1.500
Anna Eijsbouts	Hate for Sale op Hiroshima International Animation Festival	festival	vormgeving	Japan	€ 814	€ 814
Hermen Maat	KISSING DATA	festival	digitale cultuur	Oostenrijk	€ 1.500	€ 1.500
WERC	Facing Cities Project – Taipei 2018	symposium	digitale cultuur	Taiwan	€ 1.100	€ 1.100
Underware	Presentatie Higher Order Interpolation (HOI) op 4 plekken in USA	presentatie	vormgeving	Verenigde Staten	€ 1.500	€ 1.500
Tivon Rice	The Voices of Nandimul X (revision)	symposium	digitale cultuur	Litouwen	€ 1.370	€ 1.370
sjakkes	Web Audio Conference Berlijn	expertmeeting	digitale cultuur	Duitsland	€ 1.000	€ 1.000
Sophie Hardeman	SPRINGBREAK	presentatie	vormgeving	Verenigde Staten	€ 1.500	€ 1.500
Studio Ku	Tiger Penis Project – 2018 4S SYDNEY TRANSnational STS	presentatie	vormgeving	Australië	€ 1.500	€ 1.500
Stichting ICU2	Field Notes	expertmeeting	interdisciplinair	Finland	€ 1.000	€ 1.000
Grrr	Presentatie Stedelijk.nl op MuseumNext	presentatie	digitale cultuur	Verenigde Staten	€ 1.260	€ 1.260
Ivan Henriques	Anatomy of an Interconnected System at Quite Frankly Conference – Symbiotica UWA	symposium	digitale cultuur	Australië	€ 1.500	€ 1.500
Mark Henning	Normaal	tentoonstelling	vormgeving	Zwitserland	€ 700	€ 700

Aanvrager	Naam project	Type activiteit	(sub)discipline	Land*	Aangevraagd bedrag	Verleend bedrag
Jorn Konijn	Bare Bones	tentoonstelling	vormgeving	China	€ 1.500	€ 1.500
DEFACTO Architectuur en Stedenbouw	Water as Leverage – Khulna as a water inclusive enclave	expertmeeting	architectuur	Bangladesh	€ 1.500	€ 1.500
Menno Anker Design	Lezing en Presentatie muurschildering Dutch Design / De Stijl	presentatie	vormgeving	Verenigde Staten	€ 750	€ 750
Tom Veegeer light art architecture	Live lab – Nordic Edge 2018	evenement	interdisciplinair	Noorwegen	€ 1.350	€ 1.350
Marcel Mrejen	Le Trouble, presentation for REDO	evenement	vormgeving	Kosovo	€ 1.457	€ 1.457
popkalab	CITEXIM Conference participation	symposium	vormgeving	Peru	€ 1.391	€ 1.391
space&matter	Beijing Design Week Open Food LAB	tentoonstelling	architectuur	China	€ 1.500	€ 1.500
No coffee, no prana	Influence in 3 Easy Steps	presentatie	digitale cultuur	Spanje	€ 470	€ 470
Márton Kabai	Success of today is tomorrow's disaster	tentoonstelling	vormgeving	Verenigde Arabische Emiraten	€ 1.500	€ 1.500
Evelina Rajca	Smart-ing bodies	tentoonstelling	interdisciplinair	Duitsland	€ 1.500	€ 1.500
Rogier Delfos	Werker Collective at CAC Vilnius	evenement	vormgeving	Litouwen	€ 1.500	€ 1.500
Atelier Mats	Density project op Biennale Émergences, Pantin	presentatie	vormgeving	Frankrijk	€ 800	€ 800
Alissa+Nienke	A+N Pantin Paris	tentoonstelling	vormgeving	Frankrijk	€ 1.500	€ 1.500
kitty calis	invite fantastic arcade	presentatie	digitale cultuur	Verenigde Staten	€ 1.460	€ 1.460
Dolf Broekhuizen architectuurhistoricus	Experimental Vocational Schools in the Netherlands	symposium	architectuur	Litouwen	€ 1.385	€ 1.385

Aanvrager	Naam project	Type activiteit	(sub)discipline	Land*	Aangevraagd bedrag	Verleend bedrag
doronhirsch.com	Mish Mash and other explorations of user generated content games at GameOn	symposium	digitale cultuur	Litouwen	€ 1.250	€ 1.250
Atelier PRO architecten BV	Schoolvernieuwing in internationale context: nieuwe onderwijsdoelen vertaald naar architectuur	presentatie	architectuur	Litouwen	€ 1.235	€ 1.235
Charlotte Madelon	Day of the Devs deelname met The Rose Garden	tentoonstelling	digitale cultuur	Verenigde Staten	€ 1.100	€ 1.100
Michelangelo Winklaar	From waste to treasure	tentoonstelling	vormgeving	Curaçao	€ 1.500	€ 1.500
me-ik	Calcutta Creative	presentatie	vormgeving	India	€ 1.500	€ 1.500
R.L. van Bladel	Moving Thinking Library	presentatie	digitale cultuur	Brazilië	€ 1.500	€ 1.500
William Myers	Biodesign presentation	presentatie	interdisciplinair	Verenigde Staten	€ 1.500	€ 1.500
Chiara Dorbola	The Invisible Border of Lampedusa at Caumme – Paumme 2018, Istanbul	symposium	architectuur	Turkije	€ 740	€ 740
Katarina Petrovic	Heart of Darkness – On Cosmogony	tentoonstelling	interdisciplinair	Servië	€ 1.500	€ 1.500
Paolo Patelli	Design and Conflicts: Appropriation / Misappropriation	presentatie	architectuur	Italië	€ 1.500	€ 1.500
Daria Biryukova	FORZ(R)Glaze	presentatie	interdisciplinair	Duitsland	€ 1.500	€ 1.500
amysuowu	Thunderclap at Artspace in Sydney	tentoonstelling	vormgeving	Australië	€ 1.500	€ 1.500
Dubbelbeeld	Museum of Edible Earth goes to Nigeria	evenement	vormgeving	Nigeria	€ 1.500	€ 1.500
Klasien	Interaction.19 : Fight the patterns	presentatie	digitale cultuur	Verenigde Staten	€ 1.500	€ 1.500

Aanvrager	Naam project	Type activiteit	(sub)discipline	Land*	Aangevraagd bedrag	Verleend bedrag
The Girl and the Machine	The Girl and the Machine: Fresh Knit Bar	presentatie	vormgeving	Duitsland	€ 1.500	€ 1.500
Kukka	Living Colour naar Future Fabrics Expo in Londen	tentoonstelling	vormgeving	Verenigd Koninkrijk	€ 1.500	€ 1.500
Sasj	Processing Community Day Los Angeles	presentatie	digitale cultuur	Verenigde Staten	€ 1.463	€ 1.463

Programma Internationaal Cultuurbeleid DS2 (BuZa)

Aanvrager	Naam project	Type activiteit	(sub)discipline	Land*	Aangevraagd bedrag	Verleend bedrag
Lada Hršak	Darb el Labana Lab	ontwerpend onderzoek	architectuur	Egypte	€ 15.000	€ 15.000
MAATworks	hope for embaba	ontwerpend onderzoek	architectuur	Egypte	€ 12.040	€ 12.040
Shift Works	Connecting Deltas	ontwerpend onderzoek	architectuur	Egypte	€ 14.810	€ 14.810
René Boer	Grounded Urban Practices	ontwerpend onderzoek	architectuur	Egypte	€ 14.835	€ 14.835
Lada Hršak	El Labana Gardens	ontwerpend onderzoek	architectuur	Egypte	€ 36.370	€ 36.370
Shift Works	Connecting Delta's	ontwerpend onderzoek	architectuur	Egypte	€ 24.410	€ 36.410

Aanvrager	Naam project	Type activiteit	(sub)discipline	Land*	Aangevraagd bedrag	Verleend bedrag
bureauSLA	Affordable Housing Casablanca	ontwerpend onderzoek	architectuur	Marokko	€ 15.000	€ 15.000
Network of Research and Architecture BV	PLAY CITY	ontwerpend onderzoek	architectuur	Marokko	€ 15.000	€ 15.000
Sara Friech	Sahrij	ontwerpend onderzoek	architectuur	Marokko	€ 12.265	€ 12.265
Slow Matter NL	LEARNING FROM TIZNIT A Slow Approach to the Challenges of Urbanization in Morocco	ontwerpend onderzoek	vormgeving	Marokko	€ 15.000	€ 15.000
bureauSLA	Affordable Housing Casablanca	ontwerpend onderzoek	architectuur	Marokko	€ 51.050	€ 51.050
Network of Research and Architecture BV	PLAY CITY	ontwerpend onderzoek	architectuur	Marokko	€ 54.920	€ 54.920
Slow Matter NL	LEARNING WITH TIZNIT Designing Softscape	ontwerpend onderzoek	architectuur	Marokko	€ 39.000	€ 39.000
Yin Aiwen	Prototyping Future Energy with HSE	ontwerpend onderzoek	architectuur	Rusland	€ 15.000	€ 15.000
LEVS architecten	LLTomsk One – Living Laboratory Tomsk	ontwerpend onderzoek	architectuur	Rusland	€ 14.990	€ 14.990
Schiemann Weyers Architects	The ‘Samarsky Yard’ – Housing Heritage in the Post-Socialist City	ontwerpend onderzoek	architectuur	Rusland	€ 14.770	€ 14.770
SVESMI HOLDING BV	New Urban Media Centre in Yekaterinburg: A Prototype for the Future Systemic Transformation	ontwerpend onderzoek	architectuur	Rusland	€ 12.960	€ 12.960

Aanvrager	Naam project	Type activiteit	(sub)discipline	Land*	Aangevraagd bedrag	Verleend bedrag
Schiemann Weyers Architects	The Samarsky Yard	ontwerpend onderzoek	architectuur	Rusland	€ 64.890	€ 64.890
SVESMI HOLDING BV	New Urban Media Centre in Yekaterinburg: the Prototype for the Future Systemic Transformation	ontwerpend onderzoek	architectuur	Rusland	€ 54.890	€ 54.890
Sustainable Solutions	LÜLEBURGAZ BISIKLETE BINIYOR – cycling for a better city	ontwerpend onderzoek	architectuur	Turkije	€ 15.000	€ 15.000
L Stefano	Izmir Metabolic Cycling Network (IMCN)	ontwerpend onderzoek	architectuur	Turkije	€ 15.000	€ 15.000
Play the City	Toroslar Interactive CityLab	ontwerpend onderzoek	architectuur	Turkije	€ 14.900	€ 14.900
IND [Inter.National.Design]	PALANGA, Turkish and Dutch Farming Practices Learn from each other	ontwerpend onderzoek	architectuur	Turkije	€ 15.000	€ 15.000
IND [Inter.National.Design]	CLOSING THE CIRCLE	ontwerpend onderzoek	architectuur	Turkije	€ 54.970	€ 54.970
Play the City	Toroslar Citylab	ontwerpend onderzoek	architectuur	Turkije	€ 57.420	€ 57.420
Sustainable Solutions	Luleburgaz bisiklete biniyor – Cycling for a better city	ontwerpend onderzoek	architectuur	Turkije	€ 59.995	€ 59.995

totaal ondersteund D1 € 1.027.318
 totaal ondersteund D2 € 741.485
totaal ondersteund € 1.768.803

	€
België	48.991
Brazilië	55.500
China	23.870
Duitsland	69.411
Frankrijk	39.160
Indonesië	0
Italië	98.073
Japan	11.314
Suriname	0
Turkije	86.540
Verenigde Staten	273.996
Verenigd Koninkrijk	9.000
Zuid-Afrika	4.300
Zuid-Korea	33.670
Totaal focus- en maatwerklenden	€ 753.825
% focus in DS1	73,38%

Rapport van feitelijke bevindingen

IV. Eindverantwoording projectsubsidies

Talentontwikkeling Creatieve Industrie 2015-2016

Met de beschikking van 16 december 2014, kenmerk 696622, heeft het ministerie van OCW aan het Stimuleringsfonds een projectsubsidie verleend voor de uitvoering van het project 'Talentontwikkeling Creatieve Industrie 2015-2016' voor een bedrag van € 378.000. Met uw brief van 11 januari 2018 is de termijn voor de uitvoering van de activiteiten voor een tweede keer verlengd tot 31 december 2018. De activiteiten hebben plaatsgevonden in de periode 2016 t/m 2018.

Met deze middelen zijn:

1. Werkbeurzen toegekend voor het ontwikkelen van nieuwe perspectieven op het gebruik van archiefbeeld in samenwerking met het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid;
2. Beurzen verstrekt voor onderzoek in een van de labs aan de Jan van Eyck Academie;
3. Bijdrage voor deelname voor de geselecteerde deelnemers aan de interdisciplinaire masterclass Sandberg@Mediapark verstrekt; en
4. Meerdere open oproepen onder de titel 'fresh perspectives' georganiseerd.

Ad 1. Voor de makers is het traject in samenwerking met Beeld en Geluid interessant om via hun collectie en via de coaches kennis te ontwikkelen over het hergebruik van audiovisueel erfgoed en de toepassing van open-content-licenties zoals Creative Commons. Bovendien zijn zij in staat gesteld nieuw werk te ontwikkelen en tentoon te stellen.

Ad 2. Voor de makers binnen het interdisciplinaire werkveld is het traject dat het fonds in 2016 startte in samenwerking met de Jan van Eyck Academie van belang omdat zij optimaal gebruik kunnen maken van een of meerdere labs van de academie binnen een multidisciplinaire context. De labs worden gedreven door innovatie, onderzoek, vakmanschap en uitzonderlijke professionaliteit. Nieuw werk van talentvolle makers krijgt vorm binnen de context van de uitwisseling van ideeën, reflectie en onderzoek.

Ad. 3. In 2017-2018 participeert het fonds binnen de Sandberg@Mediapark masterclass voor mediamakers die hun grenzen willen verkennen; doel is om nieuwe vormen van vertellen te ontwikkelen. Acht interdisciplinaire teams van onder andere programmamakers, ontwerpers, journalisten, data-analisten en nieuwe-mediakunstenaars werken gedurende zes maanden intensief samen aan concepten voor nieuwe mediatoepassingen, aan de hand van een door henzelf geformuleerde onderzoeksvraag. Zij worden daarbij gevoed door inspirerende sprekers uit binnen- en buitenland. Het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid en het Sandberg Instituut organiseren de masterclass in nauwe samenwerking met het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, NPO, VPRO, BNN-VARA en NTR. Deze partijen zijn vertegenwoordigd in de redactieraad van de masterclass en betrokken bij selectie van de deelnemers. Het Stimuleringsfonds biedt de deelnemers een vergoeding.

Ad. 4 In 2017 heeft het Stimuleringsfonds binnen Talentontwikkeling Creatieve Industrie een open oproep uitgeschreven: Fresh Perspectives. Met deze oproep heeft het fonds ontwerpers en makers in staat gesteld om met nieuwe perspectieven te komen voor vraagstukken in andere sectoren. In 2018 zijn vier projecten ondersteund voor een tweede fase van Fresh Perspectives en heeft een nieuwe ronde plaatsgevonden, waarin vijf projecten zijn ondersteund. Voor het Stimuleringsfonds is deze oproep een goede oefening om nieuw terrein te verkennen. Aandachtspunt binnen de regeling is de relatie tussen ontwerper en samenwerkingspartner uit het onderwijs, wetenschap of hieraan gelieerde instellingen. In sommige projecten is de wijze van samenwerking niet helemaal scherp, waardoor het soms onduidelijk is hoe de samenwerking afwijkt van een reguliere opdracht situatie. Het Stimuleringsfonds vindt het echter van belang om dit risico te nemen. Deze oproep brengt voorstellen met zich mee die starten waar het fonds doorgaans ophoudt te financieren, en is een manier om andere wijzen van samenwerking, doorontwikkeling en opschaling te stimuleren. Dit is relevant voor het veld en verstevigt de positie van de ontwerpers die het fonds bedient.

Binnen het programma Talentontwikkeling Creatieve industrie 2017-2020 heeft de serie Fresh Perspectives vervolg gekregen. Daarmee heeft het fonds de tweede fase van de tweede ronde van Fresh Perspectives gefinancierd. Het fonds stelt in de tweede fase de voorwaarde van een samenwerkingsovereenkomst, waarin niet alleen de wijze van samenwerking is vastgelegd, maar ook afspraken over bijvoorbeeld auteur- en eigenaarschap. Dit om de (autonome) positie van de ontwerper binnen samenwerkingen met veelal private partijen te waarborgen. De adviescommissie adviseerde het fonds om ook een afsluitend moment of concrete eindpresentatie/moment van kennisdeling als voorwaarde op te nemen. Dit om de zichtbaarheid van het aandeel van de ontwerper te borgen en auteurschap te

claimen. Voor het ontwerpveld zijn deze voorbeelden of best practices van groot belang. Ook in 2019 wordt de Open Oproep Fresh Perspectives voortgezet.

De financiële en kwantitatieve verantwoording is gedaan in de jaarrekeningen 2016, 2017 en 2018. In onderstaand overzicht een samenvatting:

TO CI 2015-2016	2016	2017	2018	Totaal
Verleende subsidies	60.000	47.450	167.030	274.480
Flankerende activiteiten	18.150	32.000	15.570	65.720
APK			37.800	37.800
	78.150	79.450	220.400	378.000
Aantal subsidieaanvragen	112	52	34	198
Aantal gehonoreerde projecten	8	5	9	22

De bovengenoemde financiële en kwantitatieve gegevens zijn in de desbetreffende jaarrekeningen verantwoord en bij de accountantscontrole betrokken. Bij de jaarrekeningen 2016, 2017 en 2018 is een goedkeurende controleverklaring afgegeven door de controlerend accountant.

Middels deze verantwoording, dien ik hierbij het verzoek in om de projectsubsidie Talentontwikkeling Creatieve Industrie 2015-2016 (kenmerk 696622) vast te stellen op € 378.000.

Rotterdam, 12 maart 2019

Syb Groeneveld
directeur | bestuurder